

VOORSTEL AAN BURGEMEESTER EN WETHOUDERS

Van: M.J. Goossens	Tel.nr. 8683	Geraadpleegd consulent	Datum: 25 februari 2014
Datum: 25 februari 2014	Team: VTH		Financieel: Nee
Tekenstukken: Ja	Bijlagen: 3	Juridisch Nee	
Afschrift aan: meghelsen		Personeel Nee	
N.a.v. (evt. briefnrs.):		Communicatie Nee	
Onderwerp: asbestprotocol		ICT Nee	
		Inkoop: Nee	
Advies: Geadviseerd wordt om het asbestprotocol Woerden – Oudewater vast te stellen			
Paraaf team-manager:		Begrotingsconsequenties	NEE
Opmerkingen leidinggevende:			
B. en W. d.d.: 22-04-2014			
Besluit 22-04-2014: Akkoord, maar wel de voorlichting aan burgers en de rol van ODRU toevoegen			
Portefeuillehouder: - M.J. Schreurs			

Inleiding:

Voor u ligt het asbestprotocol Woerden – Oudewater. Op het gebied van toezicht en handhaving werken de gemeentes Woerden en Oudewater al jaren samen. Zo is ook dit asbestprotocol tot stand gekomen. Een gedetailleerd beleidsstuk, waarvan de inhoud zeer gedetailleerd is en de nodige kennis vraagt. Er zijn op dit moment 8 medewerkers in de gemeente opgeleid voor het omgaan met asbest. Dit betekent dat bedrijven en inwoners die met asbest te maken hebben niet dit rapport hoeven te lezen, maar persoonlijk advies krijgen over de te nemen stappen.

De provincie echter eist dat een dergelijk rapport aanwezig is in iedere gemeente, waarin wordt beschreven hoe om te gaan met asbest. U hoeft het rapport daarom ook niet tot in detail tot u te nemen. De gemeente Oudewater heeft dit protocol in januari vastgesteld.

In 2010 hebben de gemeenten in Nederland een brief ontvangen van de (voormalige) VROM inspectie (is nu Inspectie Leefomgeving en Transport (ILT)), met het verzoek om informatie over de uitvoering van asbesttaken door de gemeenten. In vervolg daarop heeft de gemeente Woerden in 2011 een brief ontvangen over de resultaten van de landelijke quick-scan van de asbesttaken. In die brief wordt, gezien de landelijke resultaten, een verbetering van de uitvoering van asbesttaken door gemeenten als noodzakelijk gezien. Als uitvoering hiervan is een asbestprotocol opgesteld.

Het asbestprotocol is gezamenlijk met de gemeente Oudewater voorbereid. Deze samenwerking vond plaats in het kader van efficiency en kwaliteitsverbetering.

Het asbestprotocol is voorgelegd aan de ILT en aan de provincie Utrecht. Van de ILT is een nuttige aanvulling over asbestwegen ontvangen en verwerkt in het protocol. De provincie Utrecht, die sinds ruim een jaar verantwoordelijk is voor interbestuurlijk toezicht op gemeenten, heeft geen inhoudelijke reactie willen geven.

Beschrijving noodzaak en inhoud

De gemeente speelt een cruciale schakel in het asbestverwijderingsproces. Met name bij het houden van toezicht op en het handhaven van de regelgeving voor de verwijdering is de gemeente een belangrijke (wettelijke) schakel in de keten. Ter voorkoming van ongewenste blootstelling van mensen aan asbest, is het dan ook essentieel dat de gemeenten de taken op het gebied van asbestverwijdering goed uitvoeren.

De gemeente Woerden voert veel taken op het gebied van asbestverwijdering al adequaat uit. De huidige werkwijze is echter niet vastgelegd.

Er kunnen ook onverwachte situaties zijn waarbij direct en adequaat opgetreden moet worden. Denk hierbij aan bijvoorbeeld het voegen van asbesthoudende producten tussen het huisvuil in een huisvuilcontainer of in een container tussen het bouwafval, het niet goed verpakt aanbieden op het stadserf, nieuwbouw van een gebouw met op het terrein (scherven van) asbesthoudende producten of het storten van grond met asbestverdacht materiaal. Dit soort zaken zijn in de afgelopen periode voorgekomen binnen de gemeente Woerden. Het vormt een risico voor onder meer bewoners, bouwvakkers, afvalverwerkers maar niet te vergeten ook de buitendienst medewerkers en medewerkers van het stadserf van de gemeente.

Om voor alle betrokken medewerkers van de gemeente een eenduidig handvat en uniforme werkwijze vastgelegd te hebben is een asbestprotocol opgesteld. Dit asbestprotocol betreft niet alleen de te ondernemen acties bij calamiteiten of incidenten, maar geldt ook voor de reguliere werkzaamheden op basis van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo) en het Bouwbesluit 2012.

Bevoegdheid:

Het vaststellen van een asbestprotocol is een bevoegdheid van het college

---

Beoogd effect:

Het vastleggen van de werkwijze rondom het onderwerp asbest in de breedste zin in de gemeente Woerden.

Argumenten:

1.1 *Met het Asbestprotocol wordt uitvoering gegeven aan aanbeveling van de (voormalige) VROM Inspectie.*
De (voormalige) VROM-Inspectie heeft in de achterliggende jaren gemeenten geadviseerd om meer informatie te verstrekken en toezicht te houden op de verwijdering van asbest. Daartoe heeft deze Inspectie enkele concrete aanbevelingen gedaan. Deze aanbevelingen worden overgenomen en één van de uitwerkingpunten is het Asbestprotocol Woerden- Oudewater. Hiermee wordt ook de provincie geïnformeerd die de toezichthoudende instantie is op de gemeente Woerden.

1.2 *Er wordt in belang van volksgezondheid een Kwaliteitsslag gemaakt.*

Met het Asbestprotocol wordt, met oog op volksgezondheid, een kwaliteitsslag gemaakt. Met het protocol kan efficiënter en in noodsituaties adequater worden gehandeld. Hetgeen de gezondheid van bewoners, bouwvakkers, afvalverwerkers maar niet te vergeten ook de medewerkers van de gemeente ten goede komt. In de afgelopen maanden hebben zich enkele calamiteiten en/of overtredingen voorgedaan. Nut en noodzaak van een protocol werden toen ervaren en hebben ook geleid tot gebruik / aanscherping van het toen nog in voorbereiding zijnde protocol.

Kanttekening:

Asbest is een primaire taak van de gemeenten zelf. De ODRU heeft hierin geen rol. Zodra er sprake is van een brand waarbij asbest vrijkomt zal ook het asbestprotocol van de VRU in werking treden.

Financiën:

n.v.t.

Uitvoering:

Zodra er een melding komt van asbest zal conform dit protocol gewerkt worden

---

Communicatie / Website:

Inwoners en bedrijven zullen via het omgevingsloket en onze 8 asbest specialisten worden voorgelicht over asbest en tevens ontvangen zij maatwerk antwoorden op hun vragen rondom asbest.

Medewerkers van de werf zullen ook een training aangeboden krijgen van onze asbestspecialisten, waardoor zij op de gemeentewerf onze burgers op een professionele manier kunnen voorlichten.

Ondernemingsraad:

n.v.t.

Samenhang met eerdere besluitvorming:

n.v.t.

Bijlagen:

1. Het asbestprotocol Woerden – Oudewater 14i.00638
2. Leeswijzer met de belangrijkste punten 14i.00636
3. Asbestprotocol Vru 14i.00635

PROTOCOL ASBESTBRANDEN

Veiligheidsregio Utrecht

VOORWOORD

Om de samenwerking bij asbestbranden te optimaliseren is het Protocol asbestbranden veiligheidsregio Utrecht ontwikkeld. Het Protocol asbestbranden veiligheidsregio Utrecht vindt zijn oorsprong in het Twents Protocol Asbestbranden, Utrechts Protocol Asbestbranden en het Plan van aanpak asbestbrand (BZK/VROM).

Hoewel dit protocol is ontwikkeld voor het bestrijden van asbestbranden, kan het ook worden toegepast bij andere incidenten (explosies en instortingen).

Aan dit protocol hebben meegewerkt:

W.J. Klijn,	Officier van de gemeentelijke brandweer Utrecht, tevens Adviseur Gevaarlijke Stoffen Brandweer (AGS-B)
F. Rosier	GHOR/RGF, Coördinator proces en innovatie
M. Eskes	Politie Utrecht
M. Schilder	BGC/VRU
A.M. Gouw	Brandweer Regio Utrechts Land, medewerker PRN
G. van Veenendaal	Brandweer Regio Utrechts Land, medewerker PRN

INHOUDSOPGAVE

VOORWOORD	2
INHOUDSOPGAVE	3
1. INLEIDING	4
1.1 DOEL VAN HET PROTOCOL	4
1.2 UITGANGSPUNTEN	4
1.2.1 INDELING ASBESTBRANDEN	4
1.2.2 FASE INDELING ASBESTBRANDEN	5
1.2.3 REIKWIJDTE PROTOCOL	5
1.2.4 GECOÖRDINEERDE INCIDENTENBESRIJDINGS PROCEDURE	5
1.2.5 OPZET PROTOCOL ASBESTBRANDEN	5
2. BESLISSHEMA INDELING ASBESTBRANDEN	6
3. STAPPENPLAN CATEGORIE I EN II ASBESTBRANDEN	7
3.1 ACTIETABEL CATEGORIE I EN II ASBESTBRANDEN	8
3.1.1 FASE 1, TIJDENS DE BRAND	8
3.1.2 FASE 2, OPRUIIMEN VAN DE ASBESTRESTEN	8
3.1.3 FASE 3, NAZORG	9
4. STAPPENPLAN CATEGORIE III ASBESTBRANDEN	10
4.1 ACTIETABEL CATEGORIE ASBESTBRANDEN	11
4.1.1 FASE 1, TIJDENS DE BRAND	11
4.1.2 FASE 2, OPRUIIMEN VAN DE ASBESTRESTEN	12
4.1.3 FASE 3, NAZORG	13
5. TAKEN EN VERANTWOORDELIJKHEDEN	14
5.1 BRANDWEER	14
5.1.1 FASE 1, BESTRIJDEN VAN DE BRAND	14
5.1.2 FASE 2, OPRUIIMEN VAN ASBESTRESTEN	15
5.1.3 FASE 3, NAZORG	15
5.2 POLITIE	15
5.2.1 ONTRUIIMEN VAN HET GEBIED	15
5.2.2 AFZETTEN VAN HET GEBIED	15
5.2.3 VERKEER REGELEN	15
5.2.4 HANDHAVEN VAN DE RECHTSORDE	15
5.2.5 IDENTIFICEREN VAN SLACHTOFFERS	15
5.2.6 BEGIDSEN	16
5.2.7 STRAFRECHTELIJK ONDERZOEK	16
5.3 GEMEENTE	16
5.3.1 VOORLICHTING	17
5.3.2 AFDELING BOUWEN EN MILLEU	21
5.3.3 TAKEN JURIDSCH/TECHNISCH MEDEWERKER BOUWEN	21
5.3.4 TE MAKEN AFSPRAKEN GEFASEERD	22
5.3.5 FASE 1: TIJDENS BRAND	23
5.3.5 FASE 2: OPRUIIMEN VAN ASBESTRESTEN	23
5.3.6 FASE 3: NAZORG	25
5.4 GHOR / RGF	27
5.5 ARBEIDSINSPECTIE	27
5.6 STICHTING SALVAGE	27
6 BIJLAGE	28
BIJLAGE 1: VOORLICHTINGSPARAGRAAF	28
BIJLAGE 2 INFORMATIE OVER ASBEST	30
BIJLAGE 3: VOORBEELDBRIEVEN	33
BIJLAGE 4: VASTSTELLEN VAN VRIJKOMEN ASBEST	48
BIJLAGE 5: RAAMOVEREENKOMST ASBESTSANERINGSBEDRIJF	50
7 LIJST VAN AFKORTINGEN	53
8 VERSIEBEHEER EN DISTRIBUTIELIJST	54

1. INLEIDING

Het vrijkomen van asbest als gevolg van brand kan leiden tot risico's voor de volksgezondheid. Door de grote hitte kunnen materialen waarin asbest is verwerkt knappen en/of breken waardoor asbestvezels en/of asbeststof kan vrijkomen (primaire emissie). Verder kunnen flinters en brokstukken in de omgeving van de vuurhaard terecht komen waardoor verdere verspreiding van asbestvezels kan optreden (secundaire emissie). Om de gezondheidsrisico's bij asbestbranden zoveel mogelijk in te perken is afstemming noodzakelijk tussen alle betrokken instanties. Afstemming moet plaatsvinden op het gebied van informatievoorziening en ten aanzien van taken en verantwoordelijkheden tussen operationele en ambtelijke diensten.

In hoofdstuk 2 is een beslisschema opgenomen. Op basis van dit schema vindt de classificatie van asbestbranden in drie categorieën plaats. Voor de verschillende categorieën asbestbranden zijn in de hoofdstukken 3 en 4 stappenplannen vastgesteld. In het stappenplan is beschreven welke acties moeten worden ondernomen en welke diensten en functionarissen voor welke acties verantwoordelijk zijn (hoofdstuk 5).

1.1 DOEL VAN HET PROTOCOL

Het protocol heeft tot doel: op een eenduidige wijze, zo veilig en efficiënt mogelijk bestrijden van asbestbranden door alle betrokken diensten en functionarissen.

1.2 UITGANGSPUNTEN

Dit protocol is gebaseerd op de uitgangspunten genoemd in het Plan van aanpak Asbestbranden uit 2007 van de ministerie van Binnenlandse Zaken en het ministerie van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer.

1.2.1 INDELING ASBESTBRANDEN

<u>categorie-indeling</u>	<u>reikwijdte incident</u>
categorie I	een brand zonder primaire emissie van asbest buiten het pand/terrein.
categorie II	Een brand met primaire emissie van asbest buiten het pand/terrein maar geen woon-,werk- of recreatiegebied betrokken.
categorie III	een brand met primaire emissie van asbest buiten het pand/terrein in een woon-,werk- of recreatiegebied (terrein met huizen,kantoren enz.

1.2.2 FASE INDELING ASBESTBRANDEN

fase-indeling

Omschrijving acties

fase 1	bestrijden van de brand In deze fase zijn de acties gericht op het blussen van de brand en het nemen van maatregelen om verspreiding van asbest en de blootstelling van mens, dier en omgeving aan asbest tijdens de brand zoveel mogelijk te voorkomen
fase 2	opruimen van asbestresten In deze fase zijn de acties met name gericht op het opruimen van het bij de brand vrijgekomen asbest
fase 3	nazorg In deze fase zijn de acties met name gericht op de afsluitende voorlichting, de financiële afwikkeling, het strafrechtelijk onderzoek, rapportage en evaluatie

1.2.3 REIKWIJDTE PROTOCOL

Het protocol beperkt zich tot de aanpak van asbestbesmetting bij branden. Het schenkt geen aandacht aan de preventieve benadering, waarbij de nadruk ligt op inventariseren.

1.2.4 GECOÖRDINEERDE INCIDENTENBESRIJDINGS PROCEDURE

In de Gecoördineerde Regionale Incidentenbestrijdings Procedure (GRIP) is beschreven op welke wijze de operationele en de bestuurlijke opschaling van de hulpverleningsorganisaties binnen de Brandweer Regio Utrechts Land is geregeld.

1.2.5 OPZET PROTOCOL ASBESTBRANDEN

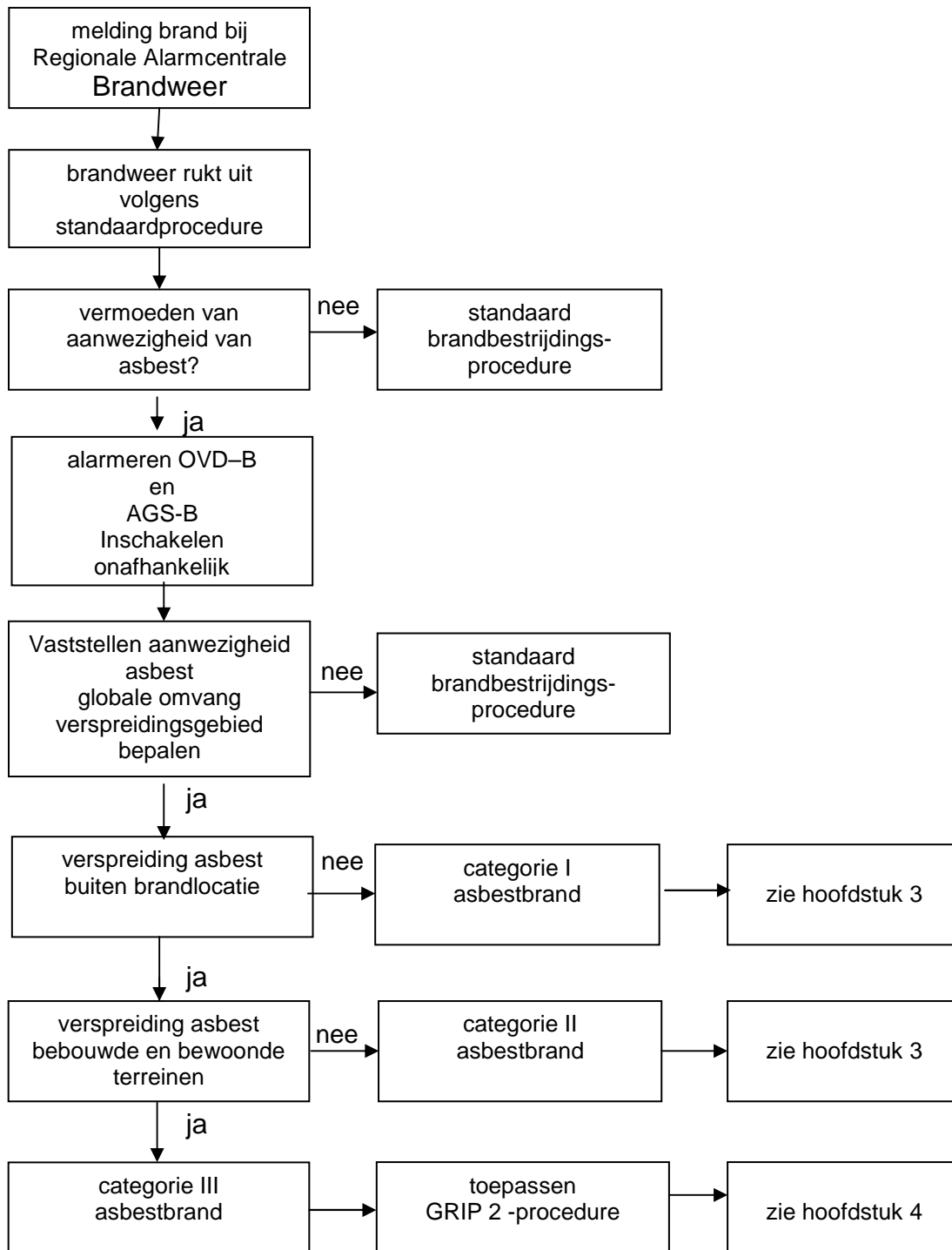
Door middel van een beslisschema (zie hoofdstuk 2) wordt bepaald tot welke categorie een asbestbrand behoort. Voor de verschillende categorie asbestbranden zijn afzonderlijke stappenplannen vastgesteld. In het stappenplan zijn die acties opgesomd die moeten worden genomen en zijn de verantwoordelijke diensten en functionarissen aangegeven.

Voor de asbestbranden categorie I en II is één stappenplan vastgesteld. Dit stappenplan is beschreven in hoofdstuk 3.

In hoofdstuk 4 is het stappenplan voor de asbestbranden categorie III beschreven.

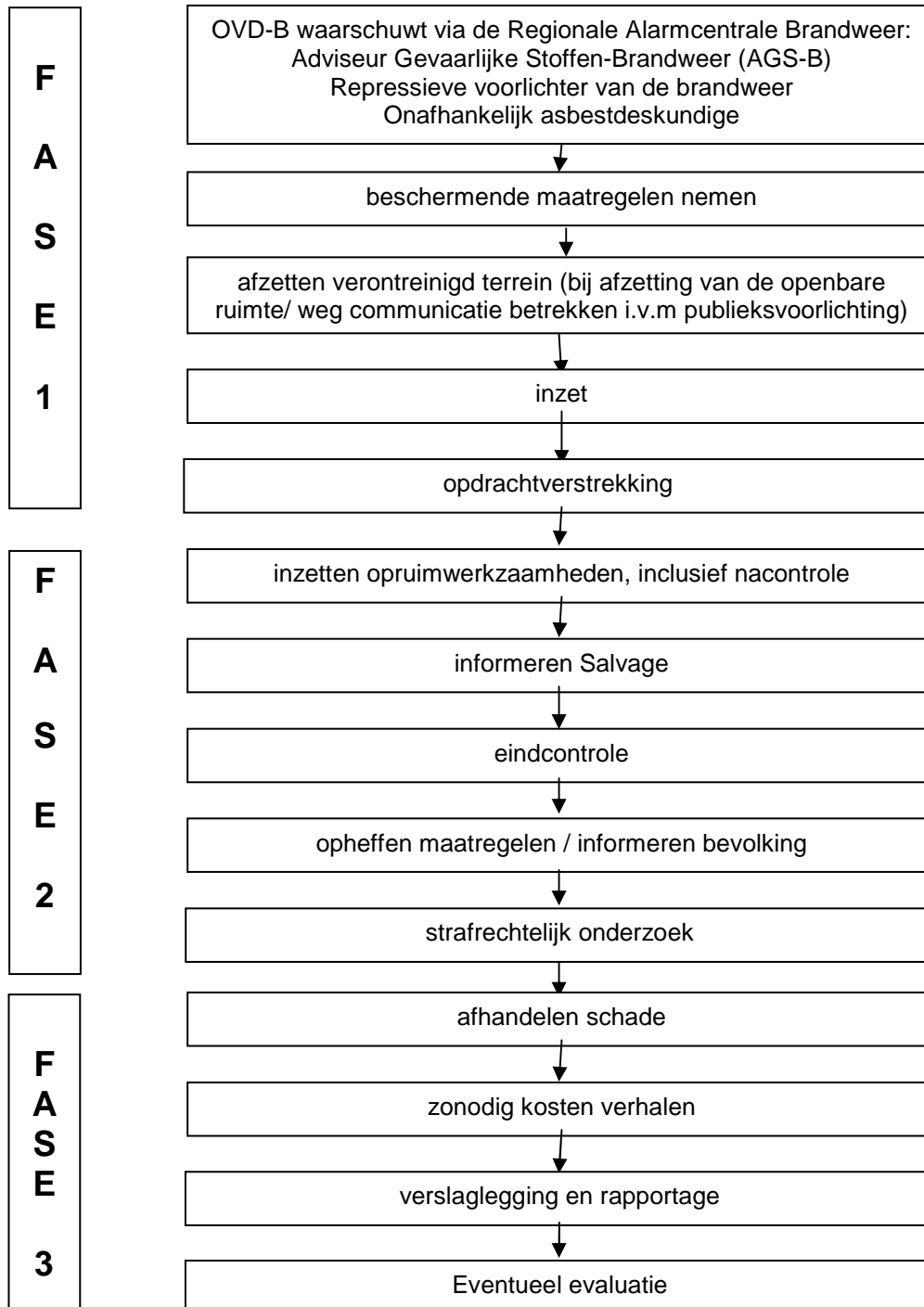

2. BESLISSCHEMA INDELING ASBESTBRANDEN

3. STAPPENPLAN CATEGORIE I EN II ASBESTBRANDEN

In het hieronder beschreven stappenplan zijn de stappen weergegeven, die moeten worden doorlopen ter bestrijding van een categorie I of categorie II asbestbrand. Een en ander is uitgewerkt in de actietabellen in 3.1.1 t/m 3.1.3. In hoofdstuk 5 is een uitgebreide beschrijving opgenomen van de taken en verantwoordelijkheden van de bij de brand betrokken organisaties.

3.1 ACTIETABEL CATEGORIE I EN II ASBESTBRANDEN

3.1.1 FASE 1, TIJDENS DE BRAND

Actie	Verantwoordelijke	Aandachtspunten
Waarschuwen operationele instanties	OVD-B	Inschakelen AGS-B en voorlichter brandweer.
Bepalen van de omvang van het verspreidingsgebied	AGS-B + Onafhankelijk gecertificeerd asbestdeskundige	Uitvoering door een Sterlab geaccrediteerd bedrijf.
Afzetten en bewaken van de locatie	Politie	Afzetmateriaal aan te vragen via gemeente
Inschatten risico bevolking	AGS-B	
Informereren bevolking	Gemeente	
Treffen beschermende maatregelen ten aanzien van hulpverleners (o.a.ontsmetting)	Brandweer, Politie, GHOR	
Voorlichting aan de pers	Gemeente	Aansluiten bij de bestaande voorlichtingsprocedures

3.1.2 FASE 2, OPRUIMEN VAN DE ASBESTRESTEN

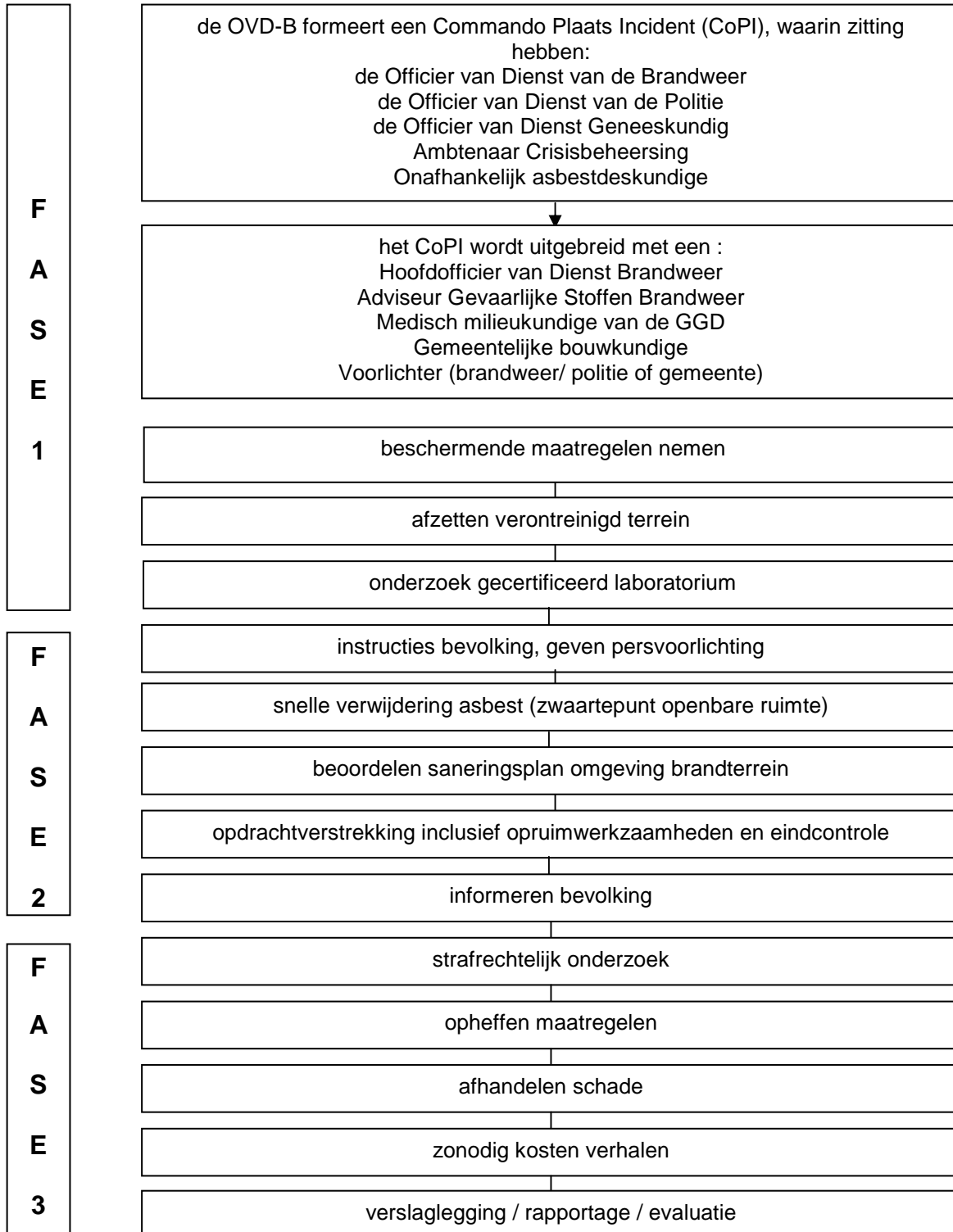
Actie	Verantwoordelijke	Aandachtspunten
Overdracht van de locatie van de brandweer aan de gemeente	OVD-B	AGS-B (advies)
Informereren omwonenden over opruimingwerkzaamheden	Gemeente	
Hulpverlening aan gedupeerden	Gemeente	Salvage
Aanschrijving locatie op basis van de Wet milieubeheer of Woningwet en bouwverordening	Gemeente	
Bestuursdwangaanschrijving (of verlenen sloopvergunning) voor sloop- en saneringswerkzaamheden bij aanwezigheid asbest	Gemeente	
Bepaal welke bedrijven voor opruimen (en sloop) asbest in aanmerking komen	Eigenaar / Gemeente	
Aanvraag offertes voor opruimen (en sloop) asbest en deze beoordelen	Eigenaar / Gemeente	
Verleen opdracht tot sanering door een gecertificeerd asbestverwijderingsbedrijf (incl. eindcontrole door onafhankelijk Sterlab)	Eigenaar / Gemeente	
Beëindig verkeersmaatregelen en afzetten terrein van de brand en het verspreidingsgebied (na overleg met brandweer)	Politie	
Afzetten van het bouw- of sloopterrein	Eigenaar / Gemeente	

3.1.3 FASE 3, NAZORG

Actie	Verantwoordelijke	Aandachtspunten
Geef voorlichting aan bevolking	Gemeente, afdeling Communicatie / Brandweer, afdeling Communicatie	
Risico-inschatting voor bevolking betreffende volksgezondheid	Bureau GHOR-RGF	
Handel schade af	Eigenaar i.o.m. Verzekeraars	
Verhaal, indien nodig en mogelijk, kosten	Gemeente	
Strafrechtelijk onderzoek	Politie	
Verslaglegging, rapportage eventueel evaluatie	Leidinggevend van de aanwezige diensten	

4. STAPPENPLAN CATEGORIE III ASBESTBRANDEN

In dit stappenplan zijn de te doorlopen stappen weergegeven van een categorie III asbestbrand. Een en ander is uitgewerkt in de actietabellen 4.1.1 t/m 4.1.3. In hoofdstuk 5 is een uitgebreide beschrijving opgenomen van de taken en verantwoordelijkheden van de bij de brand betrokken organisaties.

4.1 ACTIETABEL CATEGORIE III ASBESTBRANDEN

4.1.1 FASE 1, TIJDENS DE BRAND

Actie	Verantwoordelijke	Aandachtspunten
Vormen CoPI incl HOvD-B, AGS-B, Medisch milieukundige, milieukundige-B van de gemeente Onafhankelijk asbestdeskundige	OVD-B	Volg GRIP 2 procedure
Alarmeren HOvD-B , AGS-b,, Medisch milieukundige, milieukundige van de gemeente Onafhankelijk asbestdeskundige	OVD-B	
Bepalen van de omvang van het verspreidingsgebied	COPI	Uitvoering door een Sterlab geaccrediteerd bedrijf.
Afzetten en bewaken van de locatie en treffen van verkeersmaatregelen	Politie	Afzetmateriaal aan te vragen bij de gemeente
Risico-inschatting voor bevolking	COPI	
Waarschuwen bevolking	Brandweer (acuut)	RTV Utrecht Geluidswagens Sirenes
Publieksvoorlichting en persvoorlichting ter plaatse	Regie COPI	Aansluiten bij bestaande voorlichtingsprocedure
Treffen beschermende maatregelen ter beperking primaire en secundaire emissie	COPI	
Treffen beschermende maatregelen hulpverleners (o.a. ontsmetting)	COPI	

4.1.2 FASE 2, OPRUIMEN VAN DE ASBESTRESTEN

Actie	Verantwoordelijke	Aandachtspunten
Zorg voor snelle verwijdering asbest van straten en wegen	COPI	AGS-B
Risico-inschatting voor bevolking betreffende volksgezondheid	COPI	Medisch milieukundige AGS-B
Geven van voorlichting aan bevolking	Gemeente, in samenwerking met de operationele diensten	
Hulpverlening gedupeerden	Gemeente	Stichting Salvage
Bepalen wie de opdracht geeft tot bodemonderzoek en het opstellen van het saneringsplan	Eigenaar / Gemeente	
Verricht bodemonderzoek en stel saneringsplan op	Eigenaar / Gemeente	onafhankelijk Sterlab (BRL 5052) (*) en asbestverwijderingsbedrijf (BRL 5050)
Bepaal wie opdracht geeft tot opruimen	Eigenaar / Gemeente	
Selecteer bedrijven voor opruimen asbest	Eigenaar / Gemeente afd. Bouwbeheer	
Aanvragen offertes: opruimen asbest en beoordeling	Eigenaar / Gemeente	
Verleen opdracht tot opruimen (en sloop) asbest	Eigenaar / Gemeente	
Opruimen en afvoeren asbest inclusief eindcontrole voor de vrijgave	Eigenaar / Gemeente	Uitvoering: asbestverwijderingsbedrijf (BRL 5050) Eindcontrole: onafhankelijk asbestdeskundige
Beëindig verkeersmaatregelen en afzetten terrein van de brand en verspreidingsgebied	Politie	
Afzetten van het bouw- of sloopterrein	Eigenaar	

(*) Het Sterlab certificaat is een kwaliteitscertificaat voor beproevings- en calibratielaboratoria.
(NEN-EN-ISO/IEC 17025)

4.1.3 FASE 3, NAZORG

Actie	Verantwoordelijke	Aandachtspunten
Geven van voorlichting aan de bevolking	Afdeling Communicatie gemeente in overleg met de operationele diensten	
Risico-inschatting voor bevolking betreffende volksgezondheid	Bureau GHOR-RGF	
Handel schade af	Eigenaar i.o.m. Verzekeraars	
Verhaal, indien nodig en mogelijk, kosten	Gemeente	
Strafrechtelijk onderzoek	Politie	
Verslaglegging en rapportage	Leidinggevenden van de aanwezige diensten	
Evaluatie	Alle bij het incident betrokken diensten, de brandweer coördineert	

5. TAKEN EN VERANTWOORDELIJKHEDEN

De AGS-B verzamelt en interpreteert (meet)gegevens en brengt het besmette gebied in kaart. De AGS-B geeft informatie over aard en omvang van het incident aan het CoPI adviseert in samenwerking met de medisch milieukundige en de milieukundige van de gemeente over de te nemen maatregelen,

De onafhankelijk asbestdeskundige adviseert het CoPI over te nemen maatregelen en verifieert het verspreidingsgebied. Voert eindcontrole uit na opruim werkzaamheden.

Opdracht verstrekking aan de onafhankelijk asbestdeskundige vindt plaats door de AGS-B.

Aandachtspunten van het COPI zijn:

- omvang van het besmette gebied
- verwerking onderzoeksresultaten en meetgegevens
- te nemen beschermingsmaatregelen ten aanzien van bevolking en hulpverleners
- gegevens aanleveren ten behoeve van de voorlichting aan de bevolking
- meewerken aan plan van aanpak met betrekking tot het opruimen van asbest.

5.1 BRANDWEER

5.1.1 FASE 1, BESTRIJDEN VAN DE BRAND

- door verkenning en bevraging de aanwezigheid van asbest vaststellen
- bij twijfel over de aanwezigheid van asbest, zorgt de OVD-B in samenspraak met de AGS-B voor de opdrachtverlening (via gemeente of verzekeraar) aan een onafhankelijk voor asbestonderzoek gecertificeerd laboratorium
- de OVD-B bepaalt de categorie waarin de asbestbrand valt
- de OVD-B geeft aan of er een CoPI gevormd moet worden en welke diensten aanvullend gewaarschuwd moeten worden voor deelname in het CoPI
- de OVD-B geeft leiding aan het CoPI
- De HOvD heeft de leiding aan het CoPI/CoRT vanaf GRIP 2.

Beschermende maatregelen

De brandweer kan asbestdeeltjes uit de rook neerslaan met sproeistralen en / of oscillerende waterkanonnen. Verspreiding van flinters asbesthoudend materiaal kan beperkt worden met waterschermen. In geval van een brand met asbestcement is de beste plaats voor waterschermen benedenwinds op 5 tot 10 meter afstand van de knappende platen. Wanneer de waterschermen te dicht op de platen worden gezet, zullen flinters door de kracht van de explosie door het scherm heen slaan. De verspreiding van losse asbestvezels kan door waterschermen nauwelijks worden beperkt. Door de minuscule afmetingen van de vezels blijft de trefkans, ondanks het grote aantal waterdruppels zeer klein.

Ontsmetting

De brandweer ontsmet de eigen medewerkers bij asbestbranden ter plaatse. Afhankelijk van de situatie gebeurt dit op eenvoudige wijze met sproeistralen of grondiger met een ontsmettingscontainer. Functionarissen van andere diensten, die besmet zijn kunnen van deze voorzieningen gebruik maken.

5.1.2 FASE 2, OPRUIMEN VAN ASBESTRESTEN

In het algemeen geldt:

- categorie I en II asbestbranden: geen spoed
- categorie III asbestbranden: spoed.

Bij een categorie I en II asbestbrand moet de zaak alsnog worden overgedragen aan de Gemeente afdeling Bouwbeheer.

Eventueel moet het terrein worden afgezet door de gemeente.

De brandweer heeft geen taken bij het opruimen van asbestresten. In deze fase wordt de coördinatie overgedragen aan de Gemeente.

5.1.3 FASE 3, NAZORG

De rapportages van bevelvoerders, de Officieren van Dienst, de Hoofdofficier van Dienst en de Adviseur Gevaarlijke Stoffen Brandweer zijn van belang voor een evaluatie.

5.2 POLITIE

Bij rampen en zware ongevallen heeft de politie 7 processen uit te voeren. De leiding is in handen van de OVD-P.

5.2.1 ONTRUIMEN VAN HET GEBIED

- de beslissing tot ontruimen is altijd in overleg met de brandweer
- omvang bepalen van te ontruimen gebied, in overleg met de brandweer
- bewaak het ontruimde gebied
- bepaal het toegangsbeleid.

5.2.2 AFZETTEN VAN HET GEBIED

- zet het gebied in overleg met de hulpdiensten ruim af
- inventariseer het aantal af te zetten locaties
- bepaal de noodzakelijke menskracht en middelen
- bepaal zo mogelijk één toegangsplek tot de incidentlocatie

5.2.3 VERKEER REGELEN

- zorg ervoor dat de incidentlocatie altijd bereikbaar blijft
- bepaal de aan- en afvoerroutes voor hulpdiensten
- bepaal de noodzakelijke menskracht en middelen hiervoor
- Opstellen verkeerscirculatieplan.

5.2.4 HANDHAVEN VAN DE RECHTSORDE

- De burgemeester kan bestuurlijke maatregelen afkondigen (noodbevel en noodverordeningen).
- Door de burgemeester uitgevaardigde noodverordeningen en noodbevelen worden door de politie gehandhaafd..

5.2.5 IDENTIFICEREN VAN SLACHTOFFERS

- Vastleggen herkomst, aard en het aantal overleden slachtoffers.

5.2.6 BEGIDSEN

- laat hulpverleningsvoertuigen op een centrale plaats opstellen
- begeleid meerdere voertuigen tegelijkertijd gebruik de vastgestelde aan- en afvoerroutes.
- Gebruik vastgestelde aan- en afvoerroutes.

5.2.7 STRAFRECHTELIJK ONDERZOEK

De politie voert het strafrechtelijk onderzoek uit onder leiding van het openbaar ministerie. Om te kunnen achterhalen of er strafbare feiten zijn gepleegd worden zoveel mogelijk feiten vastgelegd. Sporen worden zo snel mogelijk veilig gesteld.

5.3 GEMEENTE

Een betrokken instantie bij een asbestbrand is uiteraard de gemeente. De **hoofdtaken** voor de gemeente in geval van een asbestbrand zijn:

- opzet en uitvoering preventie en voorbereiding (inventarisatie, taakafspraken, afspraken met derden, draaiboek voorlichting);
- coördinatie van aanpak asbestbrand vanaf het moment dat die door brandweer aan de gemeente is overgedragen;
- in overleg met GGD Midden-Nederland zorgdragen voor waarschuwing van en voorlichting aan bevolking en pers;
- informatiepunt voor omwonenden met vragen (kan ook taak GGD zijn);
- zorgdragen voor opdrachtverlening opruimen (evt: toepassen bestuursdwang);
- afzetten verspreidingsgebied (samen met politie);
- eisen aan opruimen na brand;
- inschakeling deskundigen;
- toezicht op afvoer asbesthoudend afval;
- evt: monsterneming;
- evt: opruimen door gespecialiseerd gemeentereinigingspersoneel;
- deeltaak/ondersteuning;
- verkeersmaatregelen.

FASE 1, TIJDENS DE BRAND (categorie III brand)

- de (piket)inspecteur (bouwkundige) van de gemeente maakt deel uit van het CoPI.
- vaststellen van de omvang van het besmette gebied en opdracht geven om dit gebied af te zetten;
- de eigenaar/ gemeente geeft een gecertificeerd asbestverwijderingsbedrijf opdracht om het besmette gebied te saneren; **(de eerste verantwoordelijke is de eigenaar)**
- oefent controle uit op de uitvoering van de opruimwerkzaamheden;
- bepaalt mede de terreinafzetting;
- schrijft de eigenaar aan als de afdeling Bouwbeheer opdrachtgever is geweest voor het aanwijzen van het asbestverwijderingsbedrijf.

FASE 2, NA DE BRAND (alle categorieën)

- nader vaststellen van de omvang van het besmette gebied door de gemeente;
- als de eigenaar geen opdracht tot saneren wil geven of na twee dagen; deze nog niet heeft verstrekt, dan aanschrijven. Wanneer de eigenaar opdracht geeft dit schriftelijk (laten) bevestigen;
- na afloop termijn controle ter plaatse;
- als de eigenaar niet gesaneerd heeft dan geeft de gemeente; opdracht aan een gecertificeerd asbestverwijderingsbedrijf om te saneren **op kosten van de eigenaar.**

FASE 3, NA DE BRAND

- controle op resultaten van de opruimwerkzaamheden;
- zorg dragen voor een goede verslaglegging;
- kosten verhalen op de eigenaar.

5.3.1 COMMUNICATIE

Voorlichting en communicatie bij een asbestbrand richt zich op drie groepen, namelijk de bewoners binnen het verspreidingsgebied, de overige omwonenden en de media.

Vanzelfsprekend is ook de communicatie tussen de betrokken diensten en personen van groot belang.

Omdat de communicatie over asbestbranden in de provincie Utrecht per gemeente niet eenduidig is georganiseerd, is hierover in de nu voorliggende versie van het protocol (nog) geen apart uitgebreid onderdeel voor opgenomen. Wel zijn er in bijlage 3 voorbeeldbrieven opgenomen die men kan gebruiken voor de communicatie met omwonenden vlak na de brand, brieven voor het aanschrijven van de eigenaar van de Wm-plichtige inrichting en het aanschrijven van de eigenaar pand/perceel kader Woningwet, Gemeentewet. Indien er tijdens het gebruik van dit asbestprotocol van de Veiligheidsregio Utrecht de behoefte ontstaat aan een apart draaiboek communicatie asbestbrand kan hier alsnog in worden voorzien.

Uitgangspunten bij communicatie over asbestbranden:

- Voor informatie over communicatie over een asbestbrand zie ook deelplan 18 van het gemeentelijk crisisbeheersingsplan: Draaiboek "Communicatie in crisissituaties".
- Voorlichting aan de bevolking is een belangrijk onderdeel van communicatie over een asbestbrand. Hierbij wordt aandacht besteed aan de volgende aspecten:
  - Wat is er precies gebeurd?
  - Wat zijn de risico's van de vrijgekomen stoffen op korte termijn?
  - Wat zijn de risico's van de vrijgekomen stoffen op lange termijn?
  - Welke maatregelen worden genomen om de risico's te beperken op korte termijn?
  - Welke maatregelen worden genomen om de risico's te beperken op lange termijn?
  - Wat is het resultaat van reeds getroffen maatregelen?
  - Welke acties kan de burger zelf ondernemen om de risico's te minimaliseren en welke acties niet?
  - Bij wie en waar kan men terecht met vragen?

- Het waarschuwen en voorlichten van omwonenden (of indien van toepassing: werknemers van bedrijven in de buurt van de brand) vindt in elk geval plaats zodra er voor de omwonenden zichtbare effecten optreden of te verwachten zijn (passeren rookpluim, neerslag asbesthoudend materiaal), ook als er naar oordeel van de betrokkenen geen effecten voor de volksgezondheid te verwachten zijn.
- Het is van belang bij de voorlichting de risico's van een asbestbrand voor de bevolking te nuanceren ('incidentele blootstelling leidt vrijwel nooit tot een verhoogd risico op gezondheidseffecten'), maar niet te bagatelliseren. Er moet in de communicatie benadrukt worden dat het van belang is de risico's zoveel mogelijk te beperken.
- Voorlichting dient plaats te vinden aan bewoners (en werknemers) die:
  - zich bevinden in het gebied waarbinnen de uurgemiddelde asbestconcentratie hoger is dan 10.000 vezelequivalenten per kubieke meter;
  - zich bevinden in (of net buiten) het gebied waarin asbestresten terecht zijn gekomen.
- Het geven van advies aan bewoners binnen te blijven, ramen en deuren te sluiten en ventilatiesystemen af te zetten heeft in de meeste gevallen alleen zin als dit zeer snel na het uitbreken van de brand gebeurt en de verwachting bestaat dat tijdens het verloop van de brand nog meer asbest zal vrijkomen. Bovendien hoeft de waarschuwing alleen plaats te vinden in het gebied waarin de geschatte gemiddelde asbestconcentratie meer dan 10.000 vezelequivalenten per kubieke meter bedraagt.
- Verstrek steeds informatie aan de bevolking zo snel mogelijk nadat die beschikbaar is.
- De opzet en intensiteit van de voorlichting is afhankelijk van de categorie van de brand.
- Stel een telefoonnummer open voor burgers die vragen hebben.
- Voor mededelingen over de asbestbrand aan de pers dient één persoon verantwoordelijk te zijn. Dit kan bijvoorbeeld een voorlichter van gemeente of politie te zijn. Uiteraard vindt afstemming over inhoudelijke informatie plaats met brandweer en GGD.
- Communicatie met de media moet steeds in lijn zijn met de voorlichting aan bewoners.
- Goede en snelle voorlichting is sterk afhankelijk van afspraken die daarover van te voren gemaakt zijn; deze afspraken kunnen worden vastgelegd, inclusief voorbeeldbrieven, in een voorlichtingsdraaiboek asbestbrand. In bijlage 3 zijn voorbeeldbrieven aan eigenaren, gebruikers en bewoners opgenomen.
- De coördinatie van de voorlichting is in handen van de gemeente, die daarbij de GGD inschakelt.

Opzet van de voorlichting

Voorlichting branden categorie I en II

Bij branden van categorie I en II is er geen emissie van asbestvezels of asbestcementflinters in een gebied met een woon-, werk- of recreatiefunctie. Er hoeven daarom tijdens de brand geen gedragsadviezen aan bewoners (en/of werknemers recreanten) te worden gegeven. De voorlichting richt zich daarom primair op de nazorg, zodat eventuele onrust wordt voorkomen of weggenomen. De omwonenden worden geïnformeerd over wat er is gebeurd, wat de gevolgen zijn en welke maatregelen genomen worden. Deze voorlichting kan plaatsvinden als de brand onder controle is.

Bewoners in de omgeving van de brand kunnen via een brief (voorbeeld zie bijlage 3) geïnformeerd worden. De overige bewoners worden via de media geïnformeerd. De media zal waarschijnlijk uit zichzelf al ter plekke zijn. Snelle, duidelijke en juiste informatieverstrekking en een persbericht vergroten de kans op correcte berichtgeving in de media.

Voorlichting branden categorie III

Bij branden van categorie III zijn de belangrijkste doelgroepen voor de voorlichting de getroffen omwonenden/werknemers/recreanten', media. Hieronder wordt per doelgroep de opzet van de voorlichting beschreven.

De 4 voorlichtingsmomenten voor de 'getroffen bewoners/werknemers/recreanten':

1. Zo snel mogelijk na uitbreken van de brand.

Formuleer één kernboodschap voor iedereen (publiek en media)

Inhoud: Wat is er gebeurd
Binnen blijven
Ramen en deuren dicht
Ventilatiesystemen uit
Kijk/luister voor nadere informatie naar.....

Nadere informatie: Wat is er precies gebeurd? Wanneer, hoe en waar?
Wat is het 'rampgebied'
Ernst/risico's
Vermoedelijke duur
Maatregelen die publiek kan nemen en/of niet kan nemen
Maatregelen die overheid/bedrijf zal nemen
Nut van maatregelen
Afzender
Wanneer en hoe meer informatie

Middelen: Geluidswagen voor waarschuwing
Persbericht bij grote bedrijven/instellingen
Lokale radio telefoon en infotelefoon
Mondelinge aanzegging

Aandachtspunten: Geluidswagen moet door alle straten
Geluidswagen verwijst voor meer informatie door naar lokale radio of televisie
Lokale radio of televisie verwijst door naar infonummer
Zo nodig boodschap vertalen voor anderstaligen

2. Zo snel mogelijk wanneer de brand dat toelaat.

Formuleer opnieuw één kernboodschap voor iedereen (publiek en media)

- *Inhoud:* Waarschuwing is voorbij
U mag weer naar buiten
Ramen en deuren mogen weer open
Ventilatiesystemen mogen weer ingeschakeld worden
Met asbestverontreinigde oppervlakken niet of zo weinig mogelijk betreden
Trap niet op stukken asbest (niet verpulveren)
Ga niet zelf opruimen (wordt door deskundigen gedaan)
Asbestcementflinters die in- en uitgaan huis belemmeren

Met zachte bezem opzij schuiven
Voorkomen dat kinderen met de asbestcementflinters gaan spelen
Tot na afronding opruimwerkzaamheden schoeisel buiten uittrekken en aandoen en/of schoeisel buiten afspoelen (laarzen).
Kijk/luister voor nadere informatie naar.....

Middelen: Zie onder 1. 'Zo snel mogelijk na het uitbreken van de brand'.

Aandachtspunten: Zie onder 1. 'Zo snel mogelijk na het uitbreken van de brand'.

3. Zo snel mogelijk na fase B (Bestrijding van de asbestbrand)

Inhoud Zie brief bijlage 3

Middelen: Brief

Aandachtspunten: Soms kan gerichte informatie en/of voorlichting naar scholen en andere gevoelige instellingen (bijv. ziekenhuis) binnen het verspreidingsgebied noodzakelijk zijn.

4. Na opruimwerkzaamheden

Inhoud Zie brief bijlage 3

Middelen: Brief

Overige aandachtspunten bij branden in categorie III:

- Bewoners buiten het verspreidingsgebied hoeven, afhankelijk van de lokale situatie, niet gewaarschuwd te worden;
- Mediavoorklichting vindt plaats aan (lokale) dagbladen, huis-aan-huisbladen, internet en (lokale) radio en televisie.

5.3.2 AFDELING BOUWEN EN MILIEU

De taken en verantwoordelijkheden kunnen bij de gemeenten verschillend georganiseerd zijn. Om invulling te geven aan de gemeentelijk taken worden hierbij de afdelingen bouw- en woningtoezicht en milieu expliciet benoemd.

De wettelijke taken van de afdeling bouwen zijn verankerd in de Woningwet (hoofdstuk 3, afdeling 2, artikelen 14 t/m 28) de Wet Milieubeheer (Wm) en of de Wet bodembescherming (Wbb).

De wettelijke taken van GGD zijn vastgelegd in de Wet Collectieve Preventie Volksgezondheid (WCPV).

5.3.3 TAKEN JURIDISCH/TECHNISCH MEDEWERKER BOUWEN.

Fase 1. Tijdens brand

Voor bouwwerken geldt dat er geen sprake moet zijn van een inrichting waarop de Wet Milieubeheer van toepassing is! In dit geval komt tevens de afdeling Milieu (gemeente of provincie) in actie (zie Stroomschema taken juridisch/technisch medewerkers milieu).

Eigenaar bewegen opdracht te geven voor asbestsanering. Indien eigenaar onwillig, *zienswijze afnemen*, waarom niet. Zienswijze noteren met datum!

Alleen bij *acute noodsituatie* (= direct gevaar voor de omgeving) zelf opdracht geven!

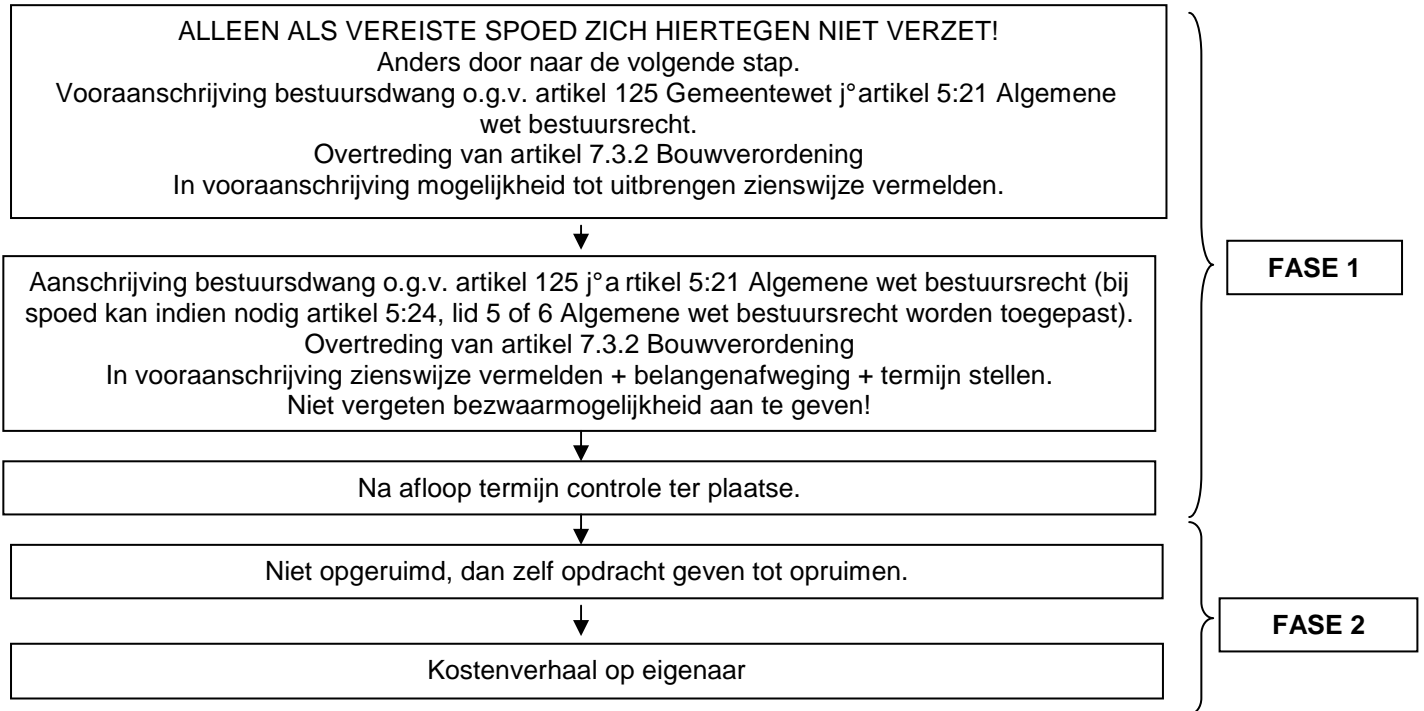
In bijlage 3 zijn diverse voorbeeldbrieven opgenomen die gebruikt kunnen worden bij het informeren van de bevolking, het aanschrijven in het kader van de eigenaar, de Woningwet en of de Wet Milieubeheer.

Fase 2. Opruimen van asbestresten

Alleen als eigenaar zelf geen opdracht wil geven of opdracht na 2 dagen nog niet heeft verstrekt!

Stroomschema juridisch/technisch medewerkers bouwen:

De afdeling Milieu (gemeente of provincie) heeft de wettelijke taak om de Wet milieubeheer te handhaven. Met betrekking tot calamiteiten met asbest betekent dit het aanschrijven op basis van artikel 17.1 en 17.2 van de Wet milieubeheer (ongewoon voorval in inrichting) en eventuele vergunningsvoorschriften.

Naast bovengenoemde wettelijke taak is het volgende afgesproken:

- Aanschrijven eigenaar/exploitant: aanschrijving van de eigenaar/huurder/exploitant/veroorzaker in het kader van de Wet milieubeheer, indien sprake is van een Wm-inrichting. Anders moet worden aangeschreven op basis van de Ww.
- Bodemonderzoek: beoordelen eventuele bodemonderzoeken m.b.t. asbestverontreiniging.

5.3.4 TE MAKEN AFSPRAKEN GEFASEERD

Afhankelijk van de categorie-indeling en oppervlak asbest, moeten afspraken gemaakt worden over de volgende onderwerpen:

5.3.5 FASE 1: TIJDENS BRAND

1. Categorie I en II brand

- Inzetlocatie: na alarmering door de brandweer, eventueel ter plaatse komen.
- Afzetten terrein: op verzoek van de politie zorg dragen voor het afzetten van het terrein.
- Verkeersmaatregelen: op verzoek van de politie verkeersmaatregelen laten treffen door gemeentewerken.
- Bouwkundige staat: beoordelen bouwkundige, c.q. constructieve staat van gebouwen i.v.m. instortingsgevaar en zo nodig actie (laten) ondernemen.
- Bepalen in hoeverre sloopvergunning noodzakelijk is.
- Bestuursdwangaanschrijving (of verlenen sloopvergunning) voor sloop- en saneringswerkzaamheden bij aanwezigheid asbest.
- Beoordelen afsluiten van de riolering.

2. Categorie III brand

- Inzetlocatie: na alarmering door de brandweer, direct ter plaatse komen.
- CoPI: Zitting nemen in CoPI.
- Afzetten terrein: idem categorie I, II brand.
- Verkeersmaatregelen: idem categorie I, II brand.
- Bouwkundige staat: idem categorie I, II brand.
- Bestuursdwangaanschrijving (of verlenen sloopvergunning) voor sloop- en saneringswerkzaamheden bij aanwezigheid asbest
- Waarschuwen bevolking: in overleg met CoPI middels een brief (zie bijlage 3).
- Beoordelen afsluiten riolering.

5.3.5 FASE 2: OPRUIMEN VAN ASBESTRESTEN

In het algemeen geldt:

- categorie I en II asbestbranden: geen spoed;
- categorie III asbestbranden: spoed.

1. Categorie I en II brand

- Overdracht verantwoordelijkheid: coördinatie van de OVD-B overnemen vanaf het moment dat de situatie is gestabiliseerd en er geen brand of brandgevaar is.
- Asbestverwijderingsbedrijf: indien noodzakelijk versneld inschakelen van een gecertificeerd asbestverwijderingsbedrijf. Kosten komen in principe voor rekening van de veroorzaker.
- Aanschrijven eigenaar/exploitant: de eigenaar/exploitant in kennis stellen van de brand en verplichten/aanzetten tot opruimwerkzaamheden.
- Sloopvergunning: verstrekken is altijd overbodig omdat steeds van een (preventieve) bestuursdwangaanschrijving sprake moet zijn.
- Opdrachtverstrekking: indien eigenaar/exploitant in gebreke blijft opdracht geven voor het opruimen en sloop asbest van het betreffende pand en/of terrein behorende bij de inrichting.
- De aanschrijfprocedure behoort altijd te starten met de mondelinge aansprakelijkstelling tijdens de brand en de bestuursdwangaanzegging eventueel met het opvragen van de zienswijze.

- N.B. *Treedt als overheid niet eerder in de opdracht geven tot sanering dan nadat duidelijk is dat een eigenaar onwillig of niet in staat is opdracht te geven, tenzij zodanig risico bestaat dat direct ingrijpen noodzakelijk is.*
- Arbeidsinspectie: bij sloop eventueel contact opnemen met de Arbeidsinspectie.
- Voortgangs- en eindcontrole: controle op uitvoering van opruimwerkzaamheden.
- Verslaglegging: zorgdragen voor een goede verslaglegging van alle overleggen en een eindrapportage.
- Beëindiging verkeersmaatregelen en terrein afzetten: in overleg met de politie wordt besloten de verkeersmaatregelen en terreinafzetting op te heffen.
- Beoordelen reiniging riolering.

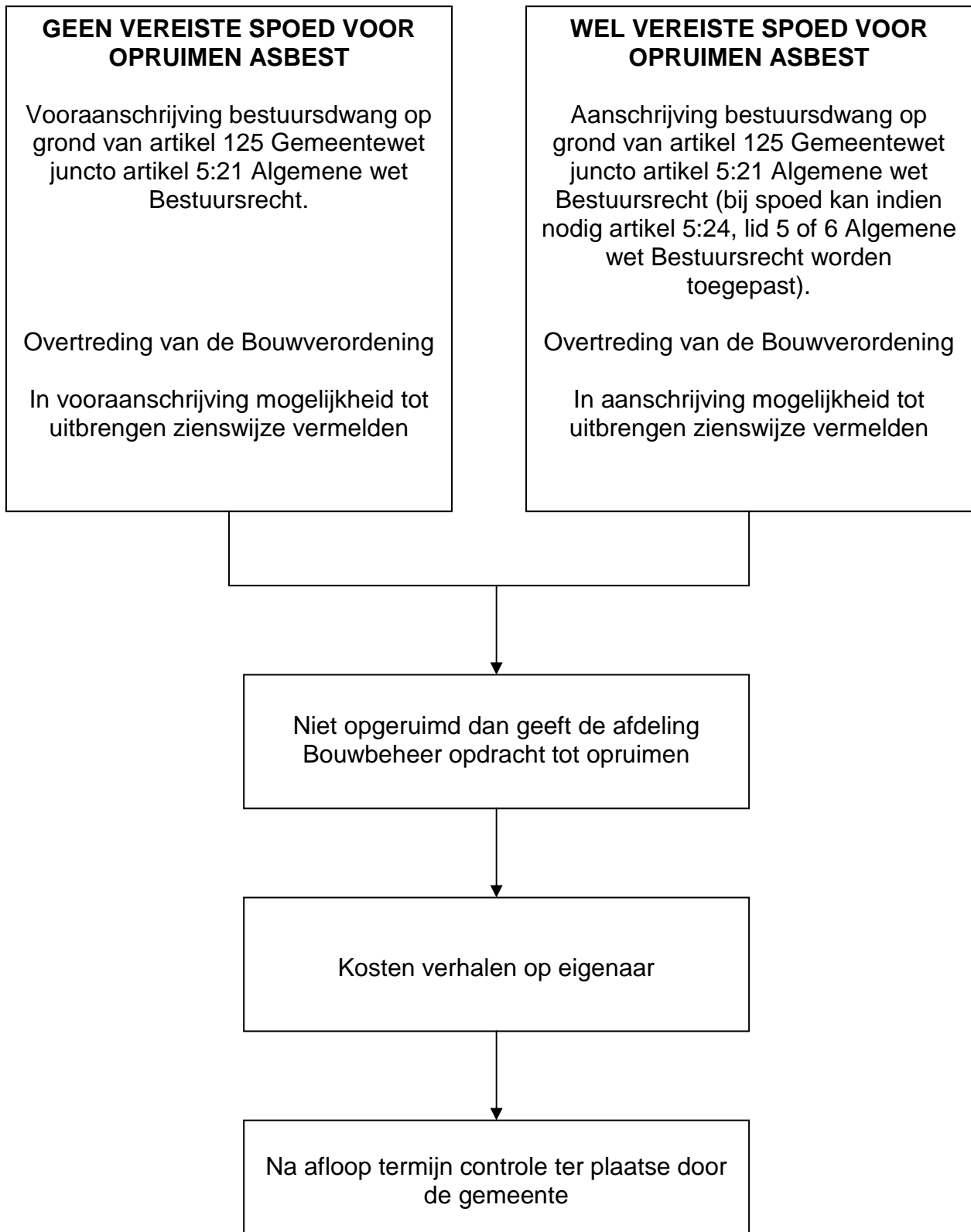
2. Categorie III brand

- Operationele en beleidsmatige volgacties: Overleg over vervolgacties door CoPI en lijnfunctionarissen.
  - Voorlichting: De gemeente en eventueel de GGD/ GHOR geven voorlichting aan de bevolking.
  - Asbestverwijderingsbedrijf: idem categorie I, II brand.
  - Aanschrijven eigenaar/exploitant: idem categorie I, II brand.
  - Sloopvergunning: verstrekken is altijd overbodig omdat steeds van een (preventieve) bestuursdwangaanschrijving sprake moet zijn.
  - Opdrachtverstrekking: : indien eigenaar/exploitant in gebreke blijft in.
  - samenspraak met de lijnfunctionarissen opdracht geven voor het opruimen en sloop asbest van het betreffende pand en/of terrein behorende bij de inrichting.
  - Arbeidsinspectie: bij sloop eventueel contact opnemen met de Arbeidsinspectie.
  - Bodemonderzoek: eventueel voorstellen voor verder bodemonderzoek (nader onderzoek besmetting, saneringsonderzoek) en saneringsplan, en de voorstellen voor eindcontrole laten beoordelen door de afdeling Milieu.
  - In het geval dat er gesproken moet worden met de eigenaar/huurder/exploitant/veroorzaker of degene die de inrichting drijft, hun adviseurs of assuradeuren, over de aard en omvang van de asbestverontreiniging en het saneringsvoorstel (van het onderzoeksbureau) wordt een overleg georganiseerd waarbij de volgende organisatie en/of personen aanwezig zijn of kunnen zijn:
    - CoPI (OVD-B, OVD-G en OVD-P/ Chef dienst Politie);
    - gemeente afdeling bouwen;
    - gemeente afdeling milieu;
    - GGD/ GHOR regio Utrecht;
    - eventueel een vertegenwoordiger van de stortplaats van het asbest.
    - jurist van de gemeente.
- Van het bovengenoemde overleg wordt een verslag gemaakt dat naar de deelnemende organisaties/personen van dit plan zal worden gezonden.
- Voortgangs- en eindcontrole: idem categorie I, II brand.
  - Verslaglegging: idem categorie I, II brand.
  - Beëindiging verkeersmaatregelen en terrein afzetten: idem categorie I, II brand.
  - Beoordelen reinigen riolering.

5.5.6 FASE 3: NAZORG

- Voorlichting: De gemeente geeft in overleg met GGD/ GHOR extra voorlichting aan de bevolking.
- Verhaal: De gemeente verhaalt de gemaakte kosten op de eigenaar/huurder/exploitant/veroorzaker.

Gemeentelijke aanwijzingen

5.4 GHOR / RGF

De wettelijke taken van de GHOR / RGF zijn vastgelegd in de Wet Geneeskundige Hulpverlening bij Rampen (WGHR).

Naast bovengenoemde wettelijk geregelde taak draagt het Hoofd Sectie Geneeskundige Hulpverlening bij Ongevallen en Rampen (HSGHOR) zorg voor:

- bereikbaarheid: een 24-uursbereikbaarheid via HSGHOR voor risico-inschatting en advisering, waarbij zo nodig een beroep gedaan kan worden op ondersteuning van de regionaal werkzame medische milieukundige;
- informatie: beantwoording van vragen van personen met betrekking tot gezondheidsrisico's als gevolg van de asbestblootstelling;
- voorlichting: een adequate voorlichting in overleg met de overige instanties naar de bevolking over het mogelijke risico en over het hoe en waarom van de maatregelen die getroffen worden om deze risico's zoveel mogelijk te beperken (met name bij een categorie III brand);
- de GHOR / RGF heeft zitting in het Commando Plaats Incident.;
- inschatten van risico's voor de omgeving (zowel tijdens als na de brand);
- adviseren over het treffen van maatregelen met betrekking tot bescherming van de (volks)gezondheid naar aanleiding van de verspreiding van asbest naar de omgeving.

5.5 ARBEIDSINSPECTIE

Op aangeven van de Officier van Dienst van de brandweer wordt de Arbeidsinspectie in kennis gesteld. De taak van de Arbeidsinspectie is het toezicht houden op naleving van de Arbeidsomstandighedenbesluit. In het geval van asbestbranden is dit met name gericht op het voorkomen c.q. beperken van gezondheidsrisico's voor brandweerpersoneel en andere personen die in het verspreidingsgebied moeten werken. Ook andere hulpdiensten die zich in het besmette gebied bevinden dienen zich net zo als de brandweer door middel van doelmatige persoonlijke beschermingsmiddelen te beschermen tegen eventuele asbestvezels. De Arbeidsinspectie houdt in eerste instantie toezicht op onder andere deze Arbeidsomstandighedenwet en richt zich dan ook op de werknemers en de werkgevers, maar in sommige gevallen ook op zelfstandig werkenden wat ook voor asbest het geval is. Het deskundig asbestverwijderingsbedrijf is verplicht ook bij calamiteiten een melding te doen aan de Arbeidsinspectie van de werkzaamheden en een werkplan op te stellen en af te geven aan de Arbeidsinspectie.

5.6 STICHTING SALVAGE

Ook bij asbestbranden is het wenselijk om de hulp van de Salvage-coördinator in te roepen. Dat kan alleen via de brandweer. De Salvage-coördinator is iemand die namens de gezamenlijke brandverzekeraars hulp verleent aan gedupeerden en zorg draagt voor eventuele beredding van goederen. De Salvage-coördinator heeft geen mandaat om asbest te laten opruimen. Wel kan door zijn bemiddeling contact worden gelegd met de betreffende verzekeraar om zodoende een versnelde schaderegeling in gang te zetten.

6 BIJLAGEN

BIJLAGE 1: COMMUNICATIEPARAGRAAF (acties voor de communicatieadviseurs van de brandweer, indien aanwezig. Lees ander communicatieadviseurs gemeenten)

Er zijn drie categorieën asbestbranden. Iedere categorie vergt een andere voorlichtingsstrategie en aanpak.

HOE TE HANDELEN?

In alle gevallen (Categorie I, II en III) dienen de volgende stappen te worden ondernomen:

1. informeer bij de dienstdoende OVD-B naar de categorie asbestbrand
2. maak afspraken met politie en gemeente (eventueel GGD of GG en GD) wie in eerste instantie de woordvoering doet en maak afspraken over de boodschap / informatie en eventueel persbericht
3. informeer of de dienstdoende bestuurder op de hoogte is
4. maak afspraken met piketvoorlichter gemeente over eventueel bezoek van bestuurders aan plaats incident en wie haar / hem begeleidt op plaats incident
5. maak afspraken met (piket)voorlichter gemeente over publieksvoorlichting (afhankelijk van categorie)

Categorie I asbest komt voor op afgebakende plek en verspreidt zich niet buiten het terrein van de brand

- check de stappen 1 t/m 5
- (brandweer) voorlichter maakt na terugkeer op bureau een persbericht over de inhoud van het incident. Daarin wordt vermeld het feit dat asbest is aangetroffen en het verspreidingsgebied. Hierbij moet te allen tijde worden vermeld of er gevaar is voor de volksgezondheid (dus ook als het er niet is!!). In het persbericht moet ook eventueel persoonlijk letsel worden vermeld.
- het persbericht moet tevens worden gezonden naar de desbetreffende gemeente(n) (burgemeester en ARB-er)
- (brandweer) voorlichter zorgt -na afstemming met pikethouder communicatie van de gemeente - of, wie en hoe de informatievoorziening aan direct betrokken bewoners wordt georganiseerd / gegeven.

Categorie II asbest verspreidt zich over onbebouwde en onbewoonde gebieden

- check de stappen 1 t/m 5
- zoek een tijdstip voor een persinformatiemoment bij plaats incident . Hiervoor extra collega oproepen en afstemmen met Officier van Dienst Brandweer die het woord voert
- zie voor overige acties categorie I

Categorie III brand waarbij vrijgekomen asbest zich verspreidt over bebouwde en bewoonde terreinen

- check de stappen 1 t/m 5
- check welke GRIP-situatie geldt

Indien GRIP 2 (Beleidsteam in kernbezetting is bijeen) van toepassing is, treedt het gemeentelijk rampenplan in werking:

- roep extra voorlichters op plaats incident op
- neem contact op met piketvoorlichter gemeente en draag persvoorlichting over (via liaison gemeentevoorlichting): geef zorgvuldige informatie, indien mogelijk schriftelijk. Verwijs alle pers naar gemeente
- stem publieksvoorlichting af met de liaison gemeentevoorlichting; lever gegevens voor persbericht (indien mogelijk schriftelijk) aan liaison gemeentevoorlichting
- Nazorg: informatie aan bewoners: gemeentelijk actiecentrum Voorlichting

Gevaar volksgezondheid

Leveren van algemene informatie over asbest aan gemeente liaisons ten behoeve van de meest gestelde vragen, adviseren over instructies wat te doen (gedragsregels), eventuele assistentie bij informatieavond en dergelijke.

Geen gevaar volksgezondheid

Leveren van algemene informatie over asbest aan gemeente liaisons ten behoeve van de meest gestelde vragen.

BIJLAGE 2: INFORMATIE OVER ASBEST

Asbest is een verzamelnaam voor een aantal in de natuur voorkomende stoffen die opgebouwd zijn uit microscopische kleine naaldvormige vezels. Asbest is sterk, buigzaam, reukloos, isolerend tegen warmte en elektriciteit en bestand tegen hoge temperaturen, zuren en logen. Vanwege deze eigenschappen en de lage prijs werd asbest vlak na de oorlog op grote schaal toegepast, vooral in de bouw.

WAAR TREFT MEN ASBEST AAN

In Nederland is ruim 80% van het asbest verwerkt in cementproducten (Onder meer golfplaten en waterleidingbuizen). Daarnaast is het mineraal toegepast in rem- en frictiemateriaal, als isolatiemateriaal, als hittebestendig textiel, in brandwerende platen, in onderlagen van vloerbedekkingen en in pakkingen en filters van de chemische- en voedingsmiddelenindustrie. Geschat wordt dat er zo'n 3.500 producten zijn waarin asbest is verwerkt.

Men komt te weten of er asbest bij een brand betrokken is door:

- informatie uit de melding en van personen ter plaatse;
- navraag bij de eigenaar, beheerder of technisch medewerkers;
- herkenning van het product waarin asbest aanwezig is / kan zijn (bijvoorbeeld golfplaten of isolatiebeplating);
- de ouderdom van het object.

Op basis van de bovenstaande aanwijzingen kan besloten worden tot onderzoek van materiaalmonsters. Dit onderzoek, inclusief het nemen van monsters, mag uitsluitend uitgevoerd worden door een daartoe gecertificeerd laboratorium. Het onderzoek levert een rapportage met de volgende resultaten:

- of en zo ja welke soort(en) asbest aanwezig zijn; witte, bruine en / of blauwe asbest;
- de procentuele hoeveelheid;
- of het asbest gebonden is in het materiaal (hechtgebondenheid).

GEVAREN VAN ASBEST VOOR DE GEZONDHEID

Asbest is een schadelijke stof. Iedere Nederlander wordt voortdurend aan deze stof blootgesteld, doordat er in de lucht altijd asbest aanwezig is, de zogeheten achtergrond concentratie. Dit asbest is afkomstig van slijtage van bouwmaterialen, de remvoeringen van oude auto's en dergelijke.

In de praktijk is gebleken dat voornamelijk mensen die intensief met asbest werkten, ernstige longziekten ontwikkelden. Een gedeelte van de ingeademde asbestvezels dringt diep in de longen door en kan daar, na 10 of meer jaren verstijving van het longweefsel veroorzaken (asbestose) en longkanker (onder meer de zeldzame vorm mesothelioom). Vooral de arbeidsplaatsen waar asbesthoudend materiaal werd gezaagd, gebroken, gespijkerd en dergelijke zijn berucht. Op die plaatsen ademen mensen gedurende lange tijd lucht in met hoge concentraties asbestvezels.

Bij branden waarbij asbest betrokken is worden asbestdeeltjes verspreid in de omgeving. Het grootste deel van de asbestvezels blijft daarbij gebonden in deeltjes die niet ingeademd worden (flinters). Een klein percentage komt vrij in de vorm van vezels die ingeademd kunnen worden. Kans op inademen van asbestvezels bestaat benedenwinds in de rookpluim. Zodra de brand is geblust en de rook voorbij is getrokken, is er weinig kans meer op het inademen van asbest.

Indien

asbestflinters worden stukgelopen of -gereden komen op die plaats opnieuw asbestvezels in de lucht (secundaire emissie). Vooral als dit binnen gebeurt (besloten ruimte) kunnen er alsnog hoge concentraties asbestvezels ontstaan.

BESCHERMENDE MAATREGELEN BIJ ASBESTBRANDEN

Niet in contact komen met asbest

De beste bescherming is niet in contact komen met asbest door bovenwinds te blijven op voldoende grote afstand, zodat men niet met de rook of weggesprongen asbestdeeltjes in aanraking kán komen.

Rookgebied verlaten of binnen schuilen

Als men zich toch benedenwinds in de rook bevindt, dient men zo snel mogelijk dit rookgebied te verlaten of binnen te schuilen met de ramen en deuren dicht en de ventilatie uitgeschakeld. In de praktijk zullen politie en brandweer panden die dicht bij een brandhaard staan ontruimen en voor het verder weg gelegen benedenwinds gebied (minder dichte rook) adviseren om ramen en deuren te sluiten.

Dit advies wordt bekend gemaakt via de regionale zender Radio M Utrecht.

Adembescherming

Hulpverleners die op de plaats van de brand of de instorting moeten optreden dienen adembescherming toe te passen ter voorkoming van directe inademing. Hiervoor kan gebruik gemaakt worden van ademluchtapparatuur zoals in gebruik bij de brandweer, of een overdrukvolgelaatmasker met aanblaasunit en een P3-filter.

(Een onderdruk volgelaatstuk mag niet worden toegepast vanwege de mogelijke slechte afdichting.)

Ontsmetting van personen

De ontsmetting bestaat uit de volgende stappen:

- licht vochtig maken van de kleding zodat eventueel aanwezige asbestdeeltjes aan de kleding blijven "plakken" en niet vrij in de lucht kunnen komen;
- schoeisel afspoelen zodat er geen asbestdeeltjes verder verspreid worden;
- kleding (gedeeltelijk) uittrekken en in een plastic zak opbergen en vervangende (boven)kleding aantrekken;
- zodra dat mogelijk is (op de brandweer- / politiepost of thuis), dient men zich volledig te douchen en de overige kleding op de voorgeschreven wijze te reinigen.

Door de bovenstaande eenvoudige ontsmettingshandelingen te verrichten voorkomen we dat in besloten ruimten, zoals auto's alsnog hoge concentraties asbestvezels ontstaan.

Alle kleding kan op normale wijze aansluitend worden gewassen (voorkom opdrogen omdat daardoor weer verspreiding kan plaatsvinden).

Ontsmetting van oppervlakken

Voor het ontsmetten van oppervlakken kunnen de volgende methoden worden toegepast:

- rapen van flinters / deeltjes met een diameter groter dan één centimeter;
- inzetten van speciale stofzuigers of zuigwagens die oppervlakken volledig reinigen;
- over niet machinaal te reinigen oppervlakken (grasvelden, tuinen), moet specifiek besloten worden op basis van nader onderzoek.

Metingen tijdens of na asbestbranden

Een daartoe gecertificeerd laboratorium krijgt opdracht producten / materialen die bij de brand betrokken zijn, of de brokstukken die in de directe omgeving zijn gevonden te onderzoeken op asbest.

De uitkomst van dit onderzoek is van belang om de te nemen maatregelen te bepalen.

Luchtmetingen zijn bij een asbestbrand van geen direct belang, omdat de resultaten te lang op zich laten wachten en de meetresultaten erg variëren met tijd en plaats, zodat conclusies vrijwel niet te trekken zijn (Luchtmetingen zijn wel van belang uit onderzoeksoogpunt).

BIJLAGE 3: VOORBEELDBRIEVEN

In deze bijlage zijn diverse voorbeeldbrieven o.a. opgenomen afkomstig uit 'Plan van aanpak bij asbestbranden in de gemeente Breda en het Stadsgewest Breda' (Breda, mei 1997), die kunnen worden o.a. gebruikt voor het voorlichten van bewoners over de gevolgen van asbestbranden. Bij het opstellen van voorbeeldbrief 3-1a is uitgegaan van de situatie dat bij een brand zeker asbest is vrijgekomen. Deze brief dient zo snel mogelijk na het bestrijden van de brand uit te gaan. Voorbeeld 3-1b kan toegepast worden wanneer de bevolking gemeld kan worden dat er geen gevaar voor asbestbesmetting aanwezig is. Voorbeeldbrief 3-1c kan gebruikt worden bij het voorlichten van de bevolking over het voltooiën van de opruimwerkzaamheden.

Bij de overige voorbeeldbrieven is een onderscheid gemaakt tussen de situaties waarbij de Woningwet of de Wet Milieubeheer van toepassing is.

Omdat niet altijd bekend is wat en hoe zich een en ander zal ontwikkelen is het aantal voorbeeldbrieven nog beperkt. Om te voorkomen dat iedere gemeente hierin opnieuw “het wiel uit moet vinden” wordt voorgesteld dit onderdeel van het protocol verder aan te vullen aan de hand van praktijkgevallen en jurisprudentie. In dat verband wordt dan ook voorgesteld hierin het onderdeel “verhaalstransactie” meer uitgewerkt in onder te brengen.

Voorbeeldbrieven Asbestbrand

Voorlichten omwonenden vlak na de brand:

- Bijlage 3-1a Verspreiding op terrein van derden
- Bijlage 3-1b Geen verspreiding in de omgeving
- Bijlage 3-1c Voorlichten bevolking na opruimwerkzaamheden

Aanschrijven eigenaar van de Wm-plichtige inrichting:

- Bijlage 3-2a Aanschrijving eigenaar gelijk overhandigen na de brand
- Bijlage 3-2b Aanschrijving eigenaar na niet melden asbestbrand (ongewoon voorval)

Aanschrijven eigenaar pand/perceel kader Woningwet, Gemeentewet:

- Bijlage 3-3a Aanschrijving eigenaar pand/perceel bij dreigend gevaar omwonenden
- Bijlage 3-3b Aanschrijving eigenaar pand/perceel bij dreigend gevaar omwonenden

Voorbeeldbrief 3-1a: aan bevolking vlak na asbestbrand (fase 1)

Aan de bewoners van .....(*bepaalde wijk, straten*)

Datum Kenmerk Onderwerp: brand in ..... locatie ..... waarbij asbest is vrijgekomen
Geachte bewoners,

In (*bedrijf, pand, schuur etc.*) aan de .....straat in ..... heeft op .....dag (*datum*) om ..... (*tijd*), of in de nacht van .....dag op .....dag) een brand gewoed. In het (*bedrijf, pand, schuur*) bevond zich asbesthoudend materiaal.

Bij de brand zijn naast asbestvezels ook asbesthoudende stukjes/flinters vrijgekomen. Om u tijdens de brand hiervoor te waarschuwen heeft de politie met geluidswagens rondgereden met de boodschap om binnen te blijven en ramen en deuren te sluiten en eventueel aanwezige mechanische ventilatiesystemen af te zetten.

Op dit moment zijn we enige uren verder. Het risico van het inademen van vrijgekomen asbestvezels is inmiddels geweken. U kunt weer naar buiten en de ramen en deuren kunnen worden geopend en aanwezige ventilatiesystemen kunnen worden aangezet. (*Eventueel kan, afhankelijk van de situatie, hier nog opgemerkt worden dat naast asbest geen andere gevaarlijke stoffen zijn vrijgekomen*).

Gebleken is dat bij nader onderzoek in uw woonomgeving, door de brand asbesthoudende stukjes/flinters zijn neergekomen, waaruit gemakkelijk bij kapot trappen of bij er over heen rijden asbestvezels kunnen worden vrijgemaakt. Om dit laatste te voorkomen zijn er inmiddels door de politie verkeersmaatregelen genomen in de wijk. (*Eventueel nadere informatie geven welke straten/pleinen afgezet zijn etc.*). Een gespecialiseerd onderzoeksbureau zal de exacte grenzen van het met asbest besmette gebied nog nader vaststellen.

Van asbest is bekend dat vrijgekomen losse vezels bij inademing een risico voor de gezondheid kunnen opleveren. Omdat de blootstelling aan deze vezels gedurende de brand voor u zeer gering is geweest en van korte duur, zeker wanneer we dit vergelijken met de hoeveelheid asbestvezels die u dagelijks al inademt, is het risico dat u eventueel hebt gelopen gedurende de brand verwaarloosbaar klein geweest. Afgezien hiervan zijn wij de mening toegedaan dat uit oogpunt van gezondheid in principe elke blootstelling aan asbest zoveel mogelijk voorkomen moet worden. Omdat de neergekomen stukjes asbest in uw omgeving door verpulvering of doordat ze in huis worden gelopen nog gemakkelijk vezels kunnen loslaten en daardoor nog altijd een risico op kunnen leveren voor u, zijn de volgende maatregelen genomen:

1. De stukjes asbest in uw omgeving zullen zo snel mogelijk door een speciaal daarvoor toegerust bedrijf opgeruimd worden. Allereerst zullen de openbare wegen vrijgemaakt worden. Daarna zullen de ..... schoongemaakt worden. (*Prioriteiten aangeven, zoals belangrijke gebouwen, scholen etc.*). Hiermee zullen enige dagen gemoeid zijn. Omdat de werknemers van zo'n gespecialiseerd bedrijf bijna dagelijks met asbest omgaan en direct met het asbest in contact komen, zullen zij speciaal beschermende kleding dragen. Voor u zelf is het risico zo klein dat u geen beschermende kleding nodig heeft.
2. (*Eventueel nadere tijdelijke maatregelen aangeven, zoals misschien dat voor een bepaalde tijd scholen gesloten zijn of dat bepaalde objecten niet betreden mogen worden etc.*).

3. Wat kunt u zelf (wel en niet) doen? Als u in uw directe omgeving asbest aantreft, moet u dit rustig laten liggen. Ga er niet doorheen lopen, u neemt het zo mee uw huis in. De schoonmaakploeg zal zo spoedig mogelijk bij u langs komen. Ga niet zelf de omgeving van uw huis schoonmaken, tenzij het in- en uitgaan van uw huis ernstig belemmerd wordt. In dat geval kunt u met een zachte bezem de stukjes opzij schuiven, die later door personeel van het deskundige bedrijf zullen worden opgeruimd. De zachte bezem moet u nadien buiten goed schoonmaken met water bij een afvoerputje. Loop zo min mogelijk over verontreinigde grond of gras om omwoelen en verspreiding zoveel mogelijk te voorkomen. Laat kinderen niet spelen op plaatsen waar stukjes asbest liggen of waar sprake is van verontreiniging.

Samengevat zijn wij van mening dat met de genomen maatregelen bij deze asbestbrand het risico voor u zo klein mogelijk is geweest en dat er in feite geen sprake is geweest van een extra risico voor uw gezondheid.

Zodra de bij de brand vrijgekomen asbest is opgeruimd of als er zich eerder ontwikkelingen voordoen, zullen wij u daarvan per brief zo spoedig mogelijk op de hoogte stellen. *(De aan u gegeven informatie bevindt zich ook op de kabelkrant, **pagina .....** of de gemeentelijke website*

Mocht u na het lezen van deze brief nog vragen hebben of nadere toelichting willen hebben, dan kunt u tijdens kantooruren altijd contact opnemen met ..... *(perso(o)n(en), afdeling, telefoonnummer)*. Voor gezondheidsvragen kunt u terecht bij de GGD/ GHOR/GGD Utrecht *(telefoonnummer)*.

Met vriendelijke groeten,

(Burgemeestersnaam),

Voorbeeldbrief 3-1b: aan bevolking vlak na asbestbrand

Aan de bewoners van (*bepaalde wijk, straten*)

Datum Kenmerk Onderwerp: brand in ..... locatie ..... waarbij asbest is vrijgekomen.

Geachte bewoners,

In (*bedrijf, pand, schuur etc.*) aan de .....straat in ..... heeft op .....dag (*datum*) om ..... (*tijd*), of in de nacht van .....dag op .....dag) een brand gewoed. In het (*bedrijf, pand, schuur*) bevond zich asbesthoudend materiaal.

Het asbest heeft zich niet over de omgeving verspreid. Er bestaat dan ook geen risico voor uw gezondheid. Het asbest dat nog op de locatie van de brand ligt zal zo spoedig mogelijk worden opgeruimd.

Als u na het lezen van deze brief nog vragen heeft dan kunt u tijdens kantooruren contact opnemen met de GGD Utrecht, xxxxxxxxxx, arts, telefoonnummer **xxxxx**.

Hoogachtend,

Voorbeeldbrief 3-1c: aan bevolking na opruimwerkzaamheden (fase 2)

Aan de bewoners van *(bepaalde wijk, straten)*

Datum Kenmerk Onderwerp: brand in ..... locatie ..... waarbij asbest is vrijgekomen

Geachte bewoners,

Zoals wij in eerdere brieven van ..... *(datum)*, of in een eerdere brief van ..... *(datum)* hebben laten weten, dat er bij de brand in *(bedrijf, pand, schuur etc.)* aan de .....straat op .....dag *(datum)* om ..... *(tijd, (of in de nacht van .....dag op .....dag)* asbest is vrijgekomen. Dit asbest is ook bij u in de woonomgeving *(werkomgeving)* neergekomen. Voor het opruimen van dit asbest is ..... *(bedrijf)* ingeschakeld, zij zijn gespecialiseerd in dit soort werkzaamheden.

De opruimwerkzaamheden zijn inmiddels afgerond en door een deskundig onderzoeksbureau gecontroleerd. Uit dit onderzoek is gebleken dat de hele wijk schoon is. Ondanks het schoonmaken met alle zorgvuldigheid is uitgevoerd, kan het zijn dat u nog stukjes asbestcement in uw omgeving aantreft. Mocht dit gebeuren, dan kunt u dit melden bij *(persoon x, afdeling y van de gemeente z, telefoonnummer)*. Laat de stukjes liggen en voorkom dat kinderen ermee gaan spelen.

Op de locatie van het afgebrande pand *(of bedrijf)* zullen nog enige tijd maatregelen nodig zijn. Er is voor gezorgd dat vanuit het pand *(of bedrijf)* geen asbest meer in de omgeving terecht komt. Tijdens de sloop zullen extra maatregelen genomen worden om het verdere vrijkomen van asbest te voorkomen.

Wij willen u nogmaals hartelijk danken voor uw medewerking en hopen dat de overlast voor u zo beperkt mogelijk is gebleven. Heeft u nog vragen, dan kunt tijdens kantooruren contact opnemen met *(persoon x, afdeling y van de gemeente z, telefoonnummer)*.

Hoogachtend,

Voorbeeldbrief 3-2a: Aanschrijving eigenaar (Wm-plichtig)

PERSOONLIJK OVERHANDIGD

Op..... (datum)
..... (Handtekeninginrichtinghouder)
(naam) ..... (adres)
..... (postcode en woonplaats)

(Gemeente),..... (datum)

Ons nummer: Verzonden:.....

Onderwerp: Aanschrijving wegens asbestbrand op .....(datum) Wet
milieubeheer/Algemene wet bestuursrecht

Geachte heer/mevrouw,

In verband met de brand op .....(datum) op uw
perceel..... (perceelgegevens), delen wij u het volgende mee.

Bij deze brand is vrijwel zeker asbest vrijgekomen. Dit moet worden aangemerkt als een
ongewoon voorval als bedoeld in artikel 17.1 Wet milieubeheer waardoor nadelige gevolgen
voor het milieu zijn/dreigen te ontstaan.

Aangezien u degene bent die de inrichting / het bedrijf drijft, bent u op grond van
eerderegenoemd artikel verplicht maatregelen te treffen om de (schade)gevolgen zoveel
mogelijk te beperken en ongedaan te maken.

Op grond van artikel 17.2 Wet milieubeheer bent u verplicht een ongewoon voorval zo spoedig
mogelijk te melden en zodra deze bekend zijn, gegevens te verstrekken over:

- a.) de oorzaken van het voorval en de omstandigheden waaronder het voorval
zich heeft voorgedaan;
- b.) de door het voorval vrijgekomen stoffen, alsmede hun eigenschappen;
- c.) andere, van belang zijnde gegevens om aard en ernst van de gevolgen van
het voorval te voorkomen, te beperken of ongedaan te maken;
- d.) de maatregelen die zijn genomen of worden overwogen om de gevolgen van
het voorval te voorkomen, te beperken of ongedaan te maken;
- e.) de maatregelen die worden overwogen om te voorkomen dat een zodanig
voorval zich nogmaals zal voordoen.

Op..... (datum) heeft .....(naam ambtenaar/bestuurder) namens
ons college van (gemeente .....) u aansprakelijk gesteld voor eventuele (gevolg)schade die
door de brand aan gemeentelijke eigendommen danwel voor de gemeente jegens derden is of
nog zal/kan ontstaan.

Tevens hebben wij u op grond van artikel 4:8 van de Algemene wet bestuursrecht in de
gelegenheid gesteld uw zienswijze kenbaar te maken over ons voornemen tot
aansprakelijkheidstelling en dreiging met/toepassing van bestuursdwang krachtens artikel
125 Gemeentewet juncto artikel 5.21 van de Algemene wet bestuursrecht.

Uw zienswijze heeft u als volgt verwoord:

.....
.....
.....
.....
.....

Onder toezicht van de AGS (Adviseur gevaarlijk stoffen)..... (naam) heeft de brandweer op uw terrein een lintmarkering uitgezet. Het gebied binnen de lintmarkering omvat het terrein waarbinnen asbestresten (kunnen) zijn verspreid. Deze omvang zal in het plan van aanpak nader moeten worden meegenomen.

Doordat de door de brand aangetaste puinresten met vermoedelijk restanten asbest in het (de) pand(en) nog aanwezig zijn en nog niet duidelijk is hoe en wanneer deze verwijderd worden, is er nog steeds risico van vrijkomend asbest wat zich ongecontroleerd in het milieu kan verspreiden waarmee de bescherming van het milieu niet meer gegarandeerd kan worden.

Wij vinden het gevaar voor aantasting van het milieu zwaarder wegen dan uw belang bij het instandhouden van de huidige situatie (evt. verder uitwerken).

Uw zienswijze heeft ons dan ook geen aanleiding gegeven u niet aan te schrijven.

Gezien het vorenstaande schrijven wij u dan ook op grond van onze bevoegdheid van artikel 125 van de Gemeentewet juncto artikel 5.21 e.v. van de Algemene wet bestuursrecht aan om te verrichten wat in strijd met artikel 17.1 en 17.2 Wet milieubeheer wordt nagelaten. Dit betekent:

- I. Binnen 48 uur na verzenddatum van deze brief een plan van aanpak gericht op de totale asbestverwijdering vrijgekomen cq. in het afvalstadium geraakt door de brand, bij ons te overleggen. De door het ingeschakelde bedrijf bepaalde omvang van de verontreiniging in het omliggende weiland dient te worden opgenomen in betreffende plan van aanpak;
- II. Zolang de resterende asbestverwijdering niet is voltooid, er zorg voor te dragen dat de nog op en in het pand aanwezige asbest voortdurend nat wordt gehouden ter voorkoming/beperking van verspreiding.
- III. Zo spoedig mogelijk doch, binnen één week na verzenddatum van deze brief de resterende asbestverwijdering te laten verrichten door een KOMO-proces-gecertificeerd bedrijf. In ieder geval dient alsdan de meest slagvaardige verwijdering ter hand te zijn genomen;
- IV. Na afronding van de totale asbestverwijdering een onderzoek in te stellen naar eventuele asbestverspreiding buiten het bij de brand afgebakende gebied;
- V. Uiterlijk binnen drie maanden na verzenddatum van deze brief ons gegevens te verstrekken over de punten a. tot en met e. zoals hiervoor aangegeven, vevat in een evaluatierapport.

Indien u binnen de genoemde termijnen aan deze last geen gevolg geeft dan zullen wij van gemeentewege, maar op uw kosten overgaan tot het treffen van de vereiste maatregelen. Dit betekent dat wij op uw kosten het asbest zullen laten verwijderen, de asbestverspreiding zullen laten onderzoeken en onderzoek zullen laten instellen om de hiervoor onder de punten a. tot en met e. bedoelde gegevens te verkrijgen.

Tot slot stellen wij u bij deze nogmaals aansprakelijk voor eventuele (gevolg)schade die door de brand aan gemeentelijke eigendommen danwel voor de gemeente jegens derden is of nog zal/kan ontstaan.

Voor nadere inlichtingen kunt u contact opnemen met ..... (naam ambtenaar)
telefoon: 0546 580 .....(doorkiesnummer) e-mail adres: .....). Bij verzending van e-mails s.v.p. de hiervoor genoemde naam vermelden.

Hoogachtend,

Burgemeester en wethouders van gemeente
....., de secretaris, de burgemeester,

BEZWAAR

Op grond van de Algemene wet bestuursrecht kunnen u en andere belanghebbenden binnen 6 weken na de dag waarop dit besluit is toegezonden een bezwaarschrift indienen bij ons college. Daarnaast kunt u de Voorzitter van de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State (postbus 20019, 2500 EA 's-Gravenhage) verzoeken een voorlopige voorziening te treffen indien onverwijld spoed, gelet op de betrokken belangen, dat vereist. Alsdan dient u een kopie van het bezwaarschrift mee te zenden. Voor de behandeling van een verzoek om voorlopige voorziening is griffierecht verschuldigd.

Een bezwaarschrift dient te worden ondertekend en ten minste te zijn voorzien van:

- a. de naam en adres van de indiener;
- b. de dagtekening;
- c. een omschrijving van het besluit waartegen het bezwaar is gericht;
- d. de gronden van het bezwaar.

Een afschrift van deze brief wordt toegezonden aan:

1. De regionaal milieu-inspecteur, VROM Inspectie, Postbus 1006, 2001 BA Haarlem;
2. De politie Utrecht, district .....
3. Het Bureau Milieuhandhaving Politie Utrecht, Adres.....
4. De arbeidsinspectie Adres.....
5. Brandweer Regio Utrechts Land, t.a.v. de heer
6. Gemeente ....., t.a.v.
7. GGD Utrecht, . .
8. Betreffende verzekeringsmaatschappij

Voorbeeldbrief 3-2b: Aanschrijving Wet milieubeheer

Naam geadresseerde (= eigenaar terrein)

Adres

Postcode en woonplaats

Onderwerp: Wet milieubeheer, toepassen bestuursdwang wegens ongewoon voorval
(*adres van de inrichting*).

Geachte heer, mevrouw,

Op ..... (*datum*) is uw bedrijf bezocht door een medewerker van de afdeling Milieu. Hierbij is gebleken dat zich in de inrichting gelegen aan de ..... (*adres*) op ..... (*datum brand*) een ongewoon voorval heeft voorgedaan. Tijdens een brand in de inrichting is asbest vrijgekomen.

De artikelen 17.1 en 17.2 van de Wet milieubeheer geven aan hoe door de drijver van de inrichting gehandeld dient te worden als zich een ongewoon voorval voordoet of heeft voorgedaan.

Kort samengevat is de strekking van die artikelen dat in voorkomend geval onmiddellijk de maatregelen moeten worden getroffen die kunnen worden verlangd om de gevolgen van die gebeurtenis voor het milieu te voorkomen, dan wel zoveel mogelijk te beperken en ongedaan te maken en tevens die gebeurtenis zo spoedig mogelijk te melden aan het bevoegd gezag.

Aangezien u het ongewone voorval niet aan ons heeft gemeld, noch de vereiste maatregelen heeft getroffen om de gevolgen van het ongewone voorval te voorkomen, beperken of ongedaan te maken wordt door u gehandeld in strijd met bovengenoemde voorschriften.

Op ..... (*datum gesprek*) heeft onze medewerker met u over bovengenoemde gesproken. Hierbij bent u dringend verzocht om:

- binnen 24 uur/direct maatregelen te treffen om de verspreiding van het asbest te voorkomen;
- binnen ..... (*termijn*) het binnen en buiten de inrichting vrijgekomen asbest te laten opruimen door een KOMO-gecertificeerd asbestverwijderingsbedrijf;
- binnen ..... (*termijn*) ons de gevraagde gegevens omtrent aard, oorzaak, vrijgekomen stoffen en getroffen maatregelen ter beperking van de gevolgen te verstrekken.

Tevens is medegedeeld dat wij gebruik kunnen maken van onze bevoegdheid op grond van artikel 125 Gemeentewet juncto artikel 5:21 van de Algemene wet bestuursrecht tot het toepassen van bestuursdwang indien u niet binnen de gestelde termijn aan het dringende verzoek voldoet.

Zienswijze

Tevens hebben wij u op grond van artikel 4:8 van de Algemene wet bestuursrecht in de gelegenheid gesteld om op ons voornemen, om ter beëindiging van de overtredingen bestuursdwang toe te passen, te reageren. U heeft van deze gelegenheid geen gebruik gemaakt. (Of: over uw zienswijze het volgende + weerlegging:).

Uw zienswijze heeft ons dan ook geen aanleiding gegeven u niet aan te schrijven.

Op ..... (datum) is geconstateerd dat door u nog geen maatregelen zijn getroffen om de verspreiding van het asbest te voorkomen, het binnen en buiten de inrichting vrijgekomen asbest te laten opruimen door een gecertificeerd asbestverwijderingsbedrijf en ons de gevraagde gegevens omtrent aard, oorzaak, vrijgekomen stoffen en getroffen maatregelen ter beperking van de gevolgen te verstrekken. Gezien het bovenstaande stellen wij vast dat u handelt in strijd met artikel 17.1 en 17.2 Wet milieubeheer.

Wij schrijven u dan ook aan op grond van onze bevoegdheid van artikel 125 Gemeentewet juncto artikel 5:21 e.v van de Algemene wet bestuursrecht binnen 24 uur/direct na/op dagtekening van verzending van deze brief maatregelen te treffen om de verspreiding van het asbest te voorkomen, binnen ..... (termijn) het binnen en buiten de inrichting vrijgekomen asbest te laten opruimen door en gecertificeerd asbestverwijderingsbedrijf en binnen ..... (termijn) ons de gevraagde gegevens omtrent aard, oorzaak, vrijgekomen stoffen en getroffen maatregelen ter beperking van de gevolgen te verstrekken.

De overtredingen worden als beëindigd beschouwd indien:

- maatregelen zijn getroffen om de verspreiding van het asbest te voorkomen door de plaats waar het asbest is terechtgekomen te omheinen/nat te houden;
- het asbest is verwijderd door een daarvoor gecertificeerd bedrijf en;
- aan ons gegevens omtrent aard, oorzaak, vrijgekomen stoffen en getroffen maatregelen ter beperking van de gevolgen zijn verstrekt.

Indien mocht blijken dat u binnen de genoemde termijnen aan deze last geen gevolg geeft, dan zullen wij van gemeentewege, doch voor uw rekening, overgaan tot het treffen van de vereiste maatregelen. Dit betekent dat wij op uw kosten de plaats waar het asbest is terechtgekomen zullen (laten) omheinen/nat houden, het asbest zullen laten verwijderen door een daartoe gecertificeerd bedrijf en een onderzoek laten instellen om de vereiste gegevens te verkrijgen.

In de bijlage staat vermeld hoe u tegen deze beschikking bezwaar kunt maken.

Nummer :

Datum beschikking:

Hoogachtend,
Burgemeester en Wethouders van .... , burgemeester, secretaris

Afschrift aan:

Politie Regio Utrecht Milieupolitie, - Officier van Justitie voor milieuzaken, t.a.v. flankerend beleid, per adres .....

Bijlage, behorend bij de aanzegging tot bestuursdwang d.d. ...., kenmerk: .....

Bezwaar

U, alsmede eventuele andere belanghebbenden in de zin van de Algemene wet bestuursrecht (Awb) kunnen tegen dit besluit binnen zes weken na de datum van verzending van deze brief een *bezwaarschrift* indienen bij burgemeester en wethouders, (*adres*). Indien het bezwaarschrift ontvankelijk is, zal een heroverweging van het besluit plaatsvinden.

De bezwaarde wordt in de gelegenheid gesteld een en ander mondeling toe te lichten. Eventuele andere belanghebbenden worden daarbij ook uitgenodigd.

Het bezwaarschrift heeft geen schorsende werking. U kunt echter wel, indien u bezwaar heeft ingediend, een verzoek om een voorlopige voorziening indienen bij de Voorzitter van de Afdeling Bestuursrechtspraak, postbus 20019, 2500 EA 's-Gravenhage.

Voorbeeldbrief 3-3a: Aanschrijving Woningwet (1)

Aanschrijving artikel 20 juncto 26 Woningwet juncto 5.1.1 Bouwverordening (staat van onderhoud van open erven en terreinen)

Mededeling bestuursdwang artikel 125 Gemeentewet juncto artikel 5:21 e.v. Algemene wet bestuursrecht

Naam geadresseerde Adres Postcode en woonplaats.

Lay out kenmerk, behandeld door, telefoon, datum etc.

Onderwerp: aanschrijving artikel 20 juncto 5.1.1 Bouwverordening (staat van onderhoud van open erven en terreinen) en mededeling bestuursdwang artikel 125 Gemeentewet juncto artikel 5:21 e.v. Algemene wet bestuursrecht

Geachte directie,

Bij een onderzoek dat wij op ..... (*datum*) hebben ingesteld is gebleken dat het terrein aan de ..... (*adres*), kadastraal bekend gemeente ....., sectie ....., nrs. .... dat u in eigendom toebehoort, is verontreinigd met asbest.

Op grond van artikel 5.1.1 lid 2 sub c van de gemeentelijke Bouwverordening mogen open erven en terreinen geen gevaar kunnen opleveren voor de veiligheid, noch nadeel voor de gezondheid van of hinder voor de gebruikers of anderen tengevolge van verontreiniging.

Omdat het betreffende terrein is verontreinigd met asbest wordt door u in deze situatie gehandeld in strijd met artikel 5.1.1 lid 2 sub c van de gemeentelijke Bouwverordening.

Op ..... (*datum*) heeft ..... met u gesproken over bovengenoemde overtreding. Hij heeft u toen meegedeeld dat het terrein door de aanwezigheid van asbest gevaar oplevert voor de veiligheid en nadeel voor de gezondheid van of hinder voor de gebruikers of anderen. Tevens heeft hij u dringend verzocht om <binnen 24 uur maatregelen te treffen om verdere verspreiding van het asbest te voorkomen door het asbest af te (laten) dekken en te omheinen en om> binnen ..... (*termijn*) het op bovengenoemd terrein aanwezige asbesthoudende afval te laten verwijderen door een asbestverwijderingsbedrijf dat in het bezit is van een KOMO-procescertificaat algemeen asbestverwijderen.

Ook heeft hij u meegedeeld dat wij gebruik kunnen maken van onze bevoegdheid op grond van artikel 125 Gemeentewet juncto art. 5:21 e.v. Awb om bestuursdwang toe te passen indien u niet aan het dringende verzoek voldoet en bent u in de gelegenheid gesteld conform het bepaalde in artikel 4:8 van de Algemene wet bestuursrecht uw zienswijze ten aanzien van ons voornemen naar voren te brengen. Het bovenstaande is aan u bevestigd in onze brief d.d. .... (*datum*).

Tijdens bovengenoemd gesprek op ..... (*datum*) heeft u tegenover onze medewerker het volgende naar voren gebracht:

1. aan het gestelde in artikel 5.1.1 lid 2 sub c van de gemeentelijke Bouwverordening zal door u worden voldaan na een aanschrijving van gemeentewege;

- aan het gestelde in artikel 5.1.1 lid 2 sub c van de gemeentelijke Bouwverordening zal door u binnen ..... (*termijn*) worden voldaan omdat .....

Met betrekking tot uw zienswijze merken wij het volgende op: ..... (*samenvatting opmerkingen*).

Op ..... (*datum*) is tijdens een controlebezoek door onze medewerker geconstateerd dat u niet heeft voldaan aan ons dringende verzoek.

Uw zienswijze heeft ons dan ook geen aanleiding gegeven u niet aan te schrijven.

Gezien het dreigende gevaar voor omwonenden schrijven wij u hierbij aan op grond van artikel 20 lid 1 Woningwet om <binnen 24 uur maatregelen te treffen om verdere verspreiding van het asbest te voorkomen door het asbest af te dekken en te omheinen en om> binnen ..... (*termijn*) na dagtekening van deze brief het op bovengenoemd terrein aanwezige asbesthoudende afval te laten verwijderen door een asbestverwijderingsbedrijf dat in het bezit is van een KOMO-procescertificaat algemeen asbestverwijderen.

Op grond van onze bevoegdheid van artikel 125 Gemeentewet juncto art. 5:21 e.v. Awb zullen wij overgaan tot het toepassen van bestuursdwang, indien door u aan het eerste besluit niet wordt voldaan. Dit betekent dat wij van gemeentewege, doch geheel voor uw kosten, onmiddellijk na afloop van de gestelde termijnen zullen overgaan tot het treffen van bovengenoemde maatregelen, indien u aan de aanschrijving binnen de gestelde termijnen geen gevolg heeft gegeven.

De kosten die zijn verbonden aan het uitvoeren van de aanschrijving met toepassing van bestuursdwang zullen dan ook voor uw rekening komen.

Tegen deze besluiten kan bij ons bezwaar worden aangetekend binnen zes weken met ingang van de dag na die waarop dit besluit is bekend gemaakt. Het bezwaarschrift moet worden gericht aan Burgemeester en wethouders (*adres*). Het indienen van een bezwaarschrift heeft echter geen schorsende werking. Om de tenuitvoerlegging van het besluit te schorsen kunt u een verzoek om voorlopige voorziening indienen bij de President van de Arrondissementsrechtbank te .... Voor nadere informatie verwijzen wij u naar bijgevoegd inlichtingenformulier.

Hoogachtend,
Burgemeester en wethouders van ..... (*gemeente*)
, de burgemeester
, de secretaris

Bijlagen: Inlichtingenformulier bezwaar en beroep
Onderzoeksrapport d.d. ....
Verslag gesprek en zienswijze d.d. ....
Controlerapport d.d. ....

Voorbeeldbrief 3-3b: Aanschrijving Woningwet (2)

Naam geadresseerde (= eigenaar bouwwerk en terrein)

Adres

Postcode en woonplaats

Lay out kenmerk, behandeld door, telefoon, datum etc.

Onderwerp: aanschrijving artikel 20 Woningwet juncto artikel 7.3.2 Bouwverordening,
mededeling bestuursdwang artikel 125 Gemeentewet juncto art. 5:21 e.v.
Algemene wet bestuursrecht.

Geachte directie,

Bij een op ..... (*datum*) door ons ingesteld onderzoek is gebleken dat het bouwwerk en het terrein aan de ..... (*adres*), kadastraal bekend gemeente ....., sectie ....., nrs. .... dat u in eigendom toebehoort, verontreinigd is met asbest waardoor, op voor de omgeving schadelijke wijze, stof wordt verspreid.

Op grond van artikel 7.3.2 sub b van de gemeentelijke Bouwverordening is het verboden om in, op of aan een bouwwerk, of op een open erf of terrein, voorwerpen of stoffen te plaatsen, te werpen of te hebben, handelingen te verrichten of na te laten, of werktuigen te gebruiken waardoor op voor de omgeving hinderlijke of schadelijke wijze stank, rook, roet, walm, stof of vocht wordt verspreid of overlast wordt veroorzaakt door: geluid van trilling, elektrische trilling daaronder begrepen, of door schadelijk of hinderlijk gedierte, dan wel door verontreiniging van het bouwwerk, open erf of terrein.

Omdat het betreffende bouwwerk en terrein is verontreinigd met asbest en er hierdoor op voor de omgeving schadelijke wijze stof wordt verspreid, wordt door u in onderhavige situatie gehandeld in strijd met artikel 7.3.2 sub b van de gemeentelijke Bouwverordening.

Op ..... (*datum*) heeft ..... met u gesproken over bovengenoemde overtreding. Hij heeft u toen meegedeeld dat vanwege de verontreiniging op voor de omgeving schadelijke wijze stof wordt verspreid. Tevens heeft hij u dringend verzocht om <binnen 24 uur maatregelen te treffen om verdere verspreiding van het asbest te voorkomen door het asbest af te (laten) dekken en te (laten) omheinen en om> binnen ..... (*termijn*) het op bovengenoemd terrein aanwezige asbesthoudende afval te laten verwijderen door een asbestverwijderingsbedrijf dat in het bezit is van een KOMO-procescertificaat algemeen asbestverwijderen. Ook heeft hij u meegedeeld dat wij gebruik kunnen maken van onze bevoegdheid op grond van artikel 125 Gemeentewet juncto art. 5:21 e.v. Awb om bestuursdwang toe te passen, indien u niet aan het dringende verzoek voldoet en bent u conform het bepaalde in artikel 4:8 van de Algemene wet bestuursrecht in de gelegenheid gesteld uw zienswijze ten aanzien van ons voornemen naar voren te brengen. Het bovenstaande is aan u bevestigd in onze brief d.d. .... (*datum*).

U heeft het volgende naar voren gebracht:

1. aan het gestelde in artikel 7.3.2 onder b van de gemeentelijke Bouwverordening zal door u worden voldaan na een aanschrijving van gemeentewege;
2. aan het gestelde in artikel 7.3.2 onder b van de gemeentelijke Bouwverordening zal door u binnen ..... (*termijn*) worden voldaan omdat .....>

Met betrekking tot uw zienswijze merken wij het volgende op:
(..... *samenvatting opmerkingen*).

Uw zienswijze heeft ons dan ook geen aanleiding gegeven u niet aan te schrijven.

Op ..... (*datum*) is tijdens een controlebezoek door onze medewerker geconstateerd dat u niet heeft voldaan aan ons dringende verzoek. Wij schrijven u hierbij aan op grond van artikel 20 Woningwet om <binnen 24 uur maatregelen te treffen om verdere verspreiding van het asbest te voorkomen door het asbest af te (laten) dekken en te omheinen en om> binnen ..... (*termijn*) na dagtekening van deze brief het op bovengenoemd terrein aanwezige asbesthoudende afval te laten verwijderen door een asbestverwijderingsbedrijf dat in het bezit is van een KOMO-procescertificaat algemeen asbestverwijderen. Op grond van artikel 125 Gemeentewet juncto art. 5:21 e.v. van de Algemene wet bestuursrecht zijn wij bevoegd bestuursdwang toe te passen, indien door u aan het eerste besluit niet wordt voldaan.. Dit betekent dat wij van gemeentewege, doch geheel voor uw kosten, onmiddellijk na afloop van de gestelde termijnen zullen overgaan tot het treffen van bovengenoemde maatregelen, indien u aan de aanschrijving binnen de gestelde termijnen geen gevolg heeft gegeven.

De kosten die zijn verbonden aan het uitvoeren van de aanschrijving met toepassing van bestuursdwang zullen dan ook voor uw rekening komen.

Tegen deze besluiten kan bij ons bezwaar worden aangetekend binnen zes weken met ingang van de dag na die waarop dit besluit is bekend gemaakt. Het bezwaarschrift moet worden gericht aan Burgemeester en wethouders (*adres*). Het indienen van een bezwaarschrift heeft echter geen schorsende werking. Om de tenuitvoerlegging van het besluit te schorsen kunt u een verzoek om voorlopige voorziening indienen bij de President van de Arrondissementsrechtbank te .... Voor nadere informatie verwijzen wij u naar bijgevoegd inlichtingenformulier.

Hoogachtend,
Burgemeester en wethouders van ..... (*gemeente*) , de burgemeester , de secretaris

Bijlagen: Inlichtingenformulier bezwaar en beroep Onderzoeksrapport d.d. .... Verslag gesprek en zienswijze d.d. .... Controlerapport d.d. ....

BIJLAGE 4: VASTSTELLEN VAN VRIJKOMEN ASBEST

Onderstaande voorlopige en definitieve vaststelling van asbest is afkomstig uit 'Plan van aanpak asbestbrand' (VROM).

Voorlopige vaststelling aanwezigheid asbest.

Een voorlopige vaststelling van asbest kan zijn gebaseerd op:

- Een veronderstelling op basis van soort en leeftijd gebouw. *(In vrijwel ieder gebouw van voor 1980 is asbest aanwezig. Grote hoeveelheden asbest worden vaak aangetroffen in oudere fabrieksgebouwen, opslagplaatsen, scholen, openbare gebouwen).*
- Gegevens uit een gemeentelijke preventieve inventarisatie.
- Een mededeling door de eigenaar/beheerder (de Wet milieubeheer kent een meldingsplicht aan het bevoegd gezag bij incidenten binnen Wm-inrichtingen). Het waarnemen van reeksen harde, korte knallen (als van een mitrailleur) tijdens de brand. Dit effect kan duiden op de aanwezigheid van asbestcement.
- Asbestvrije cementplaten barsten wel, maar delamineren niet of in veel mindere mate. Er zijn echter meer oorzaken van knallen tijdens een brand denkbaar.
- Het aantreffen van asbestcementflinters in de omgeving van de brandhaard.

Op basis van deze criteria kan de brandweer in de eerste uren van de brand een voorlopige vaststelling van het mogelijk vrijkomen van asbest baseren. Het is van belang dat de brandweer bij het mogelijk vrijkomen van asbest meteen een speciale 'asbestprocedure' hanteert. Voorts dient de regionaal deskundige ongevalbestrijding gevaarlijke stoffen (AGS/ROGS) (en/of de MPL-officier) in elk geval een onafhankelijk asbestdeskundige in te schakelen wanneer hij aanwijzingen heeft dat asbest buiten het terrein van de brandhaard verspreid is of zal worden.

Definitieve vaststelling aanwezigheid en determinatie

De voorlopige vaststelling van het vrijkomen van asbest moet zo snel mogelijk worden geverifieerd via materiaalanalyse door een gespecialiseerd laboratorium met behulp van polarisatiemicroscopie, waarmee ook de soort(en) asbest en het type(n) materiaal worden bepaald, hetgeen van belang is voor de berekening van het verspreidingsgebied. Wanneer er spuitasbest is vrijgekomen kan het zin hebben van verharde oppervlakken veegmonsters te nemen, omdat spuitasbest veel moeilijker met het blote oog te herkennen is (met behulp van lichtmicroscopie, eventueel aanvullend met elektronenmicroscopie). Wanneer er als gevolg van de brand roet in de omgeving is neergeslagen, is het aan te bevelen ook dat te onderzoeken op de aanwezigheid van asbest. De onafhankelijk asbestdeskundige kan zo nodig advies geven.

Een op de locatie aanwezige asbestdeskundige kan besluiten dat analyses aan het materiaal overbodig zijn, omdat op grond van ter beschikking staande gegevens (eigen waarnemingen, historische gegevens) met zekerheid vaststaat dat inderdaad asbesthoudend materiaal is verspreid. Wanneer er geen analyses plaats vinden betekent dat wel dat berekening van het

verspreidingsgebied minder gedetailleerd kan plaatsvinden. Voorts dient de asbestdeskundige te beseffen dat een verkeerde conclusie van hem over het al dan niet aanwezig zijn van asbest, terwijl er geen analyses hebben plaatsgevonden, ertoe kan leiden dat hij wordt aangesproken voor de kosten die het gevolg zijn van verkeerde waarneming.

Het heeft geen zin buiten het directe brandgebied buitenluchtmetingen te verrichten, die de primaire of secundaire emissie zouden moeten bepalen. De piek in de vezelconcentraties is zo snel voorbij dat de gevonden waarden absoluut niet representatief zijn. Buitenluchtmetingen met lichtmicroscopie zijn zelfs totaal ongeschikt om de asbestvezelconcentratie in de buitenlucht te bepalen, omdat alle vezelvormige bestanddelen worden meegeteld. Ook al omdat er bij een brand vaak veel andere vezelvormige deeltjes vrijkomen of worden gevormd leiden de resultaten eerder tot verwarring dan tot inzicht. Houd er bovendien rekening mee dat verzekeraars kosten van buitenluchtmetingen in de regel niet zullen betalen.

Analyses dienen plaats te vinden door een gespecialiseerd laboratorium. Onderzoek door een onafhankelijk asbestdeskundige vindt bijvoorbeeld plaats in opdracht van het **CTPI/COPI** op advies van de OVD en/of AGS/ ROGS. Er dient voor opdrachtverlening mandaat te zijn van de beleidsverantwoordelijke (meestal de brandweercommandant of burgemeester).

BIJLAGE 5: RAAMOVEREENKOMST ASBESTSANERINGSBEDRIJF

Brandweer Regio Utrechts Land/CPA Utrecht

T.a.v. de weledede heer/ mevrouw

Postbus .....

Plaats, datum 2003

Behandeld door : Onze ref. :

Betreft : Raamovereenkomst onderzoek en advies bij calamiteiten

Geachte heer,

In navolging van het onderhoud op xx (*maand*) jongstleden met ondergetekende vragen wij uw aandacht voor het volgende.

Zoals in genoemde bespreking aan de orde is gekomen beschikt (gecertificeerd bedrijf b.v.) als landelijk opererend onderzoeks- en ingenieursbureau over een ruime ervaring in het omgaan met (milieu)calamiteiten. Met name onze ondersteuning op het gebied van onderzoek naar het vrijkomen van gevaarlijke stoffen en het voeren van projectmanagement als ondersteuning aan het crisisteam, wordt daarbij door onze relaties als dienstverlening gewaardeerd.

Om ten tijde van een incident snel tot handelen over te kunnen gaan, worden door ons door geheel Nederland raamovereenkomsten afgesloten met gemeenten, milieudiensten, verzekeraars en hulpverleners. Om ook in de toekomst het financiële traject na onze dienstverlening op een correcte wijze te kunnen afronden, hebben wij in overleg met u bepaald om een raamovereenkomst op te stellen.

Zoals u van ons gewend bent zal (gecertificeerd bedrijf b.v.) ook in de toekomst in staat zijn met een gemiddelde responstijd van 1 uur op locatie aanwezig te zijn. De calamiteitendienst is 24 uur per dag, 7 dagen per week bereikbaar via nummer **xxxxxxx**. De dienstverlening van (gecertificeerd bedrijf b.v.) bij calamiteiten richt zich op:

1. onderzoek naar het vrijkomen van gevaarlijke stoffen, waaronder asbest, PCB's dioxines,
HCl, verbrandingsgassen en oliën;
2. advisering op basis van onderzoeksresultaten omtrent risico's voor de omgeving, alsmede
voor hulpverleners;
3. leveren van ervaren crisismanagers voor deelname in het calamiteitenteam;
4. het verzorgen van projectmanagement gedurende saneringswerkzaamheden van gevaarlijke stoffen.

Op verzoek bieden wij u in deze fase de onder punt 1 genoemde diensten aan. Hierbij hebben wij op basis van uw opdrachten in de afgelopen jaren gemeend de nadruk te leggen op het onderdeel "asbestonderzoek". Ter completering van de aanbieding hebben wij als bijlage een impressie opgenomen van de scope van gevaarlijke stoffen welke door ons kunnen worden onderzocht. Voor asbestonderzoek bij een calamiteit is een aantal onderzoeken te onderscheiden, te weten:

- 1) Monsterneming en analyse van asbestverdachte materialen op locatie. Dit onderzoek gaat gepaard met een korte visuele inspectie nabij de brandhaard. Asbestverdachte materialen worden op locatie middels optische microscopie onderzocht. In uitzonderingsgevallen is middels deze techniek geen identificatie van het materiaal mogelijk.
Een complicerende factor daarbij kan zijn extreme vochtigheid (doorweekt) van het monster, waardoor de polarisatiestap in de optische analysetechniek niet kan worden uitgevoerd. In dergelijke situaties zal het asbestverdachte monster in één van onze laboratoria moeten worden geanalyseerd middels Scanning Elektronen Microscopie.
- 2) Nadat vast is komen te staan dat asbesthoudende materialen zijn vrijgekomen, dient het verontreinigde gebied in kaart te worden gebracht. Dit geschiedt op basis van het landelijk geldende "Plan van aanpak asbestbrand". Vanaf de brandhaard zal middels een visuele inspectie de verspreiding van asbesthoudende materialen worden bepaald, waarna het gebied kan worden afgezet. Wij gaan er in onze aanbieding van uit dat deze visuele inspectie niet langer dan 1 uur zal duren. Mocht sprake zijn van een groter verspreidingsgebied zal de visuele inspectie worden uitgebreid en zal de extra inspanning per werkelijk gemaakt werkuur aan u worden doorberekend.
- 3) Ter bepaling van een eventuele vezelemisatie, kan het noodzakelijk zijn over te gaan tot het nemen van luchtmonsters. Deze concentratiebepaling dient getoetst te worden op de wettelijke normen zoals opgenomen in de Milieuwetgeving. Een en ander impliceert een analyse van de luchtmonsters middels Scanning Elektronen Microscopie.
Uiteraard zullen wij onze dienstverlening in opdracht van bijvoorbeeld gedupeerde, gemeente, verzekering, stichting Salvage of milieudienst graag voortzetten in de saneringsfase.

De kosten van asbestonderzoek in het kader van calamiteiten zijn als volgt te specificeren:

1e monsterneming en optische analyse, inclusief één monsterneming en analyse en één uur visuele inspectie

Aanvullende monsterneming en analyse

Visuele inspectie, aanvullende uren

Analyse van asbestverdacht monster middels SEM

Uitvoeren van luchtmonsteranalyse met SEM

De genoemde tariefstellingen voor asbestcalamiteiten zijn inclusief reiskosten. De genoemde prijzen zijn exclusief toeslagen avond- en weekenddienst op de werkuren.

Toeslagen

Maandag tot en met vrijdag 18.00 uur - 08.00 uur => 50%

Zaterdag en zon- en feestdagen => 100% Toeslagen worden alleen berekend over het uurtarief.

Verrekenarieven bij projectbegeleiding

Facturatie van projectbegeleidingskosten geschiedt op basis van werkelijk gemaakte begeleidings-, inspectie- en rapportage - uren en uitgevoerde monsterneming en – analyses. De benodigde manuren en het aantal te nemen monsters is mede afhankelijk van het verloop van de sanering. Voor een eventueel project na of tijdens calamiteit kunnen wij u de navolgende verrekenarieven aanbieden.

Werkzaamheden

Op al onze offertes, adviezen en overeenkomsten zijn onze leveringsvoorwaarden, gedeponereerd bij de Kamer van Koophandel te 's-Hertogenbosch, van toepassing. Mochten er naar aanleiding van deze raamovereenkomst nog vragen resteren, neemt u dan contact met ons op. Ondergetekende zal u graag te woord staan. Erop vertrouwend u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd, verblijven wij.

Met vriendelijke groet,
Voor akkoord,

(gecertificeerd bedrijf b.v.), Brandweer Regio Utrechts land

Projectmanager Officier Repressie

7 LIJST VAN AFKORTINGEN

Afkorting	Verklaring
AGS-B	Adviseur Gevaarlijke stoffen-Brandweer
ARB	Ambtenaar Rampenbestrijding
BRUL	Brandweer Regio Utrechts Land
CoPi	Commando Plaats Incident
GGD	Gemeentelijke Geneeskundige Dienst
GHOR-RGF	Geneeskundige Hulpverlening bij Ongevallen en Rampen-Regionaal Geneeskundige functie
GRIP	Gecoördineerde Regionale Incidentbestrijdingsprocedure
HSGHOR	Hoofd Sectie GHOR
HOvD-B	Hoofdofficier van Dienst Brandweer
OM	Openbaar Ministerie
OvD-B	Officier van Dienst- Brandweer
OvD-G	Officier van Dienst- Geneeskundig
OvD-P	Officier van Dienst- Politie
PRN	afdeling Preparatie, Repressie, Nazorg
RAC	Regionale Alarmcentrale
VRU	Veiligheidsregio Utrecht
WGHR	Wet Geneeskundige Hulpverlening bij Rampen

8 VERSIEBEHEER EN DISTRIBUTIELIJST

Versiebeheer

versie	status	datum	beschrijving	opsteller
19-12-2007	Concept	08-11-2004	Definitief	GvV/J.J/PRN
01-10-2007	Concept			

Distributielijst

Adressanten / Versie									

ASBESTPROTOCOL

Gemeente Oudewater en Gemeente Woerden

Voorwoord

Dit protocol is tot stand gekomen op initiatief van de gemeente Oudewater en in samenwerking met de gemeente Woerden. Voor het opstellen is dankbaar gebruik gemaakt van het protocol van de gemeente Utrecht.

Overzicht van afdelingen (teams) genoemd in dit protocol:

Gemeente Oudewater:

Ruimtelijke ontwikkeling, Economische zaken en Volkshuisvesting (REV, *vergunningverlening /toezicht /handhaving*)
Beheer Openbare Ruimte (BOR, *openbaar gebied en eigendomszaken*)
Voorlichting

Gemeente Woerden:

Afdelingen zijn sinds 1 september 2013 opgeheven, de taken en werkzaamheden zijn verdeeld over teams. De belangrijkste teams voor asbestzaken zijn:

- Vergunningen, Toezicht en Handhaving (VTH)
- R&B (R&B)
- Vastgoed (Vastgoed)
- Ruimtelijk beleid en Projecten (R&P)
- Ruimtelijke plannen (Rp)
- Communicatie en Personeel (C&P)

Het organisatiediagram van de gemeenten is opgenomen in de bijlagen.

Inhoudsopgave

VOORWOORD	3
1 INLEIDING	7
2 DOELSTELLINGEN	9
3 WETTELIJKE BASIS EN VERANTWOORDELIJKHEDEN	10
3.1 WETTELIJKE BASIS	10
3.2 VERANTWOORDELIJKHEDEN.....	13
4 INVENTARISATIE(PLICHT)	14
4.1 ACHTERGROND	14
4.2 GEMEENTELIJKE GEBOUWEN/SCHOLEN.....	14
4.3 WONINGBOUWVERENIGINGEN	15
5 HOEDANIGHEDEN VAN DE GEMEENTE IN RELATIE TOT ASBEST	16
5.1 ASBEST IN BOUWWERKEN EN GEBOUWEN	16
5.2 ASBEST IN OBJECTEN	17
5.3 ASBEST IN OF OP DE (WATER)BODEM.....	17
5.4 ASBEST IN DE OPENBARE RUIMTE	19
5.5 ASBEST ALS AFDEKMATERIAAL OP DE WEG OF OP EEN ERF.....	19
5.6 ASBEST BIJ INCIDENTEN EN CALAMITEITEN	20
5.7 ASBEST ALS AFVALSTOF	21
6 COMMUNICATIE	22
6.1 ALGEMEEN	22
6.2 DOELSTELLINGEN.....	22
6.3 STRATEGIE	22
6.4 MIDDELEN.....	22
6.5 ORGANISATIE VAN DE COMMUNICATIE.....	22
7 AANSTURINGSSCHEMA	24
8 ONDERHOUD EN BEHEER PROCESSCHEMA'S	25
9 VERIFICATIE EN EVALUATIE	26
BIJLAGEN	27
BIJLAGE 1: PROCESSCHEMA'S	29
LEGENDA GEBRUIKTE SYMBOLEN IN PROCESSCHEMA'S	31
P 010 ASBEST IN DE OPENBARE RUIMTE	33
P 020 ASBESTBELEID GEMEENTELIJKE GEBOUWEN	41
P 030 ASBEST IN (WATER)BODEM, EIGENDOM GEMEENTE	49
P 040 ASBEST IN (WATER)BODEM, EIGENDOM DERDEN	57
P 050 SLOOPMELDING ASBEST	63
P 070 ASBEST BIJ INCIDENTEN EN CALAMITEITEN	69
P 090 BEHEER VAN ASBESTPROCEDURES	79
P 100 VERIFICATIE EN EVALUATIE ASBESTPROTOCOL	83
BIJLAGE 2: BELANGRIJKE TELEFOONNUMMERS	89
BIJLAGE 3: ORGANOGRAMMEN	91

BIJLAGE 4: IN WELKE SITUATIES VORMT ASBEST EEN GEVAAR VOOR OMWONENDEN EN/OF BEWONERS?	97
BIJLAGE 5: CHECKLIST COMMUNICATIE	99
BIJLAGE 6: PROTOCOL ASBESTBRANDEN VEILIGHEIDSREGIO UTRECHT	101

1 Inleiding

Asbest en asbesthoudende producten zijn in het verleden veelvuldig toegepast in bouwwerken. Tevens is door sloop en gebruik van slooppuin asbesthoudend materiaal in de bodem terechtgekomen. De huidige wet- en regelgeving verbieden het in bezit hebben (opslag), verhandelen (transporteren) en het toepassen van asbesthoudende materialen, reguleren het verwijderen van asbest uit bouwwerken en stellen eisen aan het verrichten van werkzaamheden aan asbesthoudende materialen. De gemeente speelt een belangrijke rol bij het toezicht op de uitvoering van de geldende wetten en regels.

Er bestaan verschillende omstandigheden waarbij de asbestproblematiek aan de orde is. Deze variëren van bijvoorbeeld de aanwezigheid van asbesthoudend materiaal in bouwwerken tot asbestverwijdering bij sloop, asbest als afvalstof in de openbare ruimte en asbest in puinlagen in de bodem. Ook kan de aanwezigheid van asbesthoudend materiaal bij een incident of calamiteit een rol spelen.

Dit asbestprotocol betreft niet alleen de te ondernemen acties bij incidenten of calamiteiten, maar geldt ook voor de reguliere werkzaamheden op basis van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo) en het Bouwbesluit 2012.

De doelstellingen van dit protocol zijn beschreven in hoofdstuk 2. De wettelijke basis en de verschillende bevoegdheden liggen vast in hoofdstuk 3. In hoofdstuk 4 staat de komende verplichting voor asbest inventarisaties beschreven. In hoofdstuk 5 wordt afhankelijk van de vindplaats of toepassing van asbest benoemd wie het bevoegd gezag is en welke procedure van toepassing is.

Dit asbestprotocol maakt onderscheid tussen incidenten en calamiteiten. Hierbij gelden de onderstaande omschrijvingen.

- Incidenten: onverwachte gebeurtenissen die geen (noemenswaardige) schade en/of letsel veroorzaken, maar door de aanwezigheid van asbest, een onverwilde aanpak van de gemeente vragen.
- Calamiteiten: onverwachte gebeurtenissen die schade en/of letsel veroorzaken en waarbij coördinatie noodzakelijk is van activiteiten van verschillende gemeentelijke en regionale diensten.

Voor de implementatie en toepassing van een adequaat niveau van de gemeentelijke asbesttaken zijn in dit protocol een aantal processchema's opgesteld, die binnen de gemeentelijke organisatie worden toegepast. Het protocol beschrijft in hoofdlijnen de procesgang, terwijl de daarbij behorende processchema's de daadwerkelijke gang van zaken op afdelings- of werkniveau omschrijven.

De volgende processchema's worden onderscheiden en zijn opgenomen in de bijlagen:

P010	Asbest in de openbare ruimte
P020	Asbestbeleid gemeentelijke gebouwen
P030	Asbest in grond – eigendom gemeente
P040	Asbest in grond – eigendom derden
P050	Slooptmelding asbest
P070	Asbest bij incidenten en calamiteiten
P090	Beheer van asbestprocedures
P100	Verificatie en evaluatie asbestprotocol

Daarnaast is, ter bevordering van de samenwerking bij branden waarbij asbest vrijkomt, het Protocol Asbestbranden Veiligheidsregio Utrecht (VRU) ontwikkeld (2008, zie de bijlagen).

Asbest staat algemeen bekend als een gevaarlijk materiaal. De aanwezigheid of een vermoeden daarvan leidt dan ook snel tot onrustgevoelens, met alle gevolgen van dien. Het is daarom belangrijk dat de gemeente en andere partijen in dergelijke situaties goed communiceren met alle betrokkenen. Hoofdstuk 6 gaat dieper in op de gemeentelijke communicatie.

Incidenten en calamiteiten treden altijd onverwacht op en ieder geval op zich is uniek. Ondanks een goed voorbereide gemeentelijke aanpak en goed georganiseerd gemeentelijk toezicht, zijn dit soort zaken onvoorspelbaar. De begeleiding daarvan valt, in dergelijke specifieke situaties, niet waterdicht voor te bereiden. De beste methode is dan ook de aanpak, waar nodig, te laten afhangen van de situatie en ervoor te zorgen deze zo snel mogelijk onder controle te krijgen. Eén en ander volgens het protocol. Hierbij speelt een tijdige en doortastende communicatie een sleutelrol. Dit protocol biedt daarom niet alleen theoretische achtergrondinformatie, maar geeft daarin ook praktische handreikingen.

Bij de reguliere werkzaamheden op grond van de Wabo en het Bouwbesluit 2012 is de situatie in de regel meer voorspelbaar, hierbij moeten bijvoorbeeld door onderzoek (inventarisatie of bodemonderzoek) vooraf conclusies worden getrokken en wordt vervolgens gewerkt volgens wettelijk voorgeschreven (veiligheids) procedures.

Tot slot wordt opgemerkt dat het asbestprotocol is voorgelegd aan de Inspectie Leefomgeving en Transport (ILT) en aan de provincie Utrecht. Van de ILT is een nuttige aanvulling over asbestwegen ontvangen en verwerkt in het protocol. De provincie Utrecht, die sinds ruim een jaar verantwoordelijk is voor interbestuurlijk toezicht op gemeenten, heeft geen inhoudelijke reactie willen geven.

2 Doelstellingen

De doelstellingen van het asbestprotocol en de bijbehorende asbestprocedures zijn drieledig:

1. Duidelijkheid creëren binnen de gemeentelijke organisatie over de handelwijze, taakverdeling, bevoegdheden en verantwoordelijkheden bij asbestgerelateerde gevallen;
2. Een voortvarende, eenduidige en consequente afhandeling van asbestgerelateerde gevallen;
3. Voldoen aan de wettelijke eisen die voortkomen uit asbest wet- en regelgeving.

Met behulp van de asbestprocedures wordt getracht alle voorkomende gevallen waarbij de asbestproblematiek in zijn geheel een rol speelt, op een adequate manier onder controle te brengen en te houden. Hierbij bekleedt de gemeente de volgende posities:

- loket/toetser/vergunningverlener;
- toezichthouder en handhaver;
- werkgever;
- eigenaar/verhuurder/huurder/gebruiker.

In hoofdstuk 5 worden deze posities per situatie nader beschreven.

3 Wettelijke basis en verantwoordelijkheden

3.1 Wettelijke basis

Een aantal wetten en besluiten vormt de basis van de asbestprocedures. De belangrijkste wet- en regelgeving is opgenomen in onderstaande tabel.

Wet- en regelgeving	Uitgangspunten en relatie tot de wet / het besluit
Asbestverwijderingsbesluit (2005)	Het besluit beoogt de verspreiding van asbest in het milieu te beperken en blootstelling te voorkomen. Het bevat voorschriften voor het verwijderen en afvoeren van asbest uit objecten en bouwwerken (gebaseerd op de Woningwet) en stelt regels voor het werken aan/met asbesthoudend materiaal (gebaseerd op de Arbowet). De voorschriften uit het besluit zijn opgenomen in de Bouwverordening (bodemonderzoek) en het Bouwbesluit (slopen).
Productenbesluit Asbest (2004)	Het Productenbesluit Asbest is een samenvatting van bestaande (oude) regelingen, wetten en besluiten die elk afzonderlijk komen te vervallen. Belangrijkste vernieuwing is het uitvaardigen van een algemeen asbestverbod, waar dus nu ook particulieren onder vallen. Dit verbod betreft zowel het in bezit hebben (opslag), verhandelen (transport) als toepassing (verwerking).
Risicobeleid Arbobesluit	Het verrichten van werkzaamheden aan/met asbesthoudend materiaal is onderverdeeld in drie risicocategorieën. Werkzaamheden in de lichtste categorie (risicoklasse 1) mogen door een niet-gecertificeerd bedrijf worden uitgevoerd. De VNG stelt zich op het standpunt dat het risicobeleid buiten de competentie van de gemeente valt, omdat die zijn gezag ontleent aan de Woningwet en niet aan de Arbowet.
Wet Bodembescherming (1986, WBb)	De wet omschrijft de procesgang bij het bepalen van de ernst en spoedeisendheid van een geval van bodemverontreiniging alsmede de vergunning- en instemmingprocedure. Besluitvorming hieromtrent vindt plaats door het bevoegd gezag, ook ten aanzien van de rechten en plichten van de eigenaren van verontreinigde grond.
Bouwverordening (laatste versie 14e serie Wijzigingen MBV)	In de verordening waren de wettelijke voorschriften uit het Asbestverwijderingsbesluit opgenomen. Met het Bouwbesluit 2012 is hoofdstuk 8 "Slopen" van de Bouwverordening vervallen. In de Bouwverordening is nog wel een onderzoeksplicht voor het doen van bodemonderzoek bij het verlenen van een omgevingsvergunning opgenomen. De bouwverordening verwijst voor het 'bevoegd gezag' bij de definitiebepalingen naar de Woningwet. De Woningwet verwijst vervolgens weer door naar de Wabo. De Wabo definieert 'bevoegd gezag' als: het bestuursorgaan, dat is bevoegd om een omgevingsvergunning te verlenen. Artikel 2.4 van de Wabo vult het begrip 'bevoegd gezag' vervolgens nader in. Hoofdregeel is dat burgemeester en wethouders bevoegd gezag zijn. Indien het echter gaat om een provinciaal belang dan is gedeputeerde staten (de provincie) bevoegd gezag en bij een nationaal belang kan het zelfs Onze Minister zijn. Burgemeester en wethouders is dus in beginsel het bevoegde orgaan waar het gevraagde bodemonderzoek moet worden ingediend.

<p>Wet Milieubeheer (1979, Wm)</p>	<p>De wet (en onderliggende besluiten) beogen de milieubelasting (in het algemeen) te reduceren door regels te stellen aan bedrijfsmatige inrichtingen.</p> <p>De Wet Milieubeheer moet worden gelezen in samenhang met het Activiteitenbesluit milieubeheer. De Wet Milieubeheer bepaalt onder artikel 1:1 dat onder bevoegd gezag moet worden verstaan: bestuursorgaan dat bevoegd is tot het geven van een beschikking of het nemen van een ander besluit. Het Activiteitenbesluit sluit daar in artikel 1.2 van het besluit bij aan, maar noemt ook nog een aantal andere mogelijkheden wat betreft het bevoegd gezag, één en ander afhankelijk van de activiteit, de wordt verricht. Kortom; er is niet eenduidig aan te geven, welk orgaan als bevoegd gezag in het kader van de Wet Milieubeheer en het Activiteitenbesluit wordt beschouwd. Eén en ander is afhankelijk van het soort inrichting en om welke activiteit het gaat.</p>
<p>Besluit Bodemkwaliteit (2007, BBk)</p>	<p>Het Bouwstoffenbesluit is volledig vervangen door het Besluit Bodemkwaliteit. In het Besluit bodemkwaliteit zijn regels met betrekking tot kwaliteitsborging, bouwstoffen, grond, en baggerspecie vastgelegd.</p> <p>Dit besluit valt onder de Wet Milieubeheer. In beginsel is burgemeester en wethouders 'bevoegd gezag' (artikel 2 lid 1 en artikel 3 lid 1). Voor een aantal gevallen kan een ander bestuursorgaan bevoegd gezag zijn. Deze uitzonderingen worden genoemd in de resterende leden van artikel 2 en 3 van het besluit. Het gaat dan met name om situaties, waarbij binnen inrichtingen bouwstoffen worden toegepast waarbij een ander bestuursorgaan op grond van de Wet Milieubeheer bevoegd gezag is of als sprake is van verontreiniging van een oppervlaktewaterlichaam (de beheerder).</p>
<p>Besluit Asbestwegen (2000)</p>	<p>Dit besluit behelst een verbod op het in eigendom hebben van een weg waarin aan het oppervlak asbest aanwezig is. Ingevolge dit besluit dient zo'n weg te worden gesaneerd en/of afgedekt met een adequate verharding. Onze Minster is bevoegd gezag.</p>
<p>Bouwbesluit (2012)</p>	<p>Dit besluit is een herziening van het Bouwbesluit 2003. In dit besluit heeft een aanzienlijke samenvoeging met onder meer delen van de Bouwverordening plaatsgevonden. Diverse zaken rond meldingen en omgevingsvergunningen zijn nu opgenomen in het Bouwbesluit 2012, zoals:</p> <ul style="list-style-type: none"> - bouwen: Bouwbesluit paragraaf 1.6; - slopen: Bouwbesluit paragraaf 1.7. <p>De voor gemeenten belangrijkste wijzigingen en kernpunten van het Bouwbesluit 2012 zijn:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Vergunningplicht voor slopen is vervallen, deze is opgegaan in een melding. Zodoende is sloop of meldingsplichtig of meldingvrij. 2. Er is een meldingsprocedure voor het verwijderen van asbesthoudend materiaal uit bouwwerken. 3. Bij een melding voor het slopen van asbest dient de

	<p>aanvrager een asbestinventarisatierapport van een gecertificeerd inventarisatiebureau te overhandigen (indien het Asbestverwijderingsbesluit dit voorschrijft).</p> <p>4. De melding moet ten minste vier weken voor de aanvang van de werkzaamheden schriftelijk worden gemeld bij de gemeente. In bepaalde gevallen kan worden volstaan met een melding ten minste vijf dagen voor de aanvang van de werkzaamheden (dus na respectievelijk vier weken of na vijf dagen kan er worden gesloopt). De termijn van vijf dagen is voor reparatie- en mutatie werkzaamheden aan woningen of voor werkzaamheden door particulieren. De gemeente stuurt de melder een bewijs van ontvangst/acceptatie.</p> <p>5. De werkzaamheden mogen uitsluitend door een gecertificeerd asbestverwijderingsbedrijf worden uitgevoerd. Valt het materiaal in risicoklasse 1, dan mogen de werkzaamheden ook worden uitgevoerd door een bedrijf met gekwalificeerd personeel. Particulieren mogen in een aantal voorgeschreven gevallen onder expliciete voorwaarden zelf een beperkte oppervlakte (35 m²) aan asbesthoudend (plaat)materiaal verwijderen.</p> <p>6. Wie het werk gaat uitvoeren is in ieder geval verplicht: minimaal twee dagen voor aanvang van het werk, en uiterlijk de eerste dag na beëindiging van het werk, de gemeente van respectievelijk de start en het einde op de hoogte te stellen.</p> <p>7. Voor activiteiten aan monumenten en binnen beschermd stadsgezicht, wordt verwezen naar de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht. In de regel gaat het om de activiteit "wijzigen van een monument" en de activiteit "bouwen/slopen". Met ingang van 1 januari 2012 is geen vergunning meer nodig voor onderhoud aan rijksmonumenten en voor wijzigingen, die geen monumentale waarde hebben. De voorschriften omtrent asbestverwijdering zijn in beide gevallen (meldingsplichtig of meldingsvrij) onverkort van toepassing.</p> <p>8. Onder de definitiebepaling 'bevoegd gezag' wordt aangesloten bij de Wabo.</p>
Wabo (2010)	<p>De Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo) behelst regels inzake een vergunningenstelsel met betrekking tot activiteiten die van invloed zijn op de fysieke leefomgeving en de handhaving hiervan. De wet beoogt het aantal benodigde vergunningen voor een bepaald (bouw/sloop) project te reduceren. Daartoe zijn inmiddels een aantal wetten geheel of gedeeltelijk in deze wet ondergebracht. De Wabo definieert 'bevoegd gezag' als: het bestuursorgaan dat bevoegd is om een omgevingsvergunning te verlenen. Artikel 2.4 van de Wabo vult het begrip 'bevoegd gezag' vervolgens nader in. Hoofdregeel is,</p>

	dat burgemeester en wethouders bevoegd gezag zijn. Indien het echter gaat om een provinciaal belang dan is gedeputeerde staten (de provincie) bevoegd gezag en bij een nationaal belang kan het zelfs Onze Minister zijn. Burgemeester en wethouders is dus echter in beginsel het bevoegde orgaan waar een sloopmelding moet worden ingediend.
--	---

3.2 Verantwoordelijkheden

Het rijksbeleid is er op gericht op een zorgvuldige wijze asbest uit de samenleving te verwijderen. De regelgeving geeft aan welke instantie primair verantwoordelijk is voor het toezicht op die zorgvuldige verwijdering.

De **gemeente** is verantwoordelijk voor het toezicht op:

1. een juiste wijze van verwijderen van asbest uit gebouwen;
2. het laten verwijderen van binnen de gemeente gedumpt asbest;
3. het verwijderen van asbesthoudend materiaal, dat is vrijgekomen bij calamiteiten.

De **Inspectie SZW** (Sociale Zaken en Werkgelegenheid), voorheen Arbeidsinspectie*), is verantwoordelijk voor het toezicht op de arbeidsomstandigheden tijdens werkzaamheden waarbij met asbest wordt gewerkt en er mogelijk asbestvezels vrij kunnen komen. De taken van de Inspectie SZW richten zich dus met name op de veiligheid van de betrokken medewerkers van organisaties.

De **Inspectie Leefomgeving en Transport (ILT)**, voorheen VROM-Inspectie*), is verantwoordelijk voor het toezicht op:

1. de aanwezigheid van asbestwegen;
2. de verwijdering van asbest uit objecten (treinen, schepen, industriële installaties en dergelijke);
3. het produceren, importeren, bewerken, gebruiken, hergebruiken en voorhanden hebben van asbesthoudende producten.

De provincie

Het interbestuurlijk toezicht op de gemeenten is per 1 oktober 2012 overgedragen van de ILT naar de Provincie (inwerkingtreding Wet Revitalisering generiek toezicht).

In een aantal specifieke gevallen rond asbest zorgt de provincie voor de coördinatie van maatregelen (Wet Milieubeheer).

In het geval van zorgplicht is altijd onderlinge afstemming tussen de gemeente en de provincie nodig (Wet Bodembescherming).

*) per 1 januari 2012 zijn de VROM-Inspectie (VI) en de Inspectie Verkeer en Waterstaat (IVW) gefuseerd en vormen samen de Inspectie Leefomgeving en Transport (ILT). De Arbeidsinspectie (AI), de Inspectie Werk en Inkomen (IWI) en de Sociale Inlichtingen- en Opsporingsdienst (SIOD) hebben vanaf die datum hun organisaties en activiteiten samengevoegd en vormen de Inspectie SZW.

4 Inventarisatie(plicht)

4.1 Achtergrond

Begin 2012 heeft staatssecretaris Atsma (Infrastructuur en Milieu) een brief aan de Tweede kamer geschreven over de voortgang van de – tot nu toe vrijwillige – inventarisatie van asbest op scholen. Schoolbesturen moeten volgens die brief binnen een jaar hun schoolgebouwen, gebouwd voor 1994, hebben geïnventariseerd of deze asbest bevatten. Anders wil staatssecretaris Atsma (Infrastructuur en Milieu) hen verplichten tot een asbestinventarisatie.

De verwachting is dat een verplichte asbestinventarisatie straks voor alle gebouwen zal gaan gelden. Om de nieuwe richtlijn handen en voeten te geven, wordt de huidige asbestinventarisatieplicht uitgebreid. Bij de huidige regelgeving zijn eigenaren en beheerders van gebouwen verantwoordelijk voor de veiligheid van de gebruiker. Zij dreigen aansprakelijk gesteld te worden als gebruikers het gevaar lopen in aanraking te komen met asbest. Als in een gebouw asbesthoudende materialen zijn verwerkt, moeten zij kunnen garanderen dat deze materialen geen risico's voor de gebruikers opleveren. Hangt er een risicovolle situatie in de lucht, dan zijn eigenaren en beheerders verplicht om een asbestinventarisatie met risicobeoordeling te laten uitvoeren. Dit onderzoek moet niet alleen de eventuele aanwezigheid van asbesthoudende materialen aan het licht brengen. Het moet ook uitsluitel geven over de risico's die kunnen optreden.

Vooruitlopend op de naderende verplichting zijn de gemeente Oudewater en Woerden gestart met het in kaart brengen van de huidige kennis over de aanwezigheid van asbesthoudende materialen in (haar) gebouwen en andere bouwwerken binnen de gemeentegrenzen.

Gezien de verwachte verplichting, en om als beheerder op de eigen gemeentelijke gebouwen zicht te hebben en ook om bij calamiteiten op het grondgebied van de gemeente(n) in te kunnen schatten wat de risico's zijn, zou een inventarisatie over het hele grondgebied wenselijk zijn. Een stad zou dan in gebieden kunnen worden ingedeeld, waarin de risicowijken en/of gebouwen met verhoogd risico zijn aangegeven (Asbest kanskaart).

4.2 Gemeentelijke gebouwen/scholen

Scholen:

De scholen - zowel openbaar als bijzonder zijn ondergebracht in stichtingen en zijn derhalve autonoom, ook voor de (vrijwillig) uit te voeren asbestinventarisatie.

Scholen Oudewater:

Goejanverwelle: gebouwd voor 1994, geen inventarisatie beschikbaar.

Immanuëlschool: niet meer in gebruik, gebouw is inmiddels afgestoten.

Klavertje 4, laatste schooljaar 2011-2012. Komt vervangende nieuwbouw.

Mariaschool: gebouwd voor 1994, geen inventarisatie beschikbaar.

Schakels: niet meer in gebruik, sloopvergunning is inmiddels afgegeven;

Sint Jozef, laatste schooljaar 2011-2012. Komt vervangende nieuwbouw.

Scholen Woerden:

Recentelijk hebben enkele asbestverwijderingen uit scholen plaatsgevonden, waarvan de schoolbesturen opdrachtgever zijn en bij de gemeente de betreffende sloopmeldingen zijn ingediend. De gemeente treedt in dezen op als faciliterende- en toezichhoudende instantie.

Gebouwen:

Bij het uitvoeren van onderhoud of verbouw in beide gemeenten, wordt indien vereist een asbestinventarisatie uitgevoerd, waarbij dan het gebouw wordt onderzocht.

De gebouwen, in eigendom van de gemeente Woerden zijn ondergebracht in het VBS (Vastgoed Beheers Systeem). Daarnaast is in 2012 voor alle gebouwen een quick scan naar asbest uitgevoerd. Dit houdt in een dossier onderzoek en een visuele inspectie door het Team Gebouwen.

Overige bouwwerken:

Asbest cement leidingen

In Oudewater en Woerden zijn voor zover bekend voor het gemeentelijke riool geen asbest cement leidingen toegepast.

*Verhardingen *)*

De doorgaande - en wijkverzamelwegen zijn in beide gemeenten hoofdzakelijk geasfalteerd, de overige wegen zijn voorzien van elementen verharding (uitzondering hierop is de onverharde Oostkade in de gemeente Oudewater).

Asbesthoudende verhardingen waarbij het oppervlak van de weg bestaat uit asbesthoudend materiaal komen derhalve niet voor. De funderingslaag onder een weg kan asbesthoudend zijn. Tot 1993 werd puin niet gescheiden gebroken, waardoor er in puingranulaat van voor 1993 asbest kan voorkomen. Alleen incidenteel zou daar sprake van kunnen zijn op erven van boerderijen en van bedrijven in de buitengebieden. Dit is alleen van belang wanneer daar werkzaamheden gepland gaan worden.

*) Noot. De definitie van het Besluit asbestwegen luidt: *“weg, pad, erfverharding of gedeelte daarvan, bestemd voor rij- of ander verkeer plus de berm tot een halve meter aansluitend op de weg”*. De overtreding is het in het bezit hebben van een asbestweg. Echter er zijn omstandigheden waarin het hebben van een asbestweg niet leidt tot een overtreding van genoemd besluit. De interventiewaarde van 100 mg/kg wordt niet overschreden. Indien de weg is afgedekt (met klinker, beton of asfalt) of op andere wijze is afgeschermd (tenminste 20 cm grond, puin of zand) of indien het asbesthoudende materiaal is verwijderd is geen sprake van een overtreding. Kortom: het niet afgedekt zijn of het niet verwijderd hebben is een overtreding, maar wel het hebben van een asbestweg.

4.3 Woningbouwverenigingen

Binnen de gemeenten Oudewater en Woerden zijn twee woningbouwverenigingen actief, dat zijn:

- Woningbouwvereniging Oudewater.
- Woningcorporatie Groenwest.

Beide hebben geen totaaloverzicht van de aanwezigheid van asbesthoudende materialen in de door hen beheerde woningen en gebouwen. Bij renovaties en verbouwingen wordt sowieso een asbestinventarisatie uitgevoerd.

Woningbouwvereniging Oudewater is op de hoogte van producten waar men asbest in kan verwachten en laat voordat projecten worden uitgevoerd een asbestinventarisatie uitvoeren.

Woningcorporatie Groenwest heeft t.a.v. asbest het volgende beleid:

- Per bestaand project wordt 10% van het betreffende aantal woningen als representatieve steekproef geïnventariseerd. Indien asbesthoudend materiaal wordt aangetroffen, volgt verder onderzoek en eventueel blootstellingsonderzoek en sanering.
- Bij mutaties wordt een volledige inventarisatie uitgevoerd (type A).

5 Hoedanigheden van de gemeente in relatie tot asbest

Binnen de gemeentelijke grenzen en competenties wordt een aantal hoedanigheden onderscheiden, waarbij de aanwezigheid of toepassing van asbest aan de orde is of kan zijn.

5.1 Asbest in bouwwerken en gebouwen

Omschrijving	Sloop van of asbestverwijdering uit een bouwwerk/gebouw in eigendom van de gemeente
Hoedanigheden	<ul style="list-style-type: none"> ● Gemeente als eigenaar/gebruiker/verhuurder ● Gemeente als indienende en ontvangende instantie van de melding voor het onderdeel slopen asbest <p><i>Gemeente voert niet zelfstandig verwijdering uit en heeft daarom geen verantwoordelijkheid op basis van het Arbobesluit (wel voor medewerkers en de eventuele gebruiker/huurder)</i></p>
Wettelijke basis	Asbestverwijderingsbesluit/Bouwbesluit 2012/Wabo
Procedure	P 050 Sloopmelding asbest
Aanspreekpunt	<ul style="list-style-type: none"> ● Vastgoed / BOR, als indienende instantie van de melding voor het onderdeel slopen asbest ● VTH / REV, als ontvangende en verwerkende instantie van de melding voor het onderdeel slopen asbest ● VTH / REV, als controlerende instantie ● De gemeente (C&P/voorlichting) is verantwoordelijk voor communicatie naar bewoners in omgeving of huurders/gebruikers van het pand

Omschrijving	Sloop van of asbestverwijdering uit een bouwwerk/gebouw in eigendom derden
Hoedanigheid	Gemeente als ontvanger sloopmeldingen asbest
Wettelijke basis	Asbestverwijderingsbesluit/Bouwbesluit 2012/Wabo
Procedure	P 050 Sloopmelding asbest
Aanspreekpunt	<ul style="list-style-type: none"> ● VTH / REV, als ontvangende en verwerkende instantie van de melding voor het onderdeel slopen asbest ● VTH / REV, als controlerende instantie en adviseur ● Primaire verantwoordelijkheid voor communicatie ligt bij eigenaar van het pand. Als deze in gebreke blijft, neemt de gemeente de communicatie naar bewoners in omgeving of huurders/gebruikers van het pand over

Omschrijving	Risicobeoordeling gemeentelijke bouwwerken/gebouwen in relatie tot de gebruikers van deze bouwwerken/gebouwen
Hoedanigheid	Gemeente als eigenaar/werkgever/verhuurder
Wettelijke basis	Asbestverwijderingsbesluit /Bouwbesluit 2012/ Wabo /Arbobesluit
Procedure	P 020 Asbestbeleid gemeentelijke gebouwen
Aanspreekpunt	<ul style="list-style-type: none"> ● Vastgoed / BOR, als indiener van de melding voor het onderdeel slopen asbest ● VTH / REV, als ontvangende en verwerkende instantie ● VTH / REV, als controlerende instantie ● De gemeente (C&P/voorlichting) is verantwoordelijk voor communicatie naar bewoners in omgeving of huurders/gebruikers van het pand

5.2 Asbest in objecten

Omschrijving	Asbest in een object, niet zijnde een bouwwerk (in eigendom derden)
Definities	Een bouwwerk betreft een constructie die aard- en nagelvast aan de grond is verbonden. Om te kunnen spreken over een 'bouwwerk', moet worden voldaan aan de volgende voorwaarden: <ul style="list-style-type: none"> • het is van enige omvang • het is een constructie • het is (in)direct met de grond verbonden • het is bedoeld om ter plaatse te functioneren Wordt aan één van de vier voorwaarden niet voldaan, dan betreft het een 'object'
Hoedanigheid	Gemeente is geen bevoegd gezag Inspectie Leefomgeving en Transport is bevoegd gezag
Wettelijke basis	Asbestverwijderingsbesluit
Procedure	Geen procedure opgesteld, vanwege het feit dat gemeente geen bevoegdheden kent en het feit dat misstanden rondom objecten niet tot zelden aan de orde zijn
Aanspreekpunt	VTH / REV, voor advies. Primaire verantwoordelijkheid voor communicatie ligt bij de eigenaar. Als deze in gebreke blijft, neemt de gemeente de communicatie naar belanghebbenden in de omgeving over

Omschrijving	Asbest in een object, niet zijnde een bouwwerk (in eigendom van de gemeente)
Definities	Een bouwwerk betreft een constructie die aard- en nagelvast aan de grond is verbonden. Om te kunnen spreken over een 'bouwwerk', moet worden voldaan aan de volgende voorwaarden: <ul style="list-style-type: none"> • het is van enige omvang • het is een constructie • het is (in)direct met de grond verbonden • het is bedoeld om ter plaatse te functioneren Wordt aan één van de vier voorwaarden niet voldaan, dan betreft het een 'object'
Hoedanigheid	Gemeente als eigenaar Gemeente is geen bevoegd gezag Inspectie Leefomgeving en Transport is bevoegd gezag
Wettelijke basis	Asbestverwijderingsbesluit
Procedure	Geen procedure opgesteld (zie voorgaande)
Aanspreekpunt	Vargoed / REV. De gemeente (C&P/Voorlichting), is verantwoordelijk voor de communicatie naar bewoners/betrokkenen in de omgeving van het object

5.3 Asbest in of op de (water)bodem

Hier zijn uiteenlopende mogelijkheden:

- *weg (of erfverharding) of strook langs weg*: Besluit Asbestwegen / bevoegd gezag Inspectie Leefomgeving en Transport, zie verder 5.5;
- *stortplaats, geluidswal of gronddepot*: *Wet Milieubeheer* / bevoegd gezag provincie of gemeente. Wie het bevoegd gezag is hangt af of het een provinciale inrichting is of niet. Vanuit art.13 WBb (zorgplicht) kunnen zowel de gemeente als de provincie gevoegd gezag zijn. In geval van zorgplicht is altijd onderlinge afstemming per geval nodig. Indien een geluidswal wordt aangelegd onder BBk is gemeente bevoegd gezag. Een gronddepot kan een gemeentelijke of provinciale inrichting zijn (Wm);

- *ondergronds bouwwerk of leiding*: Asbestverwijderingsbesluit / bevoegd gezag gemeente;
- *Asbest bevattende afvalstroom*: Wet Milieubeheer en Wetboek van strafrecht / bevoegd gezag provincie of gemeente Afvoer van asbest van de slooplocatie ligt deels bij gemeente, afvoerbonnen kunnen door de gemeente worden opgevraagd. Toezicht op het feitelijke afvaltransport ligt bij provincie. (Als het afval zonder opbulken met andere partijen rechtstreeks vanaf de verwijderingslocatie naar de stortplaats gaat, zijn een geleidebiljet en omschrijvingsformulier aanwezig. Neemt het gecertificeerde asbestverwijderingsbedrijf het asbest mee naar de eigen opslag, dan is ook de Wet Milieubeheer van toepassing. Het gaat hierbij om de regels voor opslag).
- *Niets van bovenstaande, dan*: *Wet Bodembescherming en Besluit bodemkwaliteit* / bevoegd gezag provincie of gemeente.

Omschrijving	Asbesthoudende materialen in de (water)bodem (eigendom derden), waarbij het materiaal is vermengd met de bodem (inclusief grond of puin)
Hoedanigheid en Wettelijke basis	<i>stortplaats, geluidswal of gronddepot</i> : Wet Milieubeheer / bevoegd gezag provincie of gemeente <i>ondergronds bouwwerk of leiding</i> : Asbestverwijderingsbesluit / bevoegd gezag gemeente <i>Asbest bevattende afvalstroom</i> : Wet Milieubeheer en Wetboek van strafrecht / bevoegd gezag provincie of gemeente <i>Niets van bovenstaande, dan</i> : <i>Wet Bodembescherming en Besluit bodemkwaliteit</i> / bevoegd gezag provincie of gemeente (Wanneer de locatie als functie erf of weg heeft kan het onder het besluit asbestwegen vallen, zie 5.5).
Procedure	P 040: Asbest in grond bij civiele werken, (water)bodem in eigendom derden
<ul style="list-style-type: none"> ● Aanspreekpunt 	<ul style="list-style-type: none"> ● VTH / REV (ODRU), voor advies over bodemaspecten omgevingsvergunning en als doorgeefluik richting bevoegd gezag voor gevallen van bodemverontreiniging (Voor zorgplichtgevallen kan dit de gemeente zelf zijn/c.q. de omgevingsdienst en moet mogelijk handhaving plaatsvinden) ● Primaire verantwoordelijkheid voor communicatie ligt bij eigenaar van de (water)bodem. Als deze in gebreke blijft, neemt de gemeente de communicatie naar bewoners in omgeving of gebruikers van de (water)bodem over
Omschrijving	Asbesthoudende materialen in de (water)bodem (eigendom gemeente), waarbij het materiaal is vermengd met de bodem (inclusief grond of puin)
Hoedanigheid en Wettelijke basis	<i>stortplaats, geluidswal of gronddepot</i> : Wet Milieubeheer / bevoegd gezag provincie of gemeente <i>ondergronds bouwwerk of leiding</i> : Asbestverwijderingsbesluit / bevoegd gezag gemeente <i>Asbest bevattende afvalstroom</i> : Wet Milieubeheer en Wetboek van strafrecht / bevoegd gezag provincie of gemeente <i>Niets van bovenstaande, dan</i> : <i>Wet Bodembescherming en Besluit bodemkwaliteit</i> / bevoegd gezag provincie of gemeente (Wanneer de locatie als functie erf of weg heeft kan het onder het besluit asbestwegen vallen, zie 5.5).
Procedure	P 030: Asbest in grond bij civiele werken, (water)bodem in eigendom gemeente
Aanspreekpunt	<ul style="list-style-type: none"> ● Vastgoed / BOR, als eigenaar van de grond ● VTH / REV, als adviserende instantie

	<ul style="list-style-type: none"> ● C&P / Voorlichting biedt bijstand in communicatie naar bewoners in omgeving of gebruikers van de (water)bodem
Omschrijving	Asbesthoudende materialen aanwezig op de (water)bodem bij derden
Hoedanigheid	Risico op ontstaan nieuwe bodemverontreiniging. Op basis van zorgplicht (Wm/WBb) handhaven. Gemeente informeert bevoegd gezag.
Wettelijke basis	In voorraad hebben is verboden (productenbesluit), bevoegd gezag in dat geval is Inspectie Leefomgeving en Transport
Procedure	Geen procedure opgesteld (Vragen/verzoeken in dit kader worden regelmatig ontvangen. Een procedure zou voor de betrokken medewerkers wel handig zijn, ook als in sommige gevallen de gemeente niet kan afdwingen dat sommige asbesthoudende toepassingen moeten worden verwijderd). Voor handhaving van dit soort gevallen is geen wettelijk instrumentarium voorhanden
Aanspreekpunt	<ul style="list-style-type: none"> ● VTH / REV, spreekt de eigenaar aan indien de kans op emissie bestaat ● Primaire verantwoordelijkheid voor communicatie ligt bij eigenaar van de (water)bodem. Als deze in gebreke blijft, neemt de gemeente de communicatie naar bewoners in omgeving of gebruikers van de (water)bodem over

5.4 Asbest in de openbare ruimte

Omschrijving	Asbesthoudende materialen aanwezig op de openbare weg en/of infrastructuur. De materialen liggen op straat, in bermen of in plantsoenen
Hoedanigheid	Gemeente verantwoordelijk als beheerder openbare ruimte (in geval van provinciale- of rijkswegen zijn de Provincie of de Rijksoverheid beheerder en als zodanig verantwoordelijk)
Wettelijke basis	Asbestverwijderingsbesluit
Procedure	P 010: Asbest in de openbare ruimte
Aanspreekpunt	<ul style="list-style-type: none"> ● R&B / BOR voor toezicht (in samenwerking met VTH / REV) ● C&P / Voorlichting biedt bijstand in communicatie naar bewoners in omgeving of gebruikers van de openbare weg en/of infrastructuur

5.5 Asbest als afdek materiaal op de weg of op een erf

Omschrijving	Asbesthoudend materiaal dat is aangebracht op een weg/erf als verhardingsmateriaal bij derden en/of gemeenten
Hoedanigheid	Gemeente als eigenaar Derden als eigenaar
Wettelijke basis	Besluit Asbestwegen of Asbestverwijderingsbesluit (erven)
Procedure	Geen procedure opgesteld. De aanwezigheid van asbest als afdeklaag wordt niet verwacht binnen de gemeentegrenzen (toezicht Inspectie Leefomgeving en Transport). De funderingslaag onder een weg kan asbesthoudend zijn (1945-1993). Incidenteel zou sprake kunnen zijn van een asbesthoudende funderingslaag op erven van boerderijen en van bedrijven in de buitengebieden. Dit is vooral van belang wanneer

	<p>daar werkzaamheden gepland gaan worden (zie ook 4.2 onder <i>Verhardingen</i>).</p> <p>Eventuele asbestwegen kunnen door een eigenaar of een 'derde' worden gemeld, met behulp van een meldingsformulier beschikbaar op de website van de ILT.</p>
Aanspreekpunt	<ul style="list-style-type: none"> ● VTH / REV, indien dit soort wegen en/of verhardingen alsnog worden aangetroffen (buitengebied) ● Inspectie Leefomgeving en Transport is bevoegd gezag ● C&P / Voorlichting, biedt bijstand in communicatie naar bewoners in omgeving of huurders/gebruikers

5.6 Asbest bij incidenten en calamiteiten

Omschrijving	Vrijkomen asbesthoudende materialen bij een incident, een brand of een explosie
Definitie (categorie-III)	Het betreft hier de eerste bestrijding, waarbij meerdere disciplines van de gemeentelijke organisatie noodzakelijk zijn (brandweer, politie, omgevingsdienst, ambulancediensten, B&W)
Hoedanigheid	Handhaver openbare veiligheid
Wettelijke basis	Asbestverwijderingsbesluit, Wet Bodembescherming, Woningwet/ Gemeentewet (Openbare veiligheid)
Procedure	Gemeentelijk calamiteiten-/rampenplan. P 070 Asbest bij incidenten en calamiteiten
Aanspreekpunt	<ul style="list-style-type: none"> ● Via de calamiteitendienst ● C&P / Voorlichting, biedt bijstand in communicatie naar bewoners in omgeving of huurders/gebruikers

Omschrijving	Opruiming asbesthoudende materialen (na bestrijdingsfase) binnen de projectie van het oorspronkelijk object of bouwwerk. Asbest in puinresten / sloopsituatie
Hoedanigheid	Toezicht en eventueel als handhaver
Wettelijke basis	Asbestverwijderingsbesluit
Procedure	P 070 Asbest bij incidenten en calamiteiten
Aanspreekpunt	<ul style="list-style-type: none"> ● VTH / REV, als controlerende instantie ● Primaire verantwoordelijkheid voor communicatie ligt bij eigenaar van het pand. Als deze in gebreke blijft, neemt de gemeente de communicatie naar bewoners in omgeving of huurders/gebruikers van het pand over
Omschrijving	Opruiming asbesthoudende materialen (na bestrijdingsfase) buiten de projectie van het oorspronkelijk object of bouwwerk. Asbest op en in de (water)bodem
Hoedanigheid	Toezicht en eventueel als handhaver (bij waterbodem in samenwerking met HDSR)
Wettelijke basis	Asbestverwijderingsbesluit
Procedure	P 070 Asbest bij incidenten en calamiteiten
Aanspreekpunt	<ul style="list-style-type: none"> ● VTH / REV, als controlerende instantie ● Primaire verantwoordelijkheid voor communicatie ligt bij eigenaar van de (water)bodem. Als deze in gebreke blijft, neemt de gemeente de communicatie naar bewoners in omgeving of gebruikers van de (water)bodem over

5.7 Asbest als afvalstof

Omschrijving	Asbesthoudend materiaal dat als afvalstof wordt aangeboden door particulieren *)
Hoedanigheid	Gemeente, in het kader van zijn openbare functie.
Wettelijke basis	Wet Milieubeheer
Procedure	P 050 Sloopmelding asbest
Aanspreekpunt	<ul style="list-style-type: none"> • Stadserf • VTH / REV, als handhavende/ adviserende instantie • C&P / Voorlichting biedt indien noodzakelijk bijstand in communicatie naar particulier

*) Alleen particulieren kunnen onder expliciete voorwaarden zelf een beperkte oppervlakte (max. 35 m²) aan asbesthoudend (plaat)materiaal verwijderen en speciaal ingepakt aanbieden op het stadserf. Indien particulieren het materiaal niet goed aanbieden (bijvoorbeeld in de huisvuilcontainer) of anderen dan particulieren asbesthoudend (plaat)materiaal aanbieden is dat een strafbaar feit. Bij spoedeisende zaken kan de Politiemilieudienst worden ingeschakeld.

6 Communicatie

6.1 Algemeen

Wanneer er asbesthoudende materialen in het spel zijn, leidt dit al snel tot onrust bij bewoners en/of direct betrokkenen. Om de onrust zoveel mogelijk weg te nemen is het belangrijk om snel informatie te geven over de situatie op dat moment en de mogelijke gezondheidsrisico's. Daarnaast is het goed om informatie te geven over de vervolgstappen: welke werkzaamheden gaat de eigenaar/ gemeente uitvoeren en wanneer en hoe worden betrokkenen van het verdere verloop op de hoogte gehouden?

6.2 Doelstellingen

- Het verstrekken van algemene publieksvoorlichting over asbest;
- Het geven van informatie bij incidenten en calamiteiten over de situatie op dat moment en mogelijke gezondheidsrisico's aan direct betrokkenen;
- Het wegnemen van (onnodige) onrust door het geven van deskundige en volledige informatie en duidelijke aanwijzingen, om gezondheidsrisico's te vermijden.
- Communiceren over de stappen die de gemeente neemt en de voortgang van de werkzaamheden.

6.3 Strategie

Onrust komt vaak voort uit onvoldoende kennis van een bepaald onderwerp of over de situatie op dat moment. In de communicatie onderscheiden we daarom twee typen informatie:

1. De algemene publieksinformatie over wat asbest is en de mogelijke gezondheidsrisico's.
2. Informatie bij incidenten en calamiteiten, waarbij de informatie is afgestemd op de desbetreffende situatie en eventuele overtreding(en).

6.4 Middelen

Afhankelijk van de situatie kunnen de volgende middelen worden ingezet:

Intern:

- Werk-/crisisoverleg
- Intranet

Extern:

- Wijkbericht;
- Voorlichtingsbijeenkomsten;
- Instellen "asbestloket", voor klachten en vragen;
- Inzetten bestaand voorlichtingsmateriaal, zoals het materiaal van Inspectie Leefomgeving en Transport en GGD Midden-Nederland;
- Informeren van pers via persbericht en/of persconferentie;
- Internet via basisinformatie op de website van GGD Midden-Nederland (<http://www.ggdmn.nl>) en bij calamiteiten actuele berichtgeving via gemeentelijke site (<http://www.oudewater.nl> / www.woerden.nl) of crisissite (<http://www.crisis.nl>).

6.5 Organisatie van de communicatie

C&P / Voorlichting van de gemeente adviseert over de communicatie en voert deze uit. Deze worden daarbij bijgestaan door inhoudelijk deskundigen van de interne afdelingen (REV, BOR, VTH, Vastgoed en R&B), brandweer en andere organisaties. Dit heeft als voordeel dat de communicatie over asbestgerelateerde zaken centraal en uniform is georganiseerd.

Bij incidenten en calamiteiten moeten afspraken gemaakt worden over:

- Welke bestuurder is eindverantwoordelijk? De burgemeester is altijd eindverantwoordelijk in verband met openbare orde en veiligheid. Afhankelijk van de aard en omvang kan ook een wethouder eindverantwoordelijk zijn. Via de communicatieadviseur en de bestuursadviseur (gemeente secretaris) wordt met de eindverantwoordelijke bestuurder afgestemd. Ondersteuning vanuit de gemeentelijke organisatie is er door inhoudelijk deskundige medewerkers. Andere betrokken bestuurders worden geïnformeerd.
- De communicatieadviseur is verantwoordelijk voor de communicatie en is hierbij het eerste aanspreekpunt.
- Perswoordvoerder. De eindverantwoordelijke bestuurder (of diens communicatieadviseur) treedt op als woordvoerder naar de pers en wordt daarbij ondersteund door deskundigen.

7 Aansturingsschema

Op verschillende manieren kunnen signalen door de gemeente worden ontvangen die aanleiding zijn om activiteiten op het gebied van asbest te ontplooiën. Die signalen komen bijvoorbeeld binnen via:

- de frontoffice (naar aanleiding van een vraag van een particulier of bedrijf);
- de meldkamer(s), de provincie, de Politie milieudienst, de Inspectie SZW of een derde;
- via een (buitendienst)medewerker van de gemeente.

Het is van belang dat de verschillende eerste ontvangers van de melding weten waar men voor welk geval moet zijn. Op basis van de verschillende situaties binnen de gemeentegrenzen, waarbij asbest is betrokken, is onderstaand overzicht opgesteld. Daarin staat aangegeven welke afdeling een asbestsituatie afhandelt.

Situatie en voorbeelden	Aanspreekpunt	Processchema
Asbestverwijdering uit een bouwwerk/gebouw van de gemeente	REV (BOR aanvrager melding) VTH (Vastgoed aanvrager melding)	P 050
Asbestverwijdering uit een bouwwerk/gebouw van derden	REV VTH	P 050
Asbest in gemeentelijke bouwwerken/gebouwen	REV (BOR aanvrager melding) VTH (Vastgoed aanvrager melding)	P 020
Asbest in objecten, niet zijnde een bouwwerk, in eigendom van derden	REV VTH	Geen
Asbest in objecten, niet zijnde een bouwwerk, in eigendom van gemeente	REV (BOR als eigenaar) VTH (Vastgoed als eigenaar)	Geen
Asbest in (water)bodem bij derden	REV VTH	P 040
Asbest in (water)bodem van gemeente	REV (BOR als eigenaar) VTH (Vastgoed als eigenaar)	P 030
Asbest op de bodem op terrein bij derden	REV VTH	Geen
Asbest op de openbare weg en/of infrastructuur	REV (BOR voor toezicht) VTH (R&B voor toezicht)	P 010
Asbest als afdek materiaal op een weg of een erf	REV VTH	Geen
Asbest bij incidenten, bestrijdingsfase	Calamiteitendienst	P 070
Asbest bij incidenten, opruimingsfase bouwwerk	REV VTH	P 070
Asbest bij incidenten, opruimingsfase bodem	REV VTH	P 070
Asbesthoudend materiaal dat als afvalstof wordt aangeboden door particulieren (sloopmelding, melding van een particulier ³³)	REV R&B	P 050
Overige situaties met asbest	REV VTH	Geen

8 Onderhoud en beheer processchema's

Het onderhoud en beheer van de processchema's ligt in handen van het directe aanspreekpunt binnen de gemeente. In onderstaande tabel zijn de beheerders van de opgestelde processchema's weergegeven.

Nr.	Onderwerp	Beheerder
P010	Asbest in de openbare ruimte	REV/ R&B
P020	Asbestbeleid gemeentelijke gebouwen	REV/Vastgoed
P030	Asbest in (water)bodem - eigendom gemeente	BOR (REV adviseur) R&B (VTH als adviseur)
P040	Asbest in (water)bodem - eigendom derden	REV/VTH
P050	Sloopmelding asbest	REV/VTH
P070	Asbest bij incidenten en calamiteiten	REV/VTH
P090	Beheer van asbestprocedures	REV/VTH
P100	Verificatie en evaluatie asbestprotocol	REV/VTH

De beheerder is inhoudelijk aanspreekpunt voor het processchema en verantwoordelijk voor:

- het up-to-date houden van het processchema op basis van wet- en regelgeving;
- het doorvoeren van wijzigingen en aanvullingen op de procedure;
- het verspreiden van het processchema naar de betreffende functionarissen;
- de functionele toewijzing van de taken, genoemd in de processchema's;
- de implementatie van de asbestprocedures (uitleg, voorlichting en instructie);

Voor het doorvoeren van wijzigingen in de processchema's is processchema P090 opgesteld.

In het geval van wijzigingen in dit protocol kan het nodig zijn dat de mandaatregeling van de gemeente moet worden aangepast.

9 Verificatie en evaluatie

Jaarlijks vindt een verificatie en evaluatie plaats met het doel om:

- vast te stellen of in alle gevallen volgens de opgestelde procedures wordt gewerkt en gehandeld;
- vast te stellen of de opgestelde procedures hanteerbaar en werkbaar zijn;
- vast te stellen of op basis van de gehanteerde procedures alsnog afwijkingen/voorvallen ontstaan.

Op basis van procedure P100 (“Verificatie en evaluatie”) wordt vastgesteld of:

- verbetering van de opgestelde procedures noodzakelijk is;
- wettelijke wijzigingen invloed hebben op de inhoud van de procedures;
- afwijkingen die verbeteringen in de gemeentelijke organisatie noodzakelijk maken, hebben plaatsgevonden.

De uitvoering van de verificatie en evaluatie is de verantwoordelijkheid van REV / VTH.

Deze afdelingen stellen jaarlijks vast hoe het jaar daarvoor de toepassing van de asbestprocedures heeft plaatsgevonden.

Bijlagen

Bijlage 1: Processchema's

Legenda gebruikte symbolen in processchema's

Start en einde procedure of een tussenresultaat

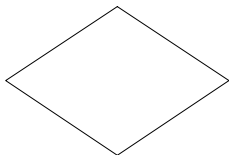
Procedurestap

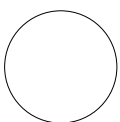
Extern of intern document

Input van de procedure, bijvoorbeeld een andere instructie

Besluitvorming of keuze

Verwijzing of verbinding met andere asbestprocedure

P 010   Asbest in de openbare ruimte

P 010   Asbest in de openbare ruimte

Toepassingsgebied

- Afhandeling aantreffen asbest in de openbare ruimte (openbare weg, plantsoenen, parkeerplaatsen enz.).
- Asbesthoudende producten (geheel of gedeeltelijk).
- Procedurele afhandeling.
- Taken, bevoegdheden en verantwoordelijkheden.

Doel

Ervoor zorgen dat bij het aantreffen van asbesthoudend materiaal in de openbare ruimte dit voortvarend wordt opgeruimd.

Bij een melding ervoor zorgdragen dat over het opruimen en afsluiten adequaat wordt gecommuniceerd (intern en extern).

Referenties

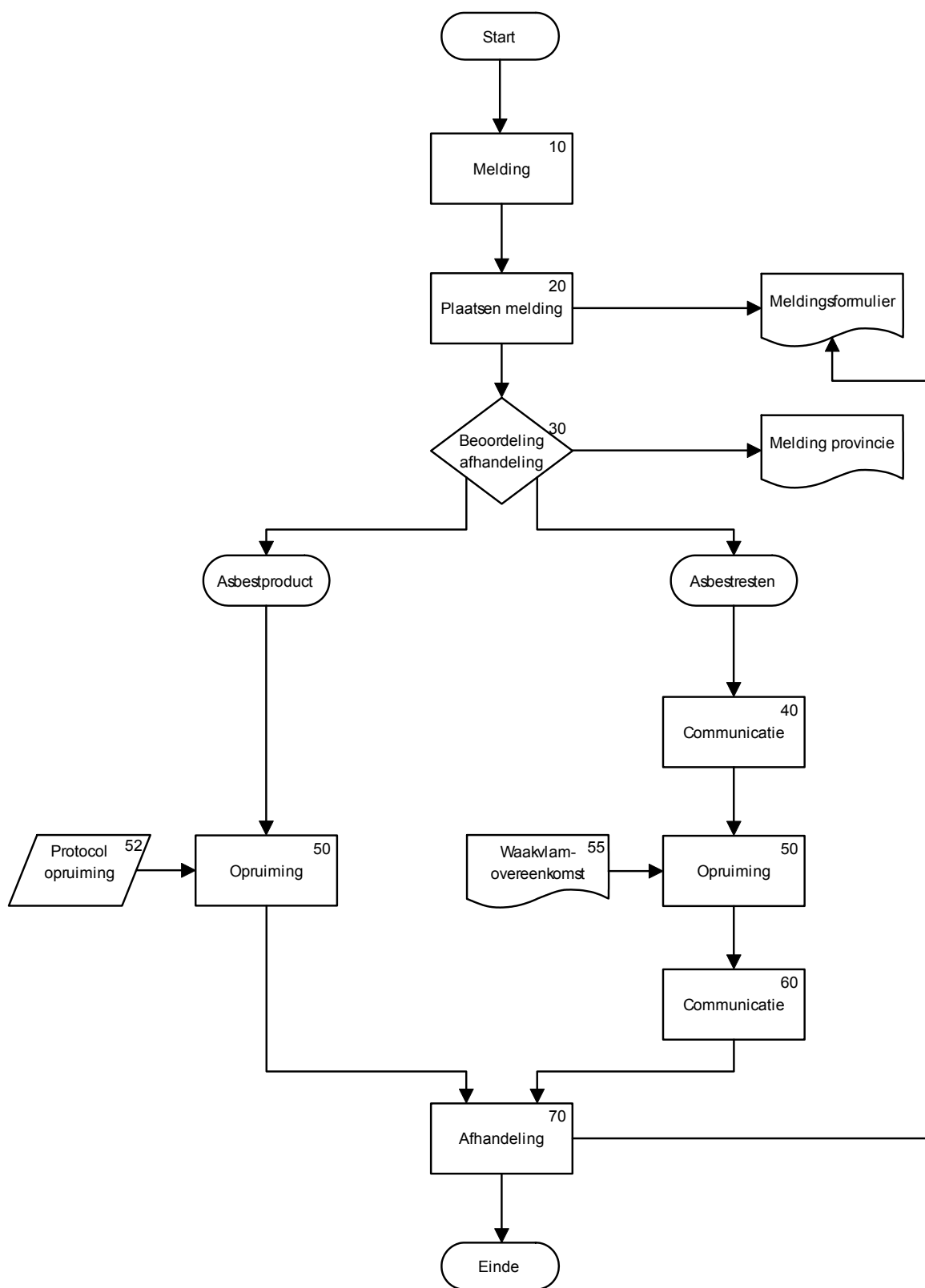
- Asbestverwijderingsbesluit.
- Wet Bodembescherming en Besluit bodemkwaliteit.
- Protocol opruiming.
- Waakvlamovereenkomst.

Definitie en voorbeelden asbest in de openbare ruimte

Deze procedure spreekt over asbest in de openbare ruimte. Het betreft hier asbesthoudende materialen die op of langs de weg of op openbaar terrein worden aangetroffen. Er wordt in de procedure onderscheid gemaakt tussen hele producten (bloembak, golfplaat, etc) en gedeelten daarvan (bijvoorbeeld gebroken plaat of bloembak).

Beperkingen

- In geval van provinciale – of rijkswegen, zijn de Provinciale – of de Rijksoverheid verantwoordelijk/bevoegd gezag.
- Het betreft hier uitsluitend asbest, aangetroffen op de bodem.
- Deze procedure handelt enkel over het aantreffen van asbesthoudende producten in de openbare ruimte, waarbij:
  - asbest langs de weg is geplaatst ten behoeve van afvalinzameling en/of;
  - asbest in de openbare ruimte is gestort of terecht is gekomen door een onbekende oorzaak en/of;
  - binnen een kort tijdsbestek actie noodzakelijk is om te voorkomen dat het materiaal zich verder verspreidt naar de omgeving.

10	Melding	<p>De melding kan plaatsvinden door elke partij.</p> <p>De melding wordt tijdens kantoortijden doorgegeven aan R&B / BOR (in samenwerking met de VTH / REV). Voor buiten kantoortijden is bij de gemeenten nog geen regeling voorhanden (bel indien nodig 112).</p> <p>In geval van provinciale- of rijkswegen, moet de melding worden doorgezet aan de betreffende instantie (zie 30).</p> <p>C&P / Voorlichting biedt bijstand in communicatie naar bewoners in omgeving of gebruikers van de openbare weg en/of infrastructuur.</p>
20	Plaatsing melding	<p>De melding wordt door de VTH / REV geplaatst op het overzicht met handhavingzaken.</p> <p>Vastgesteld moet worden wie de verdere afhandeling verzorgt.</p>
30	Beoordeling afhandeling	<p>R&B / BOR (in samenwerking met VTH / REV) beoordeelt de melding. In geval van provinciale- of rijkswegen zijn de Provincie of de Rijksoverheid beheerder en als zodanig verantwoordelijk. De melding moet dan worden doorgegeven aan het bevoegd gezag en afhankelijk van de situatie vindt afstemming plaats over de afhandeling.</p> <p>Deze procedure betreft slechts de handelingen bij asbest aangetroffen op de bodem en niet in de bodem. Voor de verdere afhandeling is het maatgevend of het hele asbesthoudende producten betreft of dat het losse (brok)stukken zijn (hechtgebonden of niet -hechtgebonden).</p> <p>Bij de beoordeling kan het noodzakelijk zijn om een eerste onderzoek te verrichten. Dit wordt uitgevoerd door een onderzoekslaboratorium met erkenning door de R.V.A., dit laboratorium verzorgt tevens de rapportage (asbestinventarisatierapport).</p> <p>Het onderzoek vindt plaats onder de verantwoordelijkheid van de genoemde afdeling. De gemeente heeft een raamovereenkomst met een erkend onderzoeksbureau voor monsternamen en analyse. De VTH / REV is verantwoordelijk voor de instandhouding en de inhoud van die overeenkomst.</p> <p>Indien verwijdering kan worden uitgevoerd op basis van risicocategorie 1 (risicobeleid Arbobesluit), dient dit te blijken uit genoemde asbestinventarisatie.</p> <p>In geval van een risicocategorie hoger dan 1 moeten de werkzaamheden worden uitgevoerd door een daarvoor gecertificeerd bedrijf.</p>

		<p>Indien het onderzoek aangeeft dat de handeling met het asbest een bodemverontreiniging heeft veroorzaakt is het noodzakelijk paragraaf 5.3 “Asbest in of op de (water)bodem” van dit protocol te raadplegen. Deze paragraaf beschrijft wie er in welke gevallen bevoegd gezag kan zijn en verwijst naar verschillende processchema’s.</p> <p>Tot slot is het belangrijk om te achterhalen van wie het asbest afkomstig is. Indien er een mogelijkheid is om dit te achterhalen zal de Politie milieudienst worden ingeschakeld voor opsporing dader en het maken van een Proces Verbaal.</p>
40	Communicatie	<p>Naar aanleiding van het onderzoek.</p> <p>De direct betrokken afdeling is verantwoordelijk voor de communicatie naar de omgeving (woonwijk en/of bedrijven), waarin de opruiming wordt aangekondigd. Deze kan bestaan uit het verstrekken van schriftelijk of mondelinge informatie.</p> <p>In geval van provinciale – of rijkswegen, dient met de betreffende instantie afhankelijk van de situatie afstemming over toezicht en afhandeling plaats te vinden.</p>
50	Opruiming	<p>Na vaststelling van mate van besmetting van de openbare weg wordt het asbest opgeruimd en wordt het terrein via een visuele inspectie vrijgegeven. Afhankelijk van de aard en omvang wordt of een lokale asbestverwijderaar ingeschakeld (52) of treedt de waakvlamovereenkomst in werking (55).</p>
52	Protocol opruiming	<p>De verwijderende partij heeft een protocol voor het ophalen van reststoffen, waaronder tevens asbestproducten. Het beheer en instandhouding van dit protocol is de verantwoordelijkheid van de verwijderende partij.</p>
55	Waakvlam-overeenkomst	<p>Indien geen lokale asbestverwijderaar kan worden ingeschakeld en spoed is vereist, moet de waakvlamovereenkomst in werking treden.</p> <p>De gemeente heeft een overeenkomst met algemene afspraken over opruiming van gevaarlijke stoffen, afspraken over meldingen, uitvoeringseisen en rapportage.</p> <p>De overeenkomst is afgesloten tussen de verwijderende partij en de R&B / BOR.</p> <p>De hiervoor genoemde afdeling (of team) is verantwoordelijk voor de instandhouding en de inhoud van de overeenkomst.</p>
60	Communicatie	<p>Na opruiming.</p> <p>De R&B / BOR (in samenwerking met de VTH / REV) is verantwoordelijk voor de communicatie naar bewoners in omgeving of gebruikers van de openbare weg en/of infrastructuur en wordt daarbij, naar behoefte, bijgestaan door de VTH / REV, de GG&GD, de brandweer en eventueel andere organisaties.</p> <p>Het tijdstip en de wijze van communiceren worden bepaald door behoefte en situatie (zie checklist communicatie).</p> <p>C&P / Voorlichting biedt bijstand in communicatie.</p>

70	Afhandeling	R&B / BOR (in samenwerking met de VTH / REV) is verantwoordelijk voor de afhandeling van de melding en de daarbij behorende registratie. Bij de afhandeling wordt de procesgang geëvalueerd en vastgelegd. Hierbij horen ook het verzamelen van rapportage(s) en de vrijgave- en stortingsbonnen.
-----------	--------------------	---

P 020   Asbestbeleid gemeentelijke gebouwen

P 020   Asbestbeleid gemeentelijke gebouwen

Toepassingsgebied

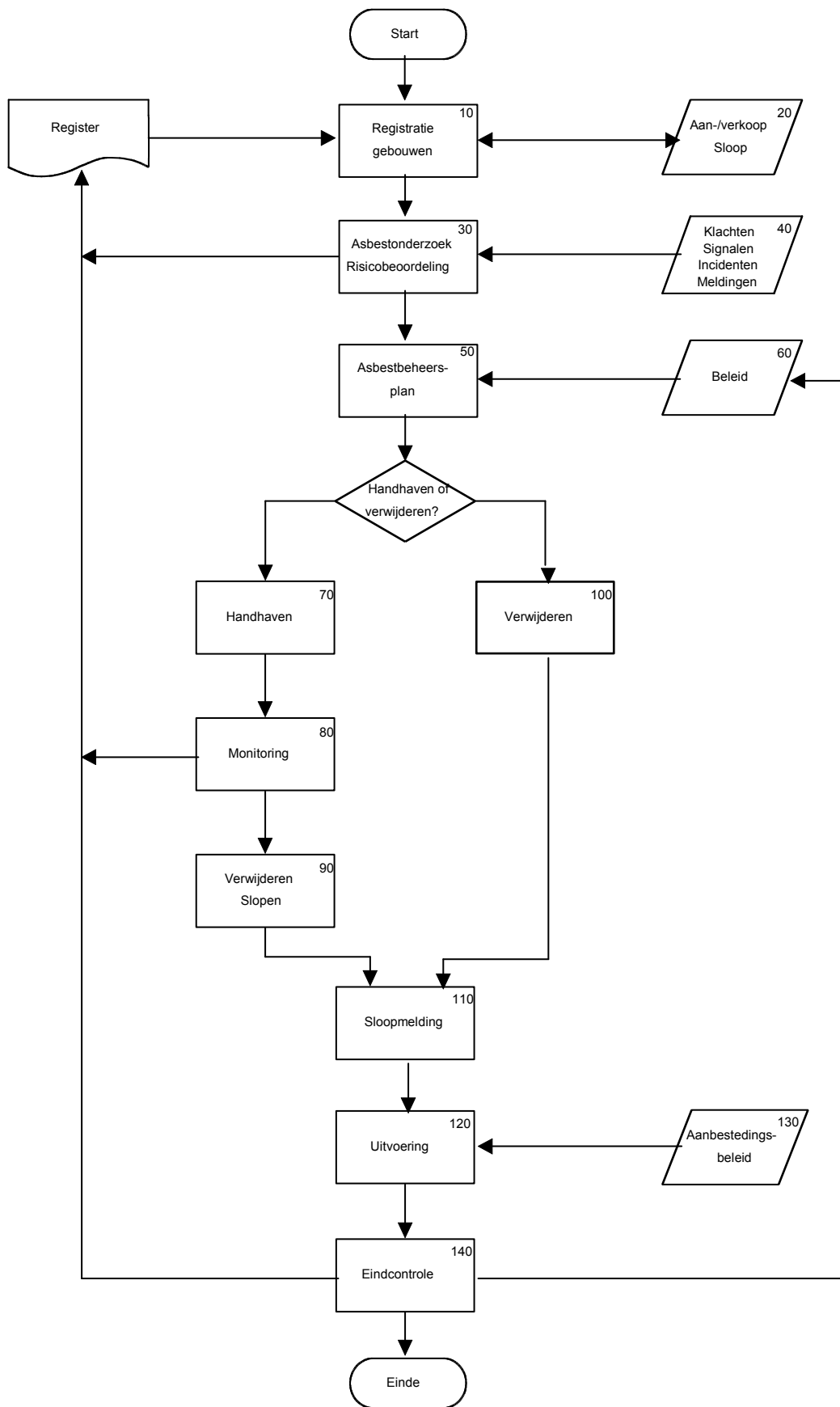
- Alle bouwwerken, objecten en bijbehorende terreinen, die vallen onder de bestuurlijke verantwoordelijkheid van het College van B&W.
- Procedures, checklists.
- Taken, verantwoordelijkheden, bevoegdheden.

Doel

- Transparant en eenduidig verloop van de uitvoering van het asbestbeleid.
- Afbakening van taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden.
- Adequate interne en externe communicatie over dit thema.

Referenties

- Woningwet.
- Asbestverwijderingsbesluit.
- Regeling Bouwbesluit.
- Risicobeleid Arbobesluit.
- SC 540 (certificatieschema voor het SCA-procescertificaat asbestinventarisatie).
- SC 530 (certificatieschema voor het SCA-procescertificaat asbestverwijderen).
- NEN 2939 (bepaling van de concentratie aan respirabele asbestvezels in de lucht nabij het werken met-, of in de directe omgeving van asbest of asbesthoudende producten met behulp van microscopische technieken).
- NEN 2990 (Eindcontrole na asbestverwijdering).
- NEN 2991 (Risicobeoordeling in- en rondom gebouwen of constructies waarin asbesthoudende materialen zijn verwerkt).
- NEN 5707 (Inspectie, monsterneming en analyse van asbest in bodem).
- Brochure "Asbest in bedrijven en instellingen" (www.rijksoverheid.nl).

10	Registratie gebouwen	<p>Vastgoed / REV verzorgt de registratie van alle gebouwen waarvoor het college van B&W bestuurlijke verantwoordelijkheid draagt. Deze registratie wordt gemuteerd bij aan- en/of verkoop en sloop van gebouwen. Vastgoed / REV is verantwoordelijk voor het structurele onderhoud van de gebouwen en gebouwgebonden installaties. In het gebouwregister worden de asbestbronnen geregistreerd. Gebruikers (facilitair beheer) en derden (aannemers, onderhoudspersoneel) worden geïnformeerd.</p> <p><i>Arbobesluit:</i> Bij het voeren van het arbeidsomstandighedenbeleid legt de werkgever in een inventarisatie en evaluatie schriftelijk vast welke risico's de arbeid voor de werknemers met zich meebrengt. De werkgever zorgt ervoor dat iedere werknemer kennis kan nemen van de risico-inventarisatie en –evaluatie.</p> <p>Vastgoed / REV zijn bevoegd om gebruiksbeperkende maatregelen op te leggen aan de gebruikers (facilitair beheer) en/of derden ter voorkoming van eventuele blootstelling aan asbestvezels.</p> <p><i>Document: register gemeentelijke gebouwen</i></p>
20	Aan- en verkoop en sloop	<p>Bij aankoop van panden zal vooraf zekerheid moeten worden verkregen van de verkopende partij over de aard en omvang van eventueel aanwezig asbesthoudend materiaal in het bouwwerk en/of de grond. In de regel zal hiervoor een asbestinventarisatierapport SC 540 aangereikt moeten worden aan de gemeente, aangevuld met een (verkennd of nader bodemonderzoek conform de NEN 5707).</p> <p>Bij verkoop dient Vastgoed / REV aan de koper adequate informatie te geven over de aanwezigheid van asbesthoudend materiaal in het bouwwerk en de grond. Eén en ander dient formeel contractueel te worden vastgelegd.</p>
30	Asbestonderzoek, risicobeoordeling	<p>De aanwezigheid van asbesthoudende bronnen dient te worden vastgelegd op basis van een onderzoek door een deskundige. De meest geëigende methode is een asbestinventarisatie/risicobeoordeling conform de SC 540. 'Type A' is een asbestinventarisatie op basis van licht-destructief onderzoek. 'Type-B' is een aanvullend asbestonderzoek tijdens de bouwkundige sloop indien in het 'type-A' onderzoek de vermoedelijke aanwezigheid van verborgen asbestbronnen wordt gerapporteerd.</p> <p>Output van dit onderzoek is onder meer een risicobeoordeling en een kostenindicatie voor het verwijderen van het aangetroffen asbesthoudend materiaal. Voorts wordt in het inventarisatierapport de risicocategorie aangegeven op basis waarvan de betreffende asbestbron kan worden verwijderd conform het risicobeleid asbest van SZW.</p>

40	Klachten, signalen en meldingen	Het ontvangen van bijvoorbeeld klachten, signalen en/of meldingen kan aanleiding zijn voor onderzoek door een deskundige. Vastgoed / REV beoordeeld of onderzoek nodig is. Zie verder "30".
50	Asbestbeheersplan	<p>Op basis van de resultaten van het onderzoek vervaardigt Vastgoed / REV een asbestbeheersplan op basis van bijlage D van de NEN 2991). Bij elk concreet geval zal worden beoordeeld of een beheersplan al of niet moet worden opgesteld. Een asbestbeheersplan dient tenminste de volgende elementen te bevatten met betrekking tot het aangetroffen asbesthoudend materiaal:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● een stelsel van gebruiksbeperkende maatregelen; ● een periodieke controle op de effectiviteit van de maatregelen (monitoring); ● een overzicht van de te nemen maatregelen indien monitoring hiertoe aanleiding geeft; ● een noodplan (calamiteitenplan) om ongelukken of ontstane schades waardoor asbest verspreid zou kunnen worden, direct te verhelpen. <p>Betrokkenen (beheerder en derden) zullen door Vastgoed / REV worden geïnformeerd over dit asbestbeheersplan (communicatieplan).</p>
60	Verwijderen of handhaven?	<p>Op basis van de onderliggende informatie wordt door Vastgoed / REV besloten of en zo ja welke aangetroffen asbestbronnen dienen te worden verwijderd of te worden gehandhaafd.</p> <p>In beide gevallen heeft Vastgoed / REV tot taak de gevolgen van deze besluitvorming te financieren dan wel adequate voorzieningen hiervoor te treffen.</p>
70	Handhaven	In geval van 'handhaven' is Vastgoed / REV er verantwoordelijk voor dat betrokkenen (facilitair beheerder, overige gebruikers, aannemers, enz.) volledig op de hoogte zijn van de gevolgen van het asbestbeheersplan. Een en ander zal periodiek worden geverifieerd.
80	Monitoring	Vastgoed / REV is verantwoordelijk voor een adequate monitoring van de te handhaven asbesthoudende bronnen. Varianten zijn periodieke visuele controles om eventuele beschadigingen in het materiaal vast te stellen, tot een periodiek meetprogramma op basis van vooraf vastgestelde meetplannen. Resultaten van de monitoring zullen worden geregistreerd in het gebouwenregister.

90	Verwijderen, slopen	<p>Indien hiertoe aanleiding is, zullen de asbestbronnen al dan niet geheel of gedeeltelijk worden verwijderd of gesloopt. Deze werkzaamheden kunnen worden uitgevoerd naar aanleiding van:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● incidenten of waaronder calamiteiten; ● dagelijks - of klachtenonderhoud; ● structureel (planmatig) onderhoud; ● projectmatige aanpak (renovatie); ● aan-/verkoop. <p>Een en ander dient op adequate wijze te worden gecommuniceerd met direct en indirect betrokkenen (communicatieplan).</p>
100	Verwijderen	<p>Op basis van het asbestbeheersplan kan Vastgoed / REV ervoor kiezen om het aangetroffen asbesthoudend materiaal direct te laten verwijderen. In de regel zal de aanleiding hiertoe een verhoogd emissierisico en daarmee een verhoogd blootstellingsrisico zijn. Voorafgaande aan dit besluit kan Vastgoed / REV overwegen om een nader onderzoek in te laten stellen naar de potentiële en/of actuele aard en omvang van een verondersteld verhoogd blootstellingsrisico. Eén en ander dient op adequate wijze te worden gecommuniceerd met direct en indirect betrokkenen (communicatieplan). Taken, verantwoordelijkheden, bevoegdheden: Vastgoed / REV.</p>
110	Sloopmelding voor het onderdeel slopen	<p>Voor de verwijdering van asbesthoudende bronnen is een melding voor het slopen van asbest vereist. Hiertoe dient een sloopmelding gedaan te worden bij de VTH / REV. Taken, verantwoordelijkheden, bevoegdheden: VTH / REV.</p>

120	Uitvoering	<p>De uitvoering van de asbestverwijderende werkzaamheden dient plaats te vinden door een hiertoe op basis van de SC 530 gecertificeerd asbestverwijderingsbedrijf. Indien uit het inventarisatierapport blijkt dat bepaalde asbestbronnen kunnen worden verwijderd op basis van risicocategorie 1 (Arbobesluit), mogen de werkzaamheden uitgevoerd worden door een niet-gecertificeerd bedrijf.</p> <p>De aanbesteding en gunning vinden plaats op basis van vooraf vastgestelde procedures.</p> <p>Aandachtspunten:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● minimaal twee dagen voor aanvang van de werkzaamheden dient door de melder of verwijderaar een melding te worden gedaan bij VTH / REV; ● de melder (houder van de sloopacceptatie) is voor zover van toepassing verplicht, uiterlijk 2 weken na voltooiing van het werk, een kopie van de in artikel 9, eerste en tweede lid, van het asbestverwijderingsbesluit bedoelde eindbeoordeling (asbestvrijverklaring) aan de VTH / REV aan te reiken. (voor zover betrekking hebbende op een binnensanering en bij een buitensanering een eindbeoordeling). ● Tegelijk met de asbestvrijverklaring dienen de stortings-/transportbonnen te worden overlegd. <p>Taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden: VTH / REV.</p>
130	Aanbestedings-beleid	<p>De werkzaamheden worden aanbesteed en gegund op basis van het bestaande beleid en de daarvoor vastgestelde procedures.</p>
140	Eindcontrole	<p>Na voltooiing van de asbestverwijderingswerkzaamheden dienen deze te worden gecontroleerd door een onafhankelijk, hiertoe geaccrediteerd, laboratorium op basis van de NEN 2990 (meetvoorschrift eindcontrole na asbestverwijdering).</p>
150	Communicatie	<p>Informatievoorziening / Voorlichting is verantwoordelijk voor de communicatie en wordt daarbij, naar behoefte, bijgestaan door Vastgoed / REV, de GG&GD, de brandweer en eventueel andere organisaties.</p> <p>Het tijdstip en de wijze van communiceren worden bepaald door behoefte en situatie (zie checklist communicatie).</p>

P 030   Asbest in (water)bodem, eigendom gemeente

P 030 Asbest in (water)bodem, eigendom gemeente

* In hoofdstuk 5.3 worden onder dit onderwerp verschillende mogelijkheden besproken (totaal vijf). Om te voorkomen dat de hoeveelheid schema's te groot wordt, beperkt deze procedure zich tot die situatie die in de praktijk het meest voorkomt, namelijk "asbest in de bodem" (vijfde mogelijkheid als beschreven in 5.3).

Toepassingsgebied

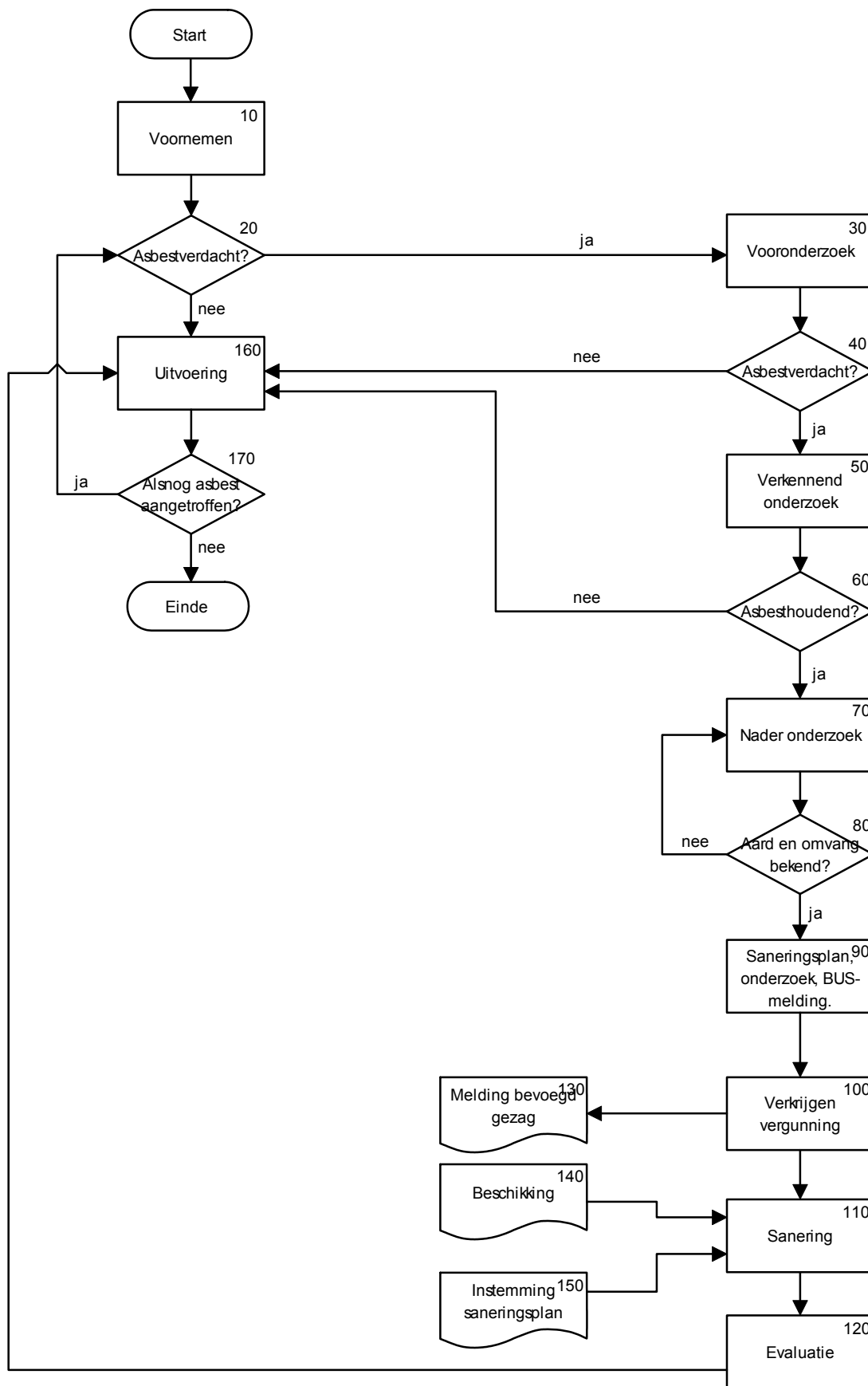
- Afhandelen van potentiële asbesthoudende gronden.
- Transacties, uitgifte van gronden, infrastructurele werken.
- Taken, bevoegdheden en verantwoordelijkheden bij afhandeling.

Doel

- Transparant en eénuddig verloop in de afhandeling van asbestverdachte gronden.
- Afbakening van taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden.
- Adequate interne en externe communicatie over dit thema.

Referenties

- Wet Bodembescherming.
- Besluit Uniforme Saneringen (BUS).
- Besluit Uitvoeringskwaliteit Bodembeheer.
- Circulaire Bodembescherming 2006.
- Provinciaal beleid Asbest in bodem.
- Arbobesluit en de daaruit opgestelde CROW-leidraad 132, voor het werken met verontreinigde grond.
- NEN 5707, Inspectie, monsterneming en analyse van asbest in bodem.
- NEN 5897, Monsterneming en analyse van asbest in bouw- en sloopafval en puingranulaat.
- NTA 5727, Monsterneming en analyse van asbest in de waterbodem en baggerspecie.
- Bouwverordening.

10	Voornemen	<p>Indien bouw- of infrastructurele werkzaamheden worden uitgevoerd en indien gronden worden overgedragen aan andere partijen, bestaat de kans dat men te maken krijgt met asbest in de bodem en/of het puin. Het voornemen tot genoemde activiteiten kan ontstaan bij:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● R&P/Vastgoed/REV, voor de uitgifte van gronden; ● Rp/R&B/BOR, voor beheer van openbare infrastructuur en infrastructurele ontwikkeling; ● Vastgoed/REV, voor transactie/verkoop van vastgoed, inclusief bijkomende gronden. <p>Deze initiatiefnemers zijn verantwoordelijk voor de voorbereiding van deze werken. Bij dit voornemen dient de vraag gesteld te worden of de betreffende grond verdacht is op de aanwezigheid van asbesthoudende materialen.</p>
20	Asbestverdacht	<p>De verantwoordelijke afdeling of team stelt de asbestverdacht vast in overleg met de ODRU en eventueel met VTH / REV op basis van:</p> <p>De bekendheid met handelingen en (bedrijfs)activiteiten die mogelijk een asbestverontreiniging van de bodem veroorzaakt kunnen hebben;</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Een bijgeleverd bodemonderzoek conform de NEN 5740; ● Reeds bestaande onderzoeken conform NEN 5707 en/of NEN 5897; ● Reeds bestaande onderzoeken conform NEN 5740, waaruit blijkt dat er puinhoudende bodem aanwezig is; <p>In zijn algemeenheid kan gesteld worden dat alle puinhoudende bodem asbestverdacht is, indien het puin afkomstig is uit de periode 1945-1993 en er sprake is van een sterk puinhoudende bodem.</p> <p>Indien bij de beoordeling geen informatie beschikbaar is om de asbestverdacht vast te stellen, zal een vooronderzoek uitgevoerd moeten worden.</p>
30	Vooronderzoek	<p>Indien de asbestverdacht is vastgesteld of als blijkt dat van de betreffende grond geen gegevens bekend zijn, wordt door middel van een vooronderzoek (conform NEN 5707 en/of NEN 5897) vastgesteld of de verdacht is terecht. Dit vooronderzoek bestaat uit een historisch onderzoek. Het uitvoeren van een vooronderzoek wordt op basis van een advies van de ODRU zelfstandig uitgevoerd door de verantwoordelijke afdeling of door een extern bodemadviesbureau.</p>

40	Asbestverdacht	<p>Het vooronderzoek bevestigt of ontzenuwt de asbestverdachtheid van de betreffende grond/bodem. Indien het vooronderzoek aangeeft dat er geen asbest in de bodem aanwezig zal zijn, kan verdere uitvoering van de werkzaamheden onbelemmerd plaatsvinden.</p> <p>Bij een asbestverdachtheid wordt een onderzoekshypothese vastgesteld conform NEN 5707 en/of NEN 5897. In dit geval dient een verkennend onderzoek plaats te vinden. De voorgestelde onderzoekshypothese wordt door Vastgoed / REV (ODRU) getoetst op juistheid.</p>
50	Verkennend onderzoek	<p>Het verkennend onderzoek heeft als doel na te gaan of de verdenking van de aanwezigheid van asbest terecht is. Opdrachtverstrekking voor het doen van het onderzoek wordt gegeven door de eigenaar van de betreffende grond (in dit geval de gemeente) op advies van Vastgoed / REV (ODRU). Het verkennend onderzoek wordt uitgevoerd door een onafhankelijk gecertificeerd adviesbureau conform NEN 5707 en/of NEN 5897. De resultaten van het onderzoek worden door de hiervoor genoemde diensten gecontroleerd op inhoudelijke juistheid. Hierbij is met name de monstername-strategie van belang, zoals gesteld in de betreffende normen.</p>
60	Asbesthoudend	<p>Indien uit het verkennend onderzoek blijkt dat de grond ten onrechte asbestverdacht was, kan de uitvoering van de werkzaamheden onbelemmerd voortgang vinden. Indien het verkennend onderzoek de aanwezigheid van asbest aantoonde zal door middel van een nader onderzoek de aard en omvang van de asbestverontreiniging moeten worden vastgesteld. Vastgoed / REV (ODRU) is bevoegd om te besluiten geen nader onderzoek uit te voeren. Dit besluit kan genomen worden:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Indien de aard en omvang reeds in het verkennend onderzoek bekend is geworden (vaak bij kleine hoeveelheid verontreinigde grond). In dit geval is het verkennend onderzoek tevens een nader onderzoek; 2. Indien reeds een sanering plaats gaat vinden (voor overige verontreinigende stoffen), waarbij de saneringsomvang groter is dan de potentiële asbestverontreiniging. <p>Rp/R&P/REV zal op basis van beleid in dit stadium een toetsing (ernst en spoedeisendheid) doen en zal hierover de eigenaar (in dit geval de gemeente)/ verantwoordelijke een advies uitbrengen voor vervolgstappen.</p> <p>Genoemde afdeling kan op basis van het verkennend onderzoek besluiten in dit stadium in overleg met het bevoegd gezag vervolgstappen vast te stellen (wijze van nader onderzoek, saneringswijze en meldingswijze)</p>

70	Nader onderzoek	Het nader onderzoek heeft tot doel de aard en omvang vast te stellen van de verontreiniging. Dit onderzoek wordt uitgevoerd conform de NEN 5707 en/of NEN 5897 door een onafhankelijk bodemadviesbureau. Dit adviesbureau is verantwoordelijk voor de juiste uitvoering van het onderzoek. Vastgoed / REV (ODRU) is verantwoordelijk voor de beoordeling van de rapportage (de onderzoeksmethode, de monsternamestrategie, conclusies, aanbevelingen en wettelijke toetsing).
80	Aard en omvang bekend	Indien de aard en omvang bekend zijn, is de onderzoeksfase afgesloten en wordt de saneringsfase bereikt.
90	Saneringsplan/ BUS-melding	<p>Het saneringsplan of de melding wordt opgesteld indien de aard en omvang van de asbestverontreiniging bekend zijn. Indien er sprake is van een uniforme sanering volgens de "Regeling Uniforme Sanering", kan worden volstaan met een 'melding'.</p> <p>Het saneringsplan wordt opgesteld onder verantwoordelijkheid van de eigenaar van de grond (in dit geval de gemeente) en heeft als doel onderdeel te zijn van de melding naar het bevoegd gezag. In het kader van het provinciaal en/of landelijk beleid kunnen meerdere saneringsvarianten worden gekozen. Hiertoe is soms een saneringsonderzoek noodzakelijk.</p> <p>Het saneringsplan/de melding wordt ter toetsing voorgelegd aan de ODRU.</p> <p>De inhoud van het saneringsplan dient in overeenstemming te zijn met het gestelde in de leidraad bodembescherming. Voor de BUS-melding kan gebruik worden gemaakt van het formulier 'Melding sanering' zoals beschikbaar bij de Inspectie Leefomgeving en Transport (ILT).</p>
100	Verkrijgen beschikking	Voor sanering van asbesthoudende grond is een beschikking van het bevoegd gezag noodzakelijk. Degene in wiens opdracht het werk wordt uitgevoerd, is verantwoordelijk voor het opstellen van de melding aan het bevoegd gezag (provincie of gemeente) en het eventuele vooroverleg hiermee. (wie bevoegd gezag is, moet per geval worden bekeken, de ODRU kan hierbij van advies dienen).
110	Sanering	<p>Indien een beschikking is verkregen voor de uitvoering van de sanering, kan worden begonnen met de sanering van de asbesthoudende grond. Tijdens de sanering gelden onderstaande aandachtspunten en taakverdeling:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Melden start, afwijkingen, bereiken einddiepte en einde sanering bij VTH / REV; ● Opstellen veiligheidsplan ontwerpfase door of namens eigenaar/verantwoordelijke; ● Opstellen veiligheidsplan uitvoeringsfase door aannemer; ● Melden werk bij de Inspectie SZW door aannemer; ● Milieukundige begeleiding door bodemadviesbureau namens eigenaar (in dit geval de gemeente) /verantwoordelijke.

		<p>Voor de uitvoering van de werkzaamheden zijn veiligheids-technische maatregelen noodzakelijk. Hiervoor gelden richtlijnen, die zijn opgesteld op grond van het Arbobesluit. Een belangrijke richtlijn in deze is CROW-leidraad 132 (oktober 2002) voor het werken met verontreinigde grond.</p> <p>Deze CROW-leidraad is opgenomen in de RAW-systematiek en kan in de besteksvorming worden opgenomen.</p>
120	Evaluatie	<p>Na voltooiing van de sanering draagt degene in wiens opdracht de sanering is uitgevoerd, er zorg voor dat een evaluatieverslag over de uitgevoerde saneringswerkzaamheden wordt opgesteld. In het geval van een sanering volgens BUS dient het formulier 'Evaluatieverslag sanering' te worden ingevuld.</p> <p>Dit verslag/formulier wordt door of namens de opdrachtgever van de saneringswerkzaamheden verzonden aan het bevoegd gezag. De inhoud dient overeen te komen met de gestelde eisen in de beschikking (of PMV)</p>
130	Melding bevoegd gezag	<p>De melding aan het bevoegd gezag bestaat minimaal uit:</p> <ul style="list-style-type: none"> • kadastrale gegevens; • de uitgevoerde bodemonderzoeken; • het saneringsplan/de BUS-melding; • het bij het saneringsplan behorende meldingsformulier.
140	Beschikking	<p>De beschikking ernst en spoedeisendheid wordt opgesteld door het bevoegd gezag. Deze wordt op basis van het bodemonderzoek opgesteld, hetgeen onderdeel is van de melding.</p>
150	Instemming saneringsplan	<p>De instemming met de sanering wordt opgesteld door het bevoegd gezag. Deze wordt op basis van het saneringsplan/de BUS-melding opgesteld.</p>
160	Uitvoering	<p>De uitvoering van de bouw- en/of infrastructurele werkzaamheden kan onbelemmerd voortgang vinden, indien geen asbestverdacht materiaal aanwezig is en/of de aanwezige asbestverontreiniging is verwijderd.</p>
170	Alsnog asbest aangetroffen	<p>Tijdens de uitvoering kan het voorkomen dat alsnog asbest wordt aangetroffen. De waarneming van asbestverdachte materialen wordt in dit geval gedaan door de betreffende aannemer en/of toezichthouder namens de gemeente. In dit geval dient het werk stopgezet te worden en zal een onderzoek ingesteld moeten worden.</p>
180	Communicatie Communicatiebureau van de Dienst Ondersteuning	<p>Voorlichting / C&P is verantwoordelijk voor de communicatie en wordt daarbij, naar behoefte, bijgestaan door VTH / REV, de GG&GD, de brandweer en eventueel andere organisaties. Het tijdstip en de wijze van communiceren worden bepaald door behoefte en situatie (zie checklist communicatie).</p>

P 040   Asbest in (water)bodem, eigendom derden

P 040   Asbest in (water)bodem, eigendom derden

* In hoofdstuk 5.3 worden onder dit onderwerp verschillende mogelijkheden besproken (totaal vijf). Om te voorkomen dat de hoeveelheid schema's te groot wordt, beperkt deze procedure zich tot die situatie die in de praktijk het meest voorkomt, namelijk "asbest in de bodem" (vijfde mogelijkheid als beschreven in 5.3).

Toepassingsgebied

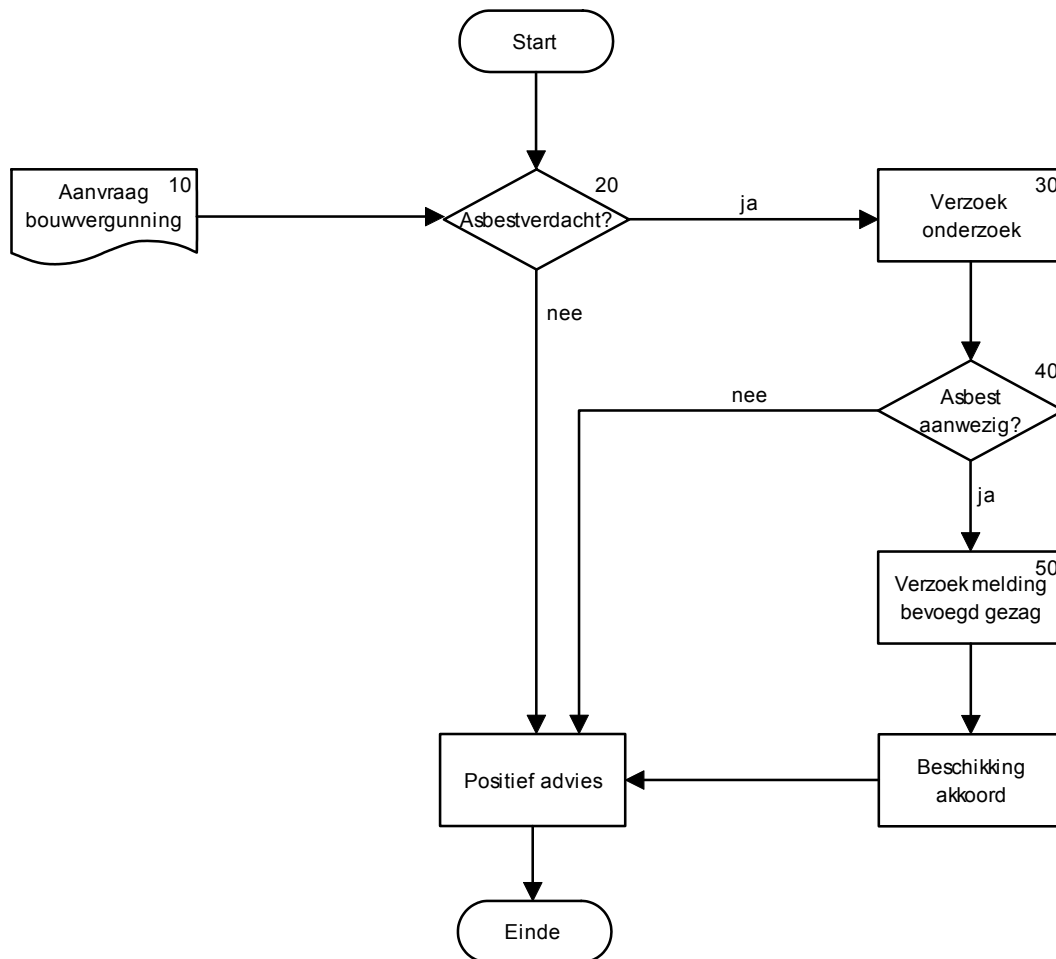
- Afhandelen van potentiële asbesthoudende gronden.
- Aanvraag omgevingsvergunning, indien een bouwwerk wordt gesloopt.
- Taken, bevoegdheden en verantwoordelijkheden bij afhandeling.

Doel

- Transparant en eénuddig verloop in de afhandeling van asbestverdachte gronden.
- Afbakening van taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden.
- Adequate interne en externe communicatie over dit thema.

Referenties

- Wet Bodembescherming.
- Besluit Uniforme Saneringen (BUS).
- Besluit Uitvoeringskwaliteit Bodembeheer.
- Circulaire bodemsanering 2006.
- Provinciaal beleid Asbest in bodem.
- Arbobesluit en de daaruit opgestelde CROW-leidraad 132 voor het werken met verontreinigde grond.
- NEN 5707 (Inspectie, monsterneming en analyse van asbest in bodem).
- NEN 5897 (Monsterneming en analyse van asbest in bouw- en sloopafval en puingranulaat).
- NTA 5727, Monsterneming en analyse van asbest in waterbodem en baggerspecie.
- Bouwverordening.

10	N.a.v. aanvraag omgevingsvergunning	<p>De aanvraag omgevingsvergunning wordt door VTH / REV ontvangen. Deze is verantwoordelijk voor de afhandeling van de aanvraag. Deze afdeling is verantwoordelijk voor:</p> <ul style="list-style-type: none"> - het afhandelen van de aanvraag; - het inwinnen van advies omtrent de bodemgesteldheid op de betreffende locatie bij de ODRU. <p>In het kader van het verkrijgen van een omgevingsvergunning wordt een bodemonderzoek bijgeleverd door de aanvrager.</p>
20	Asbestverdacht	<p>De asbestverdachtheid wordt vastgesteld door VTH / REV (geadviseerd door de ODRU). Dit kan plaatsvinden op basis van:</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ de bekendheid van handelingen en (bedrijfs)activiteiten, waardoor de bodem verontreinigd is met asbest; ● het bijgeleverde bodemonderzoek NEN 5740; ● reeds bestaande onderzoeken conform NEN 5707 en/of NEN 5897; ■ reeds bestaande onderzoeken conform NEN 5740 waaruit blijkt dat er puinhoudende bodem aanwezig is; <p>In zijn algemeenheid kan gesteld worden dat alle puinhoudende bodem asbestverdacht is, indien het puin afkomstig is uit periode 1945-1993 en sterk puinhoudend is. Indien bij de beoordeling geen informatie beschikbaar is om de asbestverdachtheid vast te stellen dient een vooronderzoek plaats te vinden.</p> <p>De ODRU geeft, op grond van de verdachtheid, een schriftelijk positief of negatief advies aan VTH / REV.</p>
30	Verzoek onderzoek	<p>Indien de asbestverdachtheid is vastgesteld of als blijkt dat van de betreffende grond geen gegevens bekend zijn, wordt door middel van een verzoek tot het doen van onderzoek (conform NEN 5707 en/of NEN 5897) aanvullende informatie opgevraagd bij de aanvrager van de omgevingsvergunning. VTH / REV is verantwoordelijk voor het verzoek tot aanvullende informatie.</p>
40	Asbest aanwezig	<p>Het onderzoek bevestigt of ontzenuwt de asbestverdachtheid van de betreffende grond/ bodem. Indien het onderzoek aantoont dat geen asbest in de bodem aanwezig is, is er voor wat betreft asbest in de bodem geen belemmering voor het verlenen van de omgevingsvergunning en wordt een positief advies afgegeven door de ODRU.</p> <p>Bij de aanwezigheid van asbest in de bodem dient de aanvraag voor een omgevingsvergunning te worden aangehouden. Hiertoe verzorgt de ODRU de toetsing aan het geldende provinciale beleid of het landelijk beleid.</p>

50	Verzoek melding bevoegd gezag	Indien de bodem asbesthoudend is en de toegestane concentraties overschrijden, geeft de ODRU aan VTH / REV het advies om voorlopig geen omgevingsvergunning te verstrekken en zal de aanvrager hiervan op de hoogte stellen. Hierbij wordt het verzoek gedaan om het geval te melden bij het bevoegd gezag. Verdere afhandeling van het geval (in het kader van de Wet Bodembescherming) valt buiten de bevoegdheden van de gemeente. Het vervolgtraject zal door de ODRU worden gevolgd, totdat er een beschikking wordt afgegeven door het bevoegd gezag.
60	Beschikking akkoord?	Indien een beschikking van het bevoegd gezag wordt afgegeven, geeft de ODRU een positief advies aan VTH / REV voor het verlenen van een omgevingsvergunning (onder voorwaarden).
70	Communicatie Communicatiebureau van de Dienst Ondersteuning	De primaire verantwoordelijkheid voor communicatie ligt bij de eigenaar van de (water)bodem. Als deze in gebreke blijft, neemt de gemeente de communicatie naar de bewoners in de omgeving of de gebruikers van de (water)bodem over. Medewerkers van VTH / REV, de GG&GD, de brandweer en andere diensten geven relevante input voor de communicatie. Het tijdstip en de wijze van communiceren worden bepaald door behoefte en situatie (zie checklist communicatie).

P 050   Sloopmelding asbest

P 050   Sloopmelding asbest

Toepassingsgebied

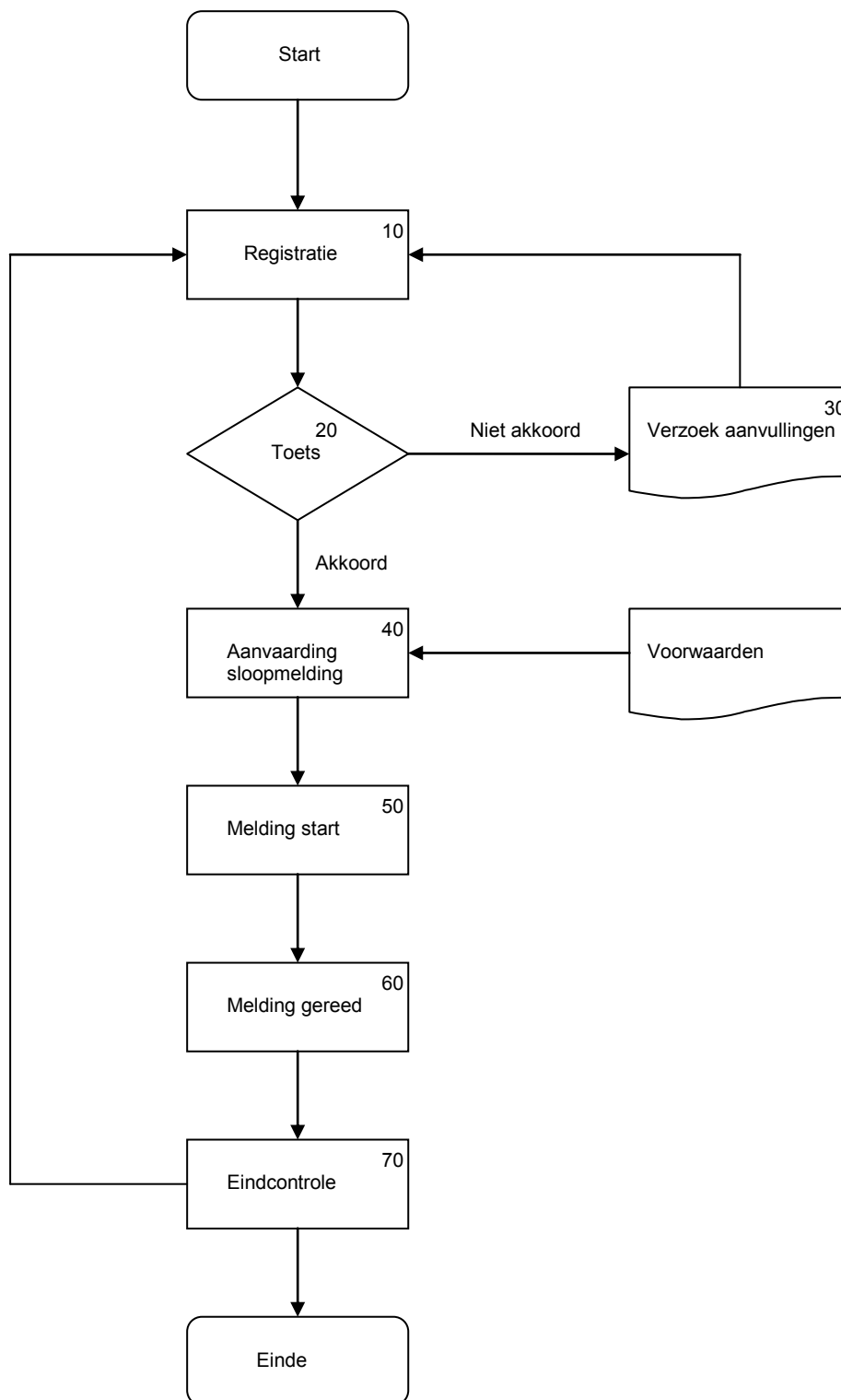
- Afhandeling sloopmeldingen asbest in bouwwerken en gebouwen. Procedures, checklists.
- Taken, verantwoordelijkheden, bevoegdheden.

Doel

- Transparant en éénduidig verloop in de beoordeling, afwikkeling en controle / handhaving van sloopmeldingen.
- Afbakening van taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden.
- Adequate interne en externe communicatie over dit thema.

Referenties

- Woningwet.
- Wet Milieubeheer Wm (VROM).
- Asbest-verwijderingsbesluit (VROM).
- Productenbesluit asbest (VROM).
- Arbobesluit inzake asbest (SZW).
- Bouwsluit 2012 (VROM).
- SC 540 (certificatieschema voor het SCA Procescertificaat Asbestinventarisatie).
- SC 530 (certificatieschema voor het SCA Procescertificaat asbest verwijderen).
- NEN 2939 (Bepaling van de concentratie aan respirabele asbestvezels in de lucht bij het werken met- of in de directe omgeving van asbest of asbesthoudende producten, met behulp van microscopische technieken).
- NEN 2990 (Eindcontrole na asbestverwijdering).
- NEN 2991 (Risicobeoordeling in- en rondom gebouwen of constructies waarin asbesthoudende materialen zijn verwerkt).
- Beschrijving van het adequate niveau gemeentelijke asbesttaken (Inspectie Leefomgeving en Transport).
- Handreiking sloop (ver. BWT Nederland).
- Informatieblad "asbest in het Bouwbesluit" (Min. van Infrastructuur en Milieu).
- Stroomschema sloopmelding procedure.

10	Registratie Administratief medewerk(st)er	Op de dag van ontvangst van de melding wordt deze (automatisch) geregistreerd in het gemeentelijk registratiesysteem, dit in verband met een adequate administratie en wettelijke termijnen.
20	Toets Uitvoering bouwplantoetser	<p>Beoordeling ontvankelijkheid van de sloopmelding asbest.</p> <p>Indien de sloopmelding niet voldoet aan de indieningsvereisten, wordt de melder schriftelijk medegedeeld: om aanvullende gegevens te leveren, of dat de melding niet wordt aanvaard/geaccepteerd en moet een nieuwe sloopmelding worden ingediend. Dit is aan de toetser. Zie verder zie 30.</p> <p>Indien de sloopmelding voldoet aan de indieningsvereisten, wordt de melder schriftelijk medegedeeld onder welke voorwaarden kan worden gestart met de sloopwerkzaamheden (zie 40)</p>
30	Verzoek aanvullingen /niet aanvaarden	<p>Indien de melder de gelegenheid krijgt de melding aan te vullen moet dat binnen een bepaalde termijn. De melding kan na aanvulling(en) ontvankelijk worden en verder worden afgehandeld.</p> <p>Indien de aanvraag niet voldoet aan de indieningsvereisten (of ondanks aanvulling(en) niet ontvankelijk is geworden), stuurt de gemeente een beschikking betreffende het niet aanvaarden/accepteren van de melding.</p>
40	Aanvaarding /acceptatie sloopmelding	<p>Indien de sloopmelding voldoet aan de indieningsvereisten, wordt de melder schriftelijk medegedeeld dat de sloopmelding is aanvaard. Aan deze mededeling worden nadere voorwaarden verbonden.</p> <p><i>Aandachtspunten:</i> De gemeente heeft vier weken om een melding af te handelen. In bepaalde gevallen heeft de gemeente (slechts) vijf dagen voor de afhandeling. De termijn van vijf dagen is voor reparatie- en mutatie werkzaamheden aan woningen of voor werkzaamheden door particulieren.</p> <p>Indien binnen de termijn van vier weken respectievelijk vijf dagen geen schriftelijke mededeling als voornoemd is verzonden, kan worden begonnen met de sloop-/asbestverwijdering. Bij het uitvoeren van genoemde activiteiten moet altijd worden voldaan aan de voorwaarden zoals vermeld in het Bouwbesluit en het Asbestverwijderingsbesluit.</p>

50	Melding start werk Melder/ Toezichthouder	<p>Het bevoegd gezag wordt ten minste twee werkdagen voor de feitelijke aanvang van de sloopwerkzaamheden, bedoeld in artikel 1.26 van het Bouwbesluit, schriftelijk van de aanvang van die werkzaamheden in kennis gesteld door diegene die de sloopwerkzaamheden gaat uitvoeren.</p> <p>Het meldingsdossier wordt overgedragen aan de betreffende toezichthouder. De controle(s) vindt plaats aan de hand van genoemd dossier, op basis van bestaande regelgeving, gemeentelijk beleid en bestaande protocollen.</p>
60	Melding gereed werk Melder	<p>Het bevoegd gezag wordt uiterlijk op de eerste werkdag na de dag van beëindiging van de sloopwerkzaamheden, bedoeld in voornoemd artikel 1.26 van de beëindiging van die werkzaamheden in kennis gesteld door degene die de werkzaamheden heeft uitgevoerd.</p> <p><i>Let op bij asbest:</i> Voor zover van toepassing verstrekt degene die de sloopwerkzaamheden heeft uitgevoerd het bevoegd gezag binnen twee weken na beëindiging van de werkzaamheden een afschrift van de resultaten van de eindbeoordeling, bedoeld in artikel 9, eerste en tweede lid, van het Asbestverwijderingsbesluit 2005. Het toezenden van een afschrift bij een zgn. buitensanering is niet verplicht. Er dient wel een eindverklaring van een visuele inspectie te worden opgesteld.</p>
70	Eindcontrole Toezichthouder	<p>Op verzoek van het bevoegd gezag overlegt degene die de sloopwerkzaamheden als bedoeld in artikel 1.26 van het Bouwbesluit heeft uitgevoerd, binnen een door het bevoegd gezag te bepalen termijn na beëindiging van de werkzaamheden, een opgave van de aard en de hoeveelheid van de bij de werkzaamheden vrijgekomen afvalstoffen en van de afvoerbepemming (stortingbonnen) van die stoffen.</p> <p>Hierna wordt het dossier afgesloten (registratie in het gemeentelijk registratiesysteem).</p>

P 070   Asbest bij incidenten en calamiteiten

P 070 Asbest bij incidenten en calamiteiten

* In geval van branden in combinatie met asbest wordt verwezen naar het Protocol Asbestbranden Veiligheidsregio Utrecht. Het Protocol Asbestbranden Veiligheidsregio Utrecht is als bijlage opgenomen in dit asbestprotocol. Aanpak van asbestbranden maken derhalve geen deel uit van procedure P 070.

Toepassingsgebied

- Afhandeling aantreffen asbest bij incidenten en calamiteiten (maximaal de classificatie GRIP 1, bij GRIP 2 of hoger treden andere regelingen in werking).
- Asbesthoudende producten (geheel of gedeeltelijk).
- Procedurele afhandeling.
- Taken, bevoegdheden en verantwoordelijkheden.

Doel

Ervoor zorgen dat bij incidenten en calamiteiten de verantwoordelijkheden en taakverdeling duidelijk zijn, zodat voortvarend wordt opgetreden. Ervoor zorgdragen dat adequaat wordt gecommuniceerd.

Referenties

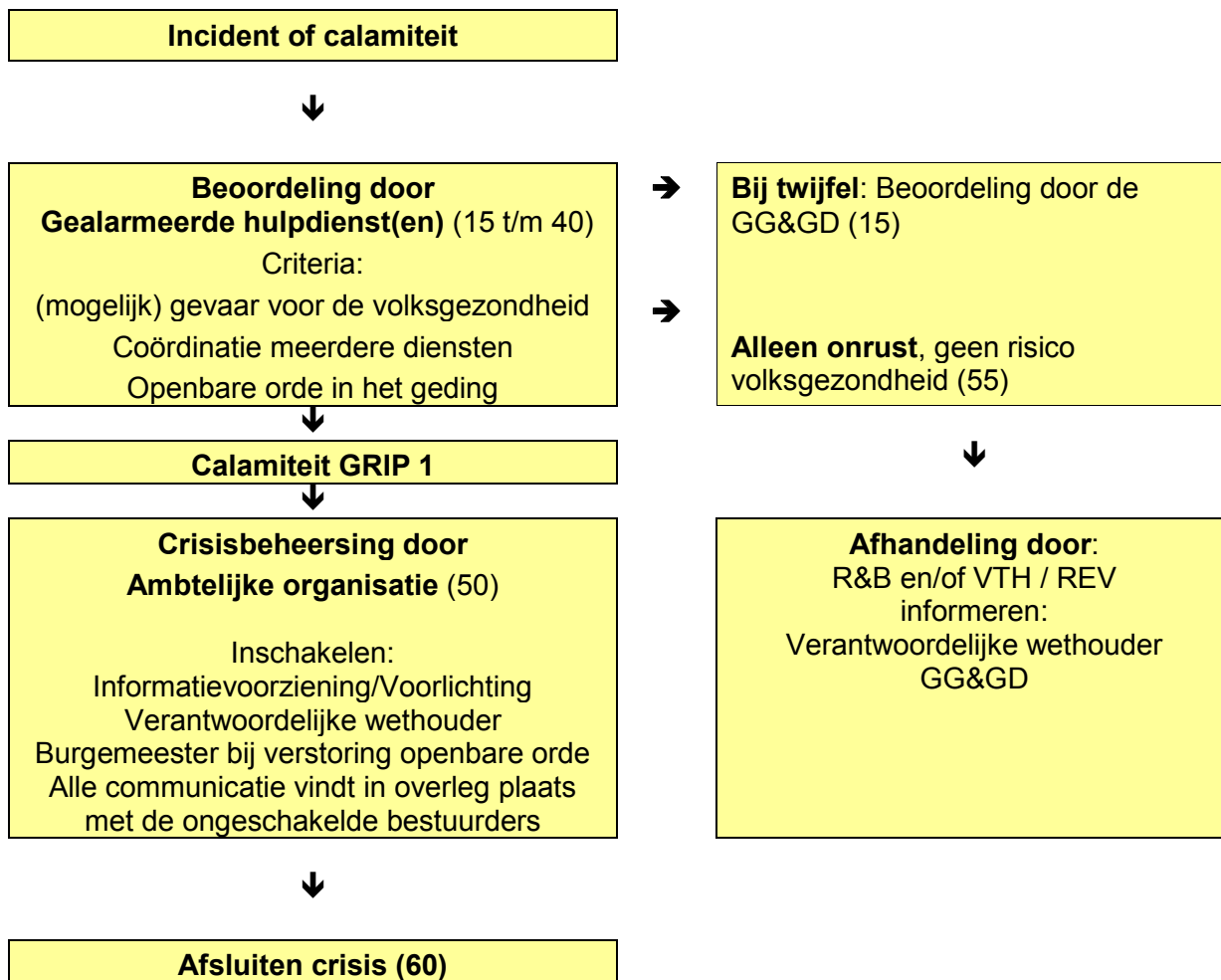
- Asbestverwijderingsbesluit.
- Wet Bodembescherming.
- Woningwet.
- Gemeentewet.
- Plan van Aanpak Asbestbrand (www.rijksoverheid.nl).
- SC 540 (certificatieschema voor het SCA Procescertificaat Asbestinventarisatie).
- SC 530 (certificatieschema voor het SCA Procescertificaat asbestverwijderen).
- NEN 2990 (Eindcontrole na asbestverwijdering).
- NEN 2991 (Risicobeoordeling in- en rondom gebouwen of constructies waarin asbesthoudende materialen zijn verwerkt).
- NEN 5707 (Inspectie, monsterneming en analyse van asbest in de bodem).

Definitie incidenten en calamiteiten

Deze procedure spreekt over incidenten en calamiteiten waarbij asbest (zonder brand) aan de orde is. Deze procedure heeft betrekking op:

- Incidenten: onverwachte gebeurtenissen die geen (noemenswaardige) schade en/of letsel veroorzaken, maar door de aanwezigheid van asbest, een onverwijld aanpak van de gemeente vragen (zoals het aantreffen van asbesthoudend materiaal in de openbare ruimte).
- Calamiteiten: onverwachte gebeurtenissen die schade en/of letsel veroorzaken en waarbij coördinatie noodzakelijk is van activiteiten van verschillende gemeentelijke en regionale diensten (bijvoorbeeld bij het instorten van een gebouw).
- Gebeurtenissen die een directe aanpak vragen, waarbij geen andere gemeentelijke afdeling aanwijsbaar en/of bereikbaar is (denk aan het optreden van rampsituaties).

10	Melding	<p>Een melding van een incident of calamiteit zal in de regel binnenkomen via:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Derden; woningcorporatie, bedrijf of particulier; - De eerste uitrukkende diensten (brandweer, politie). Deze zullen in de regel direct contact zoeken met de gemeente (in geval van een brand of explosie) en/of VTH / REV. <p>Buiten kantoortijden zal een incident of calamiteit worden afgehandeld door de opgeroepen hulpdienst(en) en kan, afhankelijk van de noodzaak, de burgemeester, gemeente secretaris en/of adviseur crisisbeheersing worden geïnformeerd.</p> <p>De opgeroepen hulpdienst(en) is de eerst verantwoordelijke instantie, die namens de gemeente ter plaatse opereert en beoordeelt of er sprake is van een crisis, onrust of geen van beiden. De beoordeling geschiedt in een drietal stappen (15 t/m 45).</p> <p>Als er geen sprake is van een crisis of onrust, dan volgt afhandeling volgens de reguliere werkprocessen.</p>
15	(Mogelijk) gevaar	<p>In een aparte bijlage (in welke situaties vormt asbest een gevaar voor omwonenden en/of bewoners?) is uitgewerkt in welke situaties er (mogelijk) sprake is van gevaar voor de volksgezondheid, en in welke (meestal) niet. Elke situatie moet apart worden beoordeeld, de bijlage is hierbij slechts een hulpmiddel. In geval van twijfel is het is ter beoordeling van de unit MMK van de GG&GD Midden-Nederland of er sprake is van (mogelijk) gevaar voor de volksgezondheid. Als uit de beoordeling volgt dat er sprake is van (mogelijk) gevaar voor de volksgezondheid, dan is in deze systematiek sprake van een crisis. → 50</p>
20	Coördinatie meerdere diensten noodzakelijk?	<p>Indien er coördinatie noodzakelijk is tussen de verschillende gemeentelijke of externe diensten, blijft er sprake van een crisis. De gemeentesecretaris, geadviseerd door de adviseur crisisbeheersing, coördineert hierbij alle beheersmatige activiteiten en maakt gebruik van de gemeentelijke - en externe - diensten en sectoren. → 50</p>
30	Openbare orde in geding en onverwijld aanpak noodzakelijk?	<p>Indien de openbare orde in het geding is en er is onverwijld aanpak noodzakelijk, blijft tevens sprake van een crisis en coördineert de gemeentesecretaris, geadviseerd door de adviseur crisisbeheersing, alle beheersmatige activiteiten en maakt gebruik van de gemeentelijke - en externe - diensten en sectoren. → 50</p>

35	Alleen onrust?	<p>Onrust kan ontstaan wanneer mensen (door eigen waarneming of via anderen) kennisnemen van asbestverwijdering, zoals bij het zien van 'mannen in witte pakken' in of rond een gebouw. Het ontstaan van onrust in situaties waarin asbest vakkundig en volgens de regels wordt verwijderd, is vaak het gevolg van een falende communicatie. Afhandeling onrust. → 55</p>
40	Eén afdeling aanwijsbaar?	<p>Indien het niet mogelijk is om de situatie door één afdeling/dienst aan te sturen, blijft er sprake van een crisis waarbij coördinatie noodzakelijk blijft. → 55</p> <p>In het geval dat de situatie procedureel door één afdeling kan worden behandeld, kan het geheel aan die afdeling worden toegewezen door de gemeentesecretaris. Daarbij wordt de verantwoordelijkheid aan deze afdeling overgedragen.</p> <p>Als voorbeeld kan worden genoemd het aantreffen van asbest langs de openbare weg. Hiervoor is procedure P 10 beschikbaar. Dit geval kan volgens die procedure worden afgehandeld.</p>
50	Calamiteit afhandeling	<p>Bij de calamiteitafhandeling is de gemeentesecretaris namens burgemeester en wethouders (de burgemeester heeft het opperbevel en is verantwoordelijk) verantwoordelijk voor de beheersing van de praktische kant van de crisis. Indien sprake is van (mogelijk) gevaar voor de volksgezondheid, wordt de wethouder met Volksgezondheid in de portefeuille ingeschakeld. Deze is altijd eindverantwoordelijk voor de communicatie naar bewoners over de gezondheidsaspecten. Indien de openbare orde in het geding is, wordt de burgemeester ingeschakeld. In alle overige situaties wordt de wethouder met milieu in de portefeuille ingeschakeld. Aan het begin van de crisisafhandeling wordt dus altijd minstens één bestuurder als eindverantwoordelijke ingeschakeld. Andere betrokken bestuurders worden geïnformeerd. De gemeentesecretaris maakt hierbij gebruik van de volgende gemeentelijke afdelingen/diensten en aannemers:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Milieugezondheidskundige expertise: risicobeoordeling door de unit MMK van de GG&GD Midden-Nederland. De unit MMK kan zich op zijn beurt laten bijstaan met de tweedelijns expertise van de GGD Amsterdam. ● VTH / REV (deskundigheid en inhoudelijke verantwoordelijkheid), in het geval er sprake is van bouwkundige aspecten (constructief, binnenluchtkwaliteit); ● Eerste lijn: VTH / REV, ODRU (deskundigheid en inhoudelijke verantwoordelijkheid), in het geval er sprake is van milieutechnische aspecten, zoals bodem, lucht en reststoffen;

		<ul style="list-style-type: none"> ● De R&B / BOR (openbaar gebied) ● Diensten voor openbare orde (politie); ● Aannemers voor opruiming in het kader van beheersing. <p>De C&P/Voorlichting zorgt voor de communicatie met bewoners/omwonenden → 140.</p>
55	Afhandelen onrust	De gemeentesecretaris, geadviseerd door de adviseur crisisbeheersing, stuurt dit aan. Hierbij betreft de gemeentesecretaris in ieder geval de VTH / REV, de GG&GD en eventueel andere diensten. Voor communicatie met burgers/omwonenden wordt Informatievoorziening/Voorlichting ingeschakeld.
60	Afsluiting crisis	<p>Een crisis wordt afgesloten, zodra de eerste bestrijdingsfase is afgesloten en wanneer geen verdere coördinatie noodzakelijk is. Na afsluiting van de crisis is het:</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ niet meer noodzakelijk de bestrijdende diensten te coördineren; ■ mogelijk het geval over te dragen naar één dienst/afdeling. <p>Het is niet noodzakelijk onverwijld actie te ondernemen, de vervolgacties kunnen enige tijd op zich laten wachten (beheersmaatregelen zijn genomen).</p> <p>De communicatie met bewoners/omwonenden is een belangrijk onderdeel van deze fase, omdat het eindplaatje nu vaak bekend is (zie onder punt 140). In deze fase kunnen vragen worden beantwoord als “heb ik risico gelopen door toedoen van het incident/calamiteit”.</p>
70	Overdracht afdeling	Bij de overdracht naar een afdeling wordt de zaak na de bestrijding overgedragen aan de VTH / REV. De primaire taak hiertoe ligt bij de gemeentesecretaris. Onder stappen 80 t/m 130 wordt de overdrachtwijze nader toegelicht. De gemeentesecretaris draagt alle noodzakelijke informatie over aan de betreffende afdeling, inclusief onderliggende stukken en rapportages.
75	Afspraken	Binnen de gemeente zijn afspraken gemaakt over hoe te handelen asbestincidenten en - calamiteiten, ook buiten kantooruren. De afspraken omvatten alarmerings-afspraken, opdrachtverstrekking voor opruiming, toezicht en juridische aspecten. De VTH / REV is verantwoordelijk voor het up-to-date houden van dit protocol.

80	Gebouw van een derde	<p>Is de achterblijvende situatie een gebouw van een derde, wordt het geval overgedragen aan de VTH / REV die toezicht houdt op de activiteiten van en de te nemen maatregelen door de eigenaar.</p> <p>Aandachtspunt:</p> <p>Voorafgaande aan de opruimwerkzaamheden wordt op grond van het Asbestverwijderingsbesluit, asbestinventarisatie rapport conform de SC 540 vervaardigd.</p> <p>Het inventarisatie rapport stelt zowel de aanwezigheid van asbesthoudend materiaal in het (restant) gebouw vast, als het eventuele verspreidingsgebied in de omgeving van het gebouw. Verwijdering van asbesthoudende restanten vindt plaats na een hiertoe verstrekte goedkeuring door de VTH / REV. Indien er gevaar is voor emissie/verspreiding, dient direct te worden gesaneerd.</p>
90	Gemeentelijk gebouw	<p>Is de achterblijvende situatie een gebouw van de gemeente, dan wordt het geval overgedragen aan Vastgoed / REV. Deze zal als eigenaar maatregelen treffen om de mogelijk aanwezige asbestproducten te verwijderen (zie aandachtspunt bij 80). Hierbij kan de VTH / REV ondersteunen en adviseren.</p>
100	Bodem van derde	<p>Is de achterblijvende situatie een asbestverontreiniging van de bodem van derden, dan wordt het geval overgedragen aan de VTH / REV. Deze afdeling heeft hierbij een toezichthoudende taak, waarbij procedure P030 richtinggevend is.</p>
110	Gemeentelijke bodem	<p>Is de achterblijvende situatie een asbestverontreiniging van gemeentelijke bodem, dan wordt het geval overgedragen aan de Vastgoed / BOR. Deze treedt hierbij als eigenaar op en treft maatregelen om de situatie op te lossen. VTH / REV kan hierbij betrokken worden voor ondersteuning en advies. Procedure P030 is hierbij richtinggevend.</p>
120	Openbare ruimte	<p>Indien er een restverontreiniging aanwezig is binnen de openbare ruimte, dan wordt volgens procedure P010 gehandeld. Hierbij is de VTH / REV eerste aanspreekpunt.</p>
130	Overige situaties	<p>Bij overige situaties die niet in deze procedure zijn omschreven, is de VTH / REV verantwoordelijk voor de afhandeling.</p>

140	<p>Communicatie</p> <p>Communicatiebureau van de Dienst Ondersteuning</p>	<p>De C&P/Voorlichting biedt bijstand in communicatie naar de bewoners in de omgeving of huurders/gebruikers. Medewerkers van de VTH / REV, de GG&GD, de brandweer en andere diensten geven relevante input voor de communicatie.</p> <p>Het tijdstip en de wijze van communiceren worden bepaald door behoefte en situatie (zie checklist communicatie). In het geval van incidenten en calamiteiten zal dit zo kort mogelijk na het ontstaan ervan zijn en tot doel hebben belanghebbenden (bijv. omwonenden) te informeren.</p> <p>Voordat met omwonenden/bewoners wordt gecommuniceerd, moet afstemming hebben plaatsgevonden met de wethouder met Volksgezondheid in de portefeuille. Deze afstemming betreft onder andere de wijze van communicatie (wijkbericht, inloopspreekuur, bewonersavond of andere vorm) en de vraag of de aanwezigheid van de wethouder bij een eventuele bewonersavond gewenst is.</p>
-----	--	--

P 090   Beheer van asbestprocedures

P 090 Beheer van asbestprocedures

Toepassingsgebied

- Beheer en onderhoud aan de asbestprocedures op grond van wet- en regelgeving en werkbaarheid van de procedures.
- Procedurele afhandeling.
- Taken, bevoegdheden en verantwoordelijkheden.

Doel

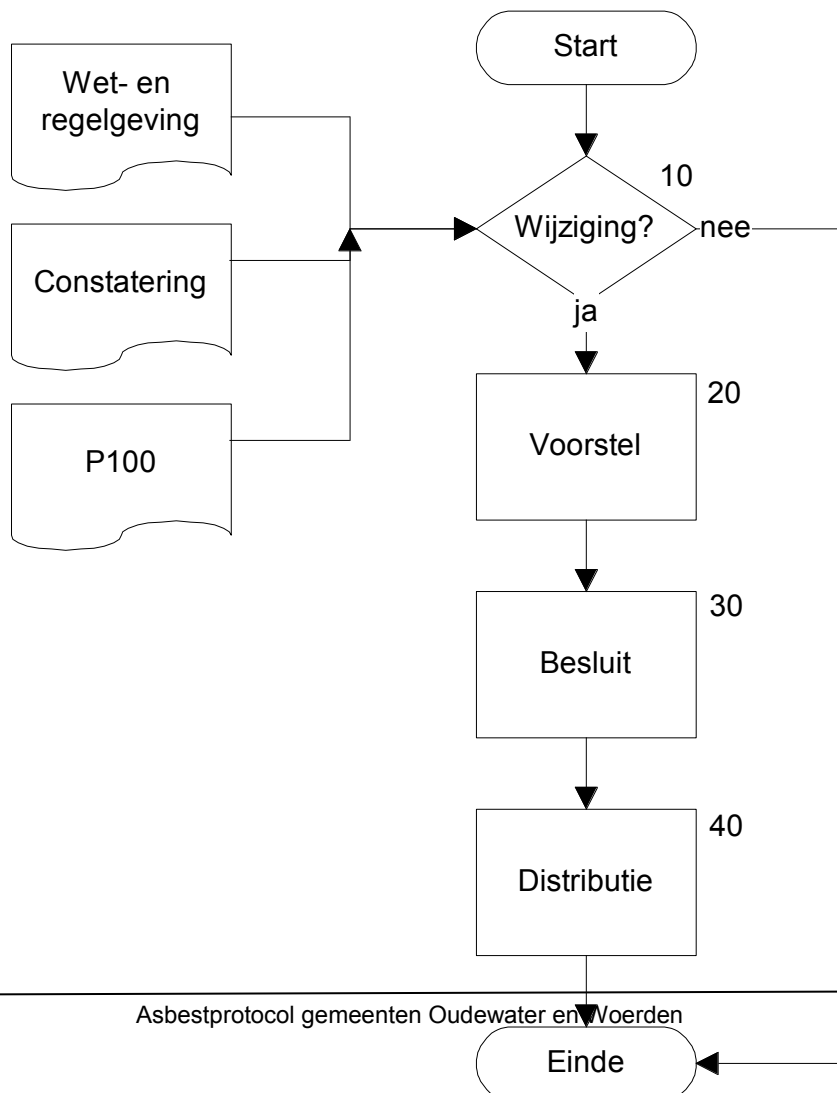
Ervoor zorgen dat het beheer op een adequate wijze plaatsvindt, waardoor de betreffende procedures voldoen aan de geldende wet- en regelgeving.

Referenties

Alle bestaande asbestprocedures (P010 t/m P070).

Definitie beheer van asbestprocedures

Deze procedure behandelt de handelwijze in het kader van het beheer van de asbestprocedures. Het beheer bestaat uit wijzigen van de procedures op grond van wijzigingen in wet- en regelgeving, constatering bij het gebruik van de procedures en resultaten van de jaarlijkse verificatie en evaluatie (P100).

10	Wijziging	<p>Tijdens het gebruik van de asbestprocedures kan, op grond van de onderstaande drie zaken, behoefte bestaan een procedure te wijzigen:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1 Wijziging in wet- en regelgeving; 2 Constatering van een gebrek of een nuttige aanvulling op de procedure tijdens het gebruik hiervan; 3 Resultaten van de tweejaarlijkse evaluatie, zoals omschreven in procedure P100. <p>ad 1; dit wordt door VTH / REV vastgesteld op grond van officiële publicaties. ad 2; dit wordt door de gebruikers van de procedures vastgesteld. ad 3; dit wordt door middel van een evaluatierapport vastgelegd.</p> <p>De desbetreffende wijziging wordt besproken. Vervolgens wordt vastgesteld of een voorstel tot wijziging noodzakelijk is en wie het wijzigingsvoorstel opstelt.</p>
20	Voorstel	<p>Er wordt een voorstel tot een wijziging opgesteld en behandeld in het overleg binnen de desbetreffende afdeling. Het voorstel wordt tevens voorgelegd bij afdelingen die eveneens invloed hebben op of belang hebben bij de betreffende procedure.</p> <p>In het geval het voorstel invloed heeft op het gemeentelijk beleid aangaande asbest, zal een voorstel opgesteld worden ten behoeve van de gemeenteraad.</p>
30	Besluit	<p>Het besluit aangaande het voorstel wordt vastgelegd, waarin de gewijzigde procedure als bijlage is opgenomen.</p>
40	Distributie Uitvoering	<p>Het besluit inclusief de gewijzigde procedure wordt gedistribueerd naar alle bezitters van het asbestprotocol.</p> <p>VTH / REV zijn beheerder en verantwoordelijk voor het beheer (wijzigingen/updates) van het asbestprotocol.</p>

P 100   Verificatie en evaluatie asbestprotocol

P 100   Verificatie en evaluatie asbestprotocol

Toepassingsgebied

- Verificatie en evaluatie.
- Asbestprotocol en onderliggende gemeentelijke procedures.

Doel

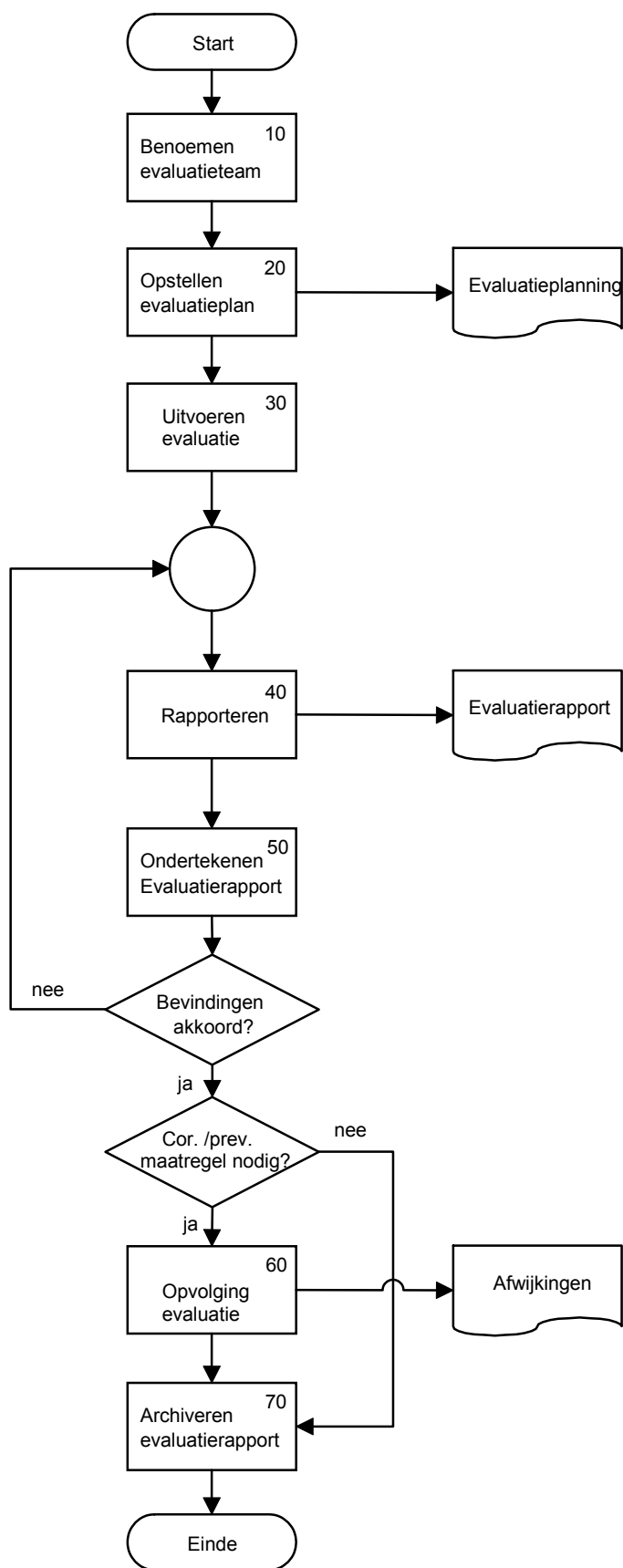
- Het toetsen van de naleving van de asbestprocedures.
- Het continu verbeteren van de verschillende asbestprocedures.

Referenties

Asbestprocedures P10 t/m P70.
Evaluatierapport.
Evaluatieplanning.

Noot

Ten behoeve van het beheer van de asbestprocedures binnen de verantwoordelijke afdeling, wordt verwezen naar P90. Het doel van P90 is het vastleggen van de werkwijze bij het bijstellen van procedures op grond van wet- en regelgeving, aanpassing formulieren en teksten. P100 betreft enkel verificatie op naleving en vaststellen van de betreffende procedures. Vanuit de verificatie kunnen voorstellen komen om de procedure te wijzigen.

10	Benoemen evaluatieteam	VTH / REV stelt als beheerder een evaluatieteam samen, bestaande uit minimaal één medewerker van elke gemeente.
20	Opstellen evaluatieplan	<p>Het evaluatieteam stelt een evaluatieplan op. Hierin zijn aangegeven:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● het toepassingsgebied ● de procedure(s) ● geplande data ● te toetsing projecten <p>Uitgangspunt is dat minimaal eenmaal per jaar uit beide gemeenten een in dat jaar voorgekomen asbestcase wordt geëvalueerd.</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ Bij voorkeur in de opvolgende jaren verschillende cases beschouwen, en wel zodat de verschillende procedures (P10 t/m P90) in de loop der tijd aan bod komen. ■ Het evaluatieplan dient vooraf te worden goedgekeurd door de beheerder. ■ Het evaluatieteam stelt de betrokken personen op de hoogte van het te houden evaluatieonderzoek.
30	Uitvoeren evaluatie	Het evaluatieteam gebruikt bij de uitvoering van de evaluatie de aanwezige procedures en toetst de naleving hiervan. Hierbij worden de rapporten van eerder gehouden evaluaties gebruikt en gecontroleerd op status. <i>Signaleer tekortkomingen op grond van objectieve feiten.</i> Doe hierbij geen aanbevelingen voor het oplossen van tekortkomingen. De tekortkomingen worden gezamenlijk vastgesteld met de bij het evaluatieonderzoek betrokken personen.
40	Rapporteren	Het evaluatieteam rapporteert middels een evaluatierapport. De bij het evaluatierapport betrokken personen worden in staat gesteld te reageren op de bevindingen in dit rapport
50	Ondertekening	Het definitieve rapport wordt ter akkoord ondertekend door de beheerder en aangeboden aan de leiding van de afdelingen VTH / REV.

60	Opvolging evaluatie	<p>De leiding het evaluatierapport naar leidinggevenden van de betreffende afdelingen. Alle tekortkomingen (en status opvolging) worden bijgehouden in een afwijkingsoverzicht.</p> <p>De beheerder neemt corrigerende/preventieve maatregelen in overleg met betreffende leidinggevende, genoteerd op een afwijkingsrapport. Deze bestaan uit:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● bijstellen van de asbestprocedure, waardoor voorkomen wordt dat de afwijking wederom plaatsvindt; ● corrigerende maatregel richting betrokkenen (intern en/of extern) door middel van een schrijven; ● overleg met van de betrokkenen. <p>De maatregelen die invloed hebben op de betreffende procedure(s), worden volgens P90 (beheer asbestprocedures) afgehandeld.</p>
70	Archiveren	<p>De beheerder zorgt er voor dat het rapport en het afwijkingsoverzicht worden gearchiveerd.</p>

Bijlage 2: Belangrijke telefoonnummers

Intern:

Gemeente Oudewater:

REV / gemeente			0348 - 566 999
Toezicht en Handhaving			0348 - 566 999
Hoofd REV (Floris)			0348 - 566 930
Handhavingsjurist (Peter)			0348 - 566 939
Openbare orde en veiligheid (Marjolein)			0348 - 566 971
Meldpunt Gemeente Oudewater			0348 - 566 995
Stads erf Oudewater			0348 - 566 945
Peter Trommelen (i.v.m. EcoLoss Project BV)	06 - 11649338	of	0348 - 566 940

Gemeente Woerden:

Omgevingsloket (meldpunt)			0348 - 140 348
Stads erf (meldpunt)			0348 - 428 222
Communicatie (C&P)	0348 - 428 827	of	06 - 54234436
Vergunningen Toezicht en Handhaving			
Teammanager	0348 - 428 683	of	06 - 20094773
Handhaving			0348 - 428 378
Toezicht	0348 - 428 630	of	06 - 20094925

Extern:

Brandweer Meldkamer 030 - 2587 545
Politie Meldkamer 030 - 2587 540
Politiemilieudienst 0900 - 8844
Voor eventuele spoedeisende klachten. Politiemilieudienst kan eveneens optreden tegen overtredingen van de milieuregelgeving

Omgevingsdienst regio Utrecht (klachten of meldingen 24 uur per dag) 0346 - 260 600
Regionaal Milieu Team, Politie regio Utrecht, asbest deskundigen (onder kantoor tijden)
Kees Rietveld 033-4689435 (06-10898067)
Jan Kees den Engelsman 030-6591519 (06-53461546)
Frans Mulder 0346-593785 (06-53849476)

Milieuklachtentelefoon provincie Utrecht 0800 - 022 5510
(Calamiteiten in de avonden of tijdens de weekwisseling)

GGD Midden-Nederland (e-mail: mmk@ggdmn.nl) 030 - 6086 086

Arbeidsinspectie (ook buiten kantoor tijden) 0800 - 2700 000

Inspectie Leefomgeving en Transport, meldpunt per e-mail: postbus.vimeldpunt@ilent.nl
(voorheen VROM-inspectie, nummer ILT voor nadere informatie 088 - 4890 000)

Onderzoekslaboratorium (erkenning door RvA):

Labonderzoek (monsters zelf aanleveren of laten nemen)
AA&C Analyse, Goudsestraatweg 2, 3421 GJ Oudewater 0348 - 460 837
(dag en nacht) Contactpersoon: de heer Scheeve, 06-53818059
Let op: de erkenning van AA&C door RvA is beëindigd per 1 september 2011, ze werken samen met Sanitas Inspecties & Analyse B.V te Barendrecht (erkend door RvA)

(Mobiel) labonderzoek incl. monstername (op locatie of monsters zelf aanleveren):
Amos Milieutechniek B.V., Uraniumweg 27e, 3542 AK Utrecht 030 - 2412425
(dag en nacht) Eventueel bellen de heer Mokhtar Aadou 06 - 11179570

Labonderzoek (monsters toesturen):
IC Laboratoriumservices B.V., Amersfoortseweg 24-e, 3951 LB Maarn 0343 - 439455
Monsters toesturen per post (niet op locatie), contactpersoon: de heer Rob van de Velde

Verwijderaars (geen monstername):

Van den Hadelkamp, Elzenweg 27, 3421 TT Oudewater 0348 - 564 565
Ook voor terreinafzettingen (dag en nacht), contactpersonen:
Philip v.d. Hadelkamp 06 - 532 453 81 (bij calamiteit privé: 564319, of compagnon 565956)
Niek v.d. Hadelkamp 06 - 22 800 712 of een DTA 06-204 07 784

Anton van Dijk, Klompenmakersweg 5, 3440 AG Woerden 0348 - 421 850
Contactpersoon: Peter van der Graaf (dag en nacht) 06 - 433 691 14

Bijlage 3: Organogrammen

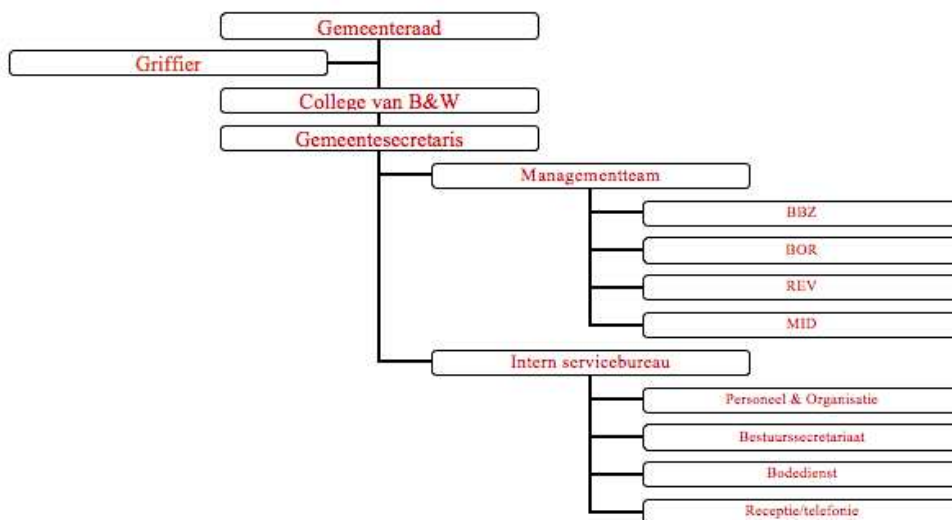

Organogram gemeente Oudewater

Structuur organisatie

Een organogram geeft de structuur weer van de gemeente Oudewater als organisatie. U kunt in één oogopslag zien hoeveel verschillende sectoren er zijn binnen de organisatie en in welke hiërarchische verhoudingen sectoren en medewerkers ten opzichte van elkaar staan.

Organogram gemeente Oudewater

Uitleg organogram

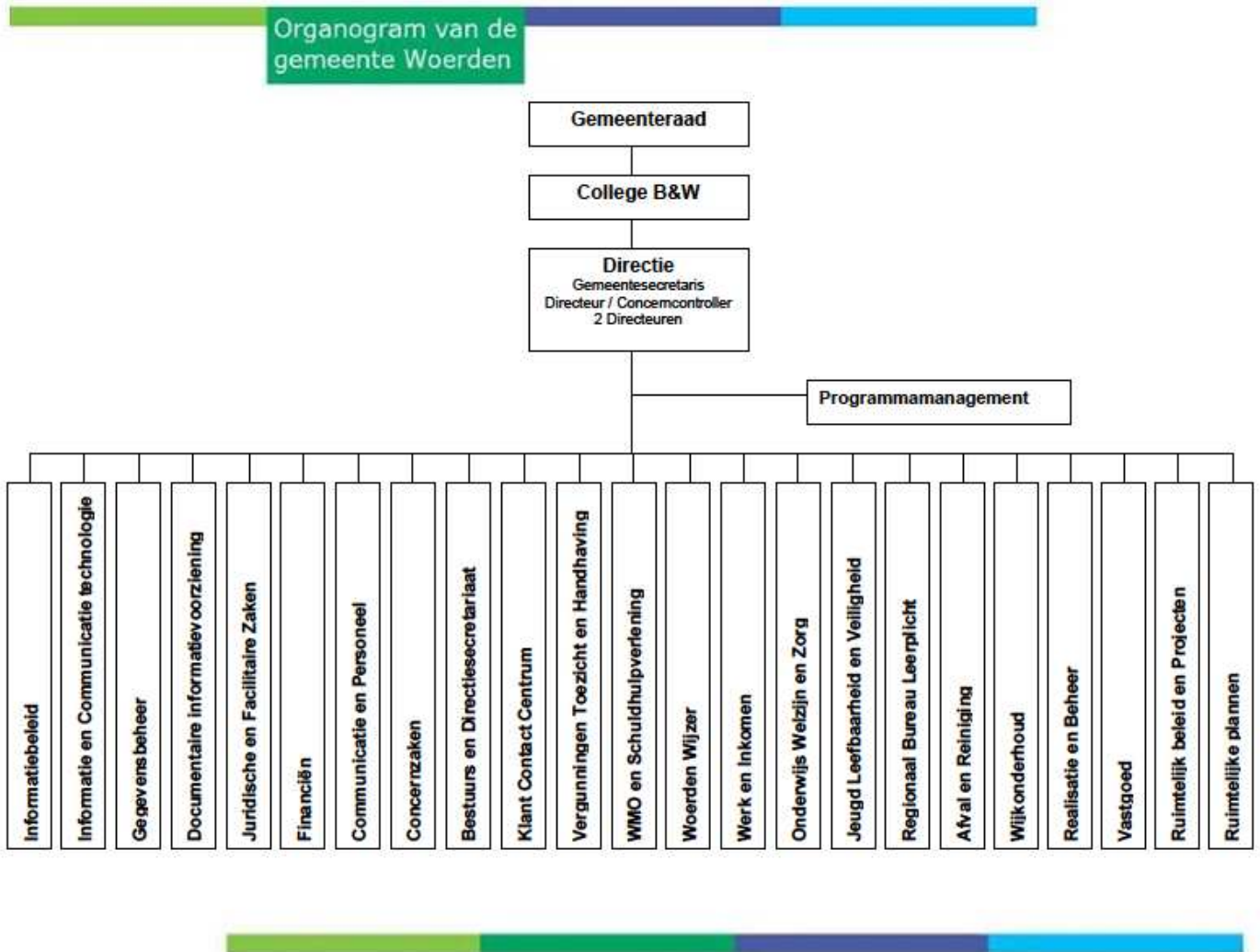
Er zijn 4 sectoren binnen de organisatie: Bestuur en Bewonerszaken, Beheer Openbare Ruimte, Ruimtelijke Ontwikkeling, Economische zaken en Volkshuisvesting en tot slot, Middelen. Deze 4 sectoren worden aangestuurd door het Management Team. De gemeentesecretaris is onderdeel van dit Management Team en is hoofd van de hele ambtelijke organisatie. De 4 sectoren en het intern servicebureau vallen onder zijn hoede. Het intern servicebureau bestaat uit Personeel & Organisatie, de Bodedienst, het Bestuurssecretariaat en de Receptie/telefonie.

De griffier valt rechtstreeks onder de gemeenteraad.

De gemeentesecretaris is secretaris van het college van B en W. Het college vormt het dagelijks bestuur van de gemeente Oudewater. Zij voert besluiten uit die door de gemeenteraad zijn genomen. De gemeenteraad controleert vervolgens of het college van B en W de besluiten goed uitvoert. Via de griffier kan de gemeenteraad contact opnemen met ambtenaren.

Organogram gemeente Woerden

Bijlage 4: In welke situaties vormt asbest een gevaar voor omwonenden en/of bewoners?

Hieronder zijn kort drie situaties beschreven, die in de praktijk vaak voorkomen.

Asbest in de bodem

Asbest in de bodem van een bepaald terrein vormt eigenlijk nooit een gevaar voor omwonenden. Gebruikers van het terrein kunnen wel zijn blootgesteld maar deze blootstelling levert vaak geen relevante risico's. In geval van onrust over asbest in de bodem is er dus vrijwel nooit sprake van een risico voor de volksgezondheid.

Asbest bij sloop en renovatie

Omwonenden van panden waar asbest op deskundige wijze wordt verwijderd, lopen geen risico, omdat er geen blootstelling is. Ook wanneer er mogelijk wel sprake is van blootstelling van omwonenden (bijvoorbeeld omdat er wordt gesloopt zonder dat de aannemer op de hoogte is dat er asbest in het gebouw aanwezig is), zal in veel gevallen (maar niet per definitie in alle gevallen) geen sprake zijn van een relevant risico. Bewoners die zelf (zonder dat te weten) asbesthoudend materiaal hebben bewerkt en hierdoor zijn blootgesteld aan asbest, lopen daardoor een risico, maar dit is sterk afhankelijk van de duur en de frequentie, de aard van het materiaal en de bewerking.

Branden waarbij asbest in het spel is

Omwonenden die geen rook hebben ingeademd zullen niet zijn blootgesteld aan respirabele vezels. Inademen van rook kan goeddeels worden voorkomen door ramen en deuren gesloten te houden of door evacuatie van omwonenden. In de praktijk zullen politie en brandweer panden die dicht bij een brandhaard staan ontruimen en voor het verder weg gelegen benedenwinds gebied (minder dichte rook) adviseren om ramen en deuren te sluiten. Branden waarbij asbest in het spel is, zullen in de regel ook leiden tot verspreiding van asbestdeeltjes (flinters) in de omgeving. Wanneer het besmette terrein wordt afgezet wordt voorkomen dat omwonenden worden blootgesteld door het 'binnenlopen' van asbestbevattend materiaal of door stuklopen of –rijden van asbestdeeltjes. In geval van asbestbrand kan er sprake zijn van reële risico's. De risicobeoordeling bij asbestbrand is in handen van de AGS-B (Adviseur Gevaarlijke Stoffen van de brandweer).

Bijlage 5: Checklist communicatie

Criteria	Actie	Communicatie-adviseur inschakelen	Informereren actiecentrum crisiscommunicatie	Wijkbericht opstellen en verspreiden	Bewonersavond organiseren	Informatie op website plaatsen	Persbericht opstellen	Centraal telefoonnummer voor vragen inschakelen
Werzaamheden niet zichtbaar	X							
Werzaamheden zichtbaar, geen verspreiding, geen signalen van bewoners of journalisten								
Werzaamheden zichtbaar, geen verspreiding, wel signalen van bewoners, geen journalisten		X		X	Afhankelijk van onrust	Afhankelijk van onrust		
Werzaamheden zichtbaar, geen verspreiding, wel signalen van bewoners en journalisten		X	X	X	Afhankelijk van onrust	Afhankelijk van onrust	Afhankelijk van onrust	Afhankelijk van onrust
Verspreiding		X	X	X	X	X	X	X

Bijlage 6: Protocol Asbestbranden Veiligheidsregio Utrecht

Leeswijzer met belangrijkste zaken ten geleide bij het asbestprotocol.

Voor u ligt het asbestprotocol, zoals opgesteld door de gemeenten Oudewater en Woerden.

Reden voor het samenstellen van dit werk zijn de volgende:

Het voorkomen van asbesthoudende materialen geeft aanleiding tot reuring.

- . Bij het publiek onrust, want het is slecht voor de gezondheid.
- . In de gemeentelijke organisatie, omdat:
  - a. Er moet iets gebeuren.
  - b. Asbest komt in verschillende hoedanigheden in de samenleving voor.
  - c. De wetgeving rond de aanwezigheid van asbesthoudende materialen is complex (eigenlijk een vak apart).
  - d. Het gebeurt ook niet elke dag.
  - e. Daarom is het niet altijd gemakkelijk, in de gegeven omstandigheden á la minute een adequaat antwoord te geven.

Het asbestprotocol wil hierbij fungeren als een "gids" in voorkomende situaties.

Toelichting.

Het hart van het asbestprotocol vormt hoofdstuk 5 en bijlage 1.

Stel, je komt asbesthoudend materiaal tegen in een gebouw.

Hoofdstuk 5 geeft info over;

- De hoedanigheid van de gemeente (eigenaar, toezichthouder of beide).
- Wettelijke basis; welke wet of besluit is van toepassing (zie hiervoor uitgebreider hoofdstuk 3).
- Welke stappen?
Bijvoorbeeld P50 verwijst naar "sloopmelding asbest" (P50) in bijlage 1 waar men dan schematisch kan overzien, welke stappen men moet doorlopen, voorzien van toelichting op de navolgende bladzijden.
- Vervolgens wordt aangegeven, wie/welke dienst hiervoor kan worden benaderd (wil men meer weten over bevoegd gezag, dan wordt verwezen naar hoofdstuk 3; (wettelijke basis en **verantwoordelijkheden**).

De vraag, wie moet ik bellen, wordt beantwoord door bijlage 2 (belangrijke telefoonnummers).

Voor asbestbranden en andere calamiteiten zoals instorten, geeft P 70 informatie. Het is duidelijk, dat het protocol van de VRU hierbij een duidelijke rol speelt, dit is dan ook als losse bijlage toegevoegd.

Communicatie bij een onderwerp als asbest is essentieel, hieraan is een apart hoofdstuk gewijd; hoofdstuk 6.

Door veranderende wetgeving en ervaringen uit de praktijk, zijn aparte procedures opgenomen; Beheer van de procedures (Hoofdstuk 8 en P90) en Verificatie en Evaluatie van de procedures (hoofdstuk 9 en P 100) Betreffende de veranderende wetgeving is op de laatste bladzijde een appendix betreffende de komende wijziging van de regelgeving opgenomen.

Hoofdstuk 4 geeft globale achtergrondinformatie over de situatie in de beide gemeenten.